

Uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö, resultat av CTC-enkäten

Om risk- och skyddsfaktorer i barns livsmiljöer

Stadskontoret
Hållbarhetsavdelningen

Upprättad: 24 04 25
Version: 2
Ansvarig: Centrala CTC-
utvecklingsledare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Inledning	7
Bakgrund	8
Områdesindelning	11
Antal barn per område	12
Elevenkäten	12
Om analysen	13
Stadsövergripande trender och jämförelser	14
Problemutfall	14
Riskfaktorer och skyddsfaktorer	25
Närområdet	30
Resultat	40
Lokala lägesbilder	45
Område 1 Västra hamnen, Gamla staden m.fl.	47
Område 2 Kirsebergssstaden, Värnhem m.fl.	48
Område 3 Riseberga, Jägersro m.fl.	50
Område 5 Bunkeflostrand, Tygelsjö by m.fl.	54
Område 6 Limhamns hamnområde, Elinelund m.fl.	56
Område 7 Ribersborg, Bellevue m.fl.	57
Område 8 Lorensborg, Bellevuegården m.fl.	59
Område 9 Möllevången, Rådmansvången m.fl.	60

Område 10 Örtagården, Herrgården m.fl.....	62
Område 11 Nydala, Almhög m.fl.	64
Område 12 Lindängen, Almvik m.fl.....	66
Område 13 Lindeborg, Borgmästaregården m.fl.	67
Område 14 Hyllievång, Kroksbäck m.fl.....	69
Till det vidare arbetet.....	70
Slutord	71
Bilaga 1 Diagram över risk- och skyddsfaktorer i samtliga områden.....	74
Bilaga 2 Definitioner av risk- och skyddsfaktorer	89
Bilaga 3 Ordlista.....	95

Sammanfattning

Sammanfattningen beskriver kort det som framkommer i rapporten. Detaljer och förklaringar finns i rapportens olika delar. I bilaga 3 finns en förklarande ordlista för väsentliga begrepp som används i rapporten.

Rapporten är en sammanställning av data från CTC-enkäten som genomfördes hösten 2023, då 18 365 elever i skolår 6 till 9, och år 1 och 2 på gymnasiet besvarade enkäten. Svarsfrekvensen var 82,3 %. Enkäten bygger på preventionsvetenskap och den mäter både problem som står i vägen för goda uppväxtvillkor och dess orsaker, det vill säga risk- och skyddsfaktorer, i barnens livsmiljöer. Malmö stad är uppdelat i fjorton geografiska statistikområden och datamaterialet presenteras för respektive område.

Syftet med rapporten är att synliggöra data från enkäten så den blir tillgängligt även för de nio områden i staden som inte arbetar med områdesteam enligt CTC-strukturen. Datamaterialet presenteras utifrån fyra olika perspektiv:

- Stadsövergripande trender och jämförelser.
- Risk- och skyddsfaktorer i närområdet, där de olika områdena jämförs med varandra.
- Resultat av pågående arbete.
- Problemutfall och risk- och skyddsfaktorer per lokalområde.

Stadsövergripande trender och jämförelser

Problemutfall

- Psykisk ohälsa är det problemutfall som är mest utbrett i hela staden. Förekomsten av psykisk ohälsa skiljer sig i olika områden och skillnaden mellan pojkar och flickor skiljer sig också åt såväl i staden som i lokalområdena.
- Flickors bruk av snus och e-cigarett har ökat markant sedan förra mätningen. Pojkars bruk har också ökat men inte i samma utsträckning.
- För bruk av alkohol finns det ingen enhetlig trend. I åtta av fjorton områden har bruk av alkohol minskat sedan förra mätningen och i fyra områden har det ökat.

- I tio av fjorton områden har andelen pojkar som har begått en brottslig handling ökat sedan förra mätningen, två områden ligger på samma nivå och i två områden har det minskat. Flickor som har begått en brottslig handling har ökat i sju områden och minskat i sju.
- I sju av fjorton områden har andelen flickor som har använt våld det senaste året minskat sedan förra mätningen, i tre områden har den ökat och i fyra områden ligger den på samma nivå. För pojkar har den ökat i nio områden, minskat i fyra och ligger på samma nivå i ett.

Vad beror problemen på?

CTC-enkäten mäter också det som i forskning har visat sig vara de bakomliggande orsakerna, det vill säga risk- och skyddsfaktorerna, till problemutfallen.

Risk- och skyddsfaktorer

De riskfaktorer som är högst, det vill säga de som flest barn är utsatta för och därför påverkar flest barn negativt i hela Malmö är:

- Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk.
- Bristande engagemang och svag anknytning till skolan.

Risk- och skyddsfaktorer med positiv utveckling

En riskfaktor som har sänkts i alla fjorton områden sedan förra mätningen är:

- Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger.

En skyddsfaktor som har ökat jämfört med föregående mätning, det vill säga haft en positiv utveckling, i stadens samtliga fjorton områden är:

- Anknytning till familjen.

Fokus på lokalområdets data

Sammansättningen, profilen, av risk- och skyddsfaktorer ser olika ut i alla lokalområden och varje område har sina styrkor och utmaningar. Ett effektivt förebyggande arbete behöver bygga på en lokal behovsanalys där områdets aktörer har en gemensam syn på behoven och vad som behöver göras.

Resultat

Resultat på områdesnivå

De flesta av de risk- och skyddsfaktorer som de fem områdesteamen har prioriterat har utvecklats positivt, även om det inte är fråga om så stora förändringar. Resultatet har påverkats av att inte alla program har implementerats i enlighet med de beslutade handlingsplanerna. Det beror på att utmaningar i organiseringen av CTC-arbetet behöver lösas. Dessa utmaningar har också inneburit att arbetsprocessen för att ta fler av de av områdesteamen önskade programmen till Malmö har pausats.

Positiva resultat på skolnivå

På några ställen har de effektiva skolprogrammen Höjaspelet och Effekt implementerats och resultatet visar positiva effekter på skolnivå.

Preventionsarbetets utmaningar

Förebyggande arbete är komplext och det finns ingen enskild insats som löser problemen. Uppmaningen till läsaren av denna rapport är att göra mer av det som har visat sig fungera och mindre av de insatser som det inte finns kunskap om, och att sluta göra de insatser som inte ger önskade effekter.

Inledning

Malmö är en ung stad. Nästan en fjärdedel av Malmöborna är mellan 0 och 19 år gamla. Barns och ungas möjligheter till en trygg uppväxt skiljer sig dock avsevärt åt beroende på var i staden de växer upp och hur familjens ekonomiska förutsättningar ser ut.¹

Texten ovan är tagen från Malmö stads budget 2024, i vilken det också framgår att kommunens verksamheter behöver utveckla och kraftsamla kring det förebyggande arbetet. Ett arbete som måste ske i tät samverkan med bland annat Polisen, civilsamhällets aktörer och Region Skåne.

Malmö stad var först ut i Sverige med att använda CTC-enkäten för att mäta risk- och skyddsfaktorer i barns livsmiljöer. CTC-enkäten är det mest heltäckande mätinstrumentet som finns när det gäller bakomliggande orsaker. Datamaterialet ger värdefull kunskap om vad som orsakar och driver fram några av de problem som står i vägen för goda uppväxtvillkor. Dessa är våld, psykisk ohälsa, kriminalitet och bruk av tobak, alkohol och narkotika, sexuellt risktagande och ofullständig skolgång. Data om orsakerna till problemen, sammansättningen av risk- och skyddsfaktorer i barnens livsmiljöer, är ett kraftfullt, och nödvändigt, verktyg i det förebyggande arbetet. Det möjliggör en prioritering av vad som är viktigt att arbeta med i respektive område och att rikta insatser till hela befolkningsgrupper oavsett risk på individnivå.

Enkäten är en del av en större struktur för preventionsarbete som visar på att det går att förebygga ovannämnde problemutfall genom att påverka och förändra risk- och skyddsfaktorer.

Syftet med rapporten är att synliggöra data från enkäten så det blir tillgänglig även för de nio områden i staden som inte arbetar med områdesteam enligt CTC-strukturen.

¹ Malmö stads budget 2024

Bakgrund

Allt preventionsarbete syftar till att förhindra att problem ska uppstå och förutsätter kunskap om vad som orsakar problemen. Kunskapen om bakomliggande orsaker till problemen är centralt vid val och genomförande av insatser för att förebygga att problemen utvecklas.

I oktober 2023 besvarade elever i Malmös skolor en skolenkät som mäter orsaker, risk- och skyddsfaktorer, i barnens olika livsmiljöer. De risk- och skyddsfaktorer som elevenkäten mäter bygger på gedigen forskning och är resultatet av hundratals studier över trettio år. En riskfaktor är en omständighet som i studier har visat sig öka sannolikheten för att problembeteenden ska utvecklas. En skyddsfaktor är på samma sätt en omständighet som har visat sig minska sannolikheten för att problembeteenden ska utvecklas. Dessa risk- och skyddsfaktorer finns i barnens alla livsområden och de är närvarande genom hela uppväxten. Riskfaktorerna är universella. Det innebär att de påverkar, ökar risken för, alla människor som utsätts för dem, oberoende av kön, etnicitet, religion, kulturella eller regionala skillnader. Dock kan utfallet ta sig olika uttryck beroende på till exempel kön eller omgivande miljö. Bilden nedan visar hur en riskfaktor utgör en förhöjd risk för flera olika utfall.

Risikfaktorer och *problemutfall*

närområdet

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbruttslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Våld	Psykisk ohälsa
Bristande anknytning till & bristfällig organisation i närområdet	•	•			•	
Hög omflyttning	•	•		•		•
Tillgång till tobak, alkohol och narkotika	•				•	
Tillgång till handeldvapen		•			•	
Lagar som tillåter, och normer som accepterar, bruk av tobak, alkohol, narkotika samt vapeninnehav och kriminalitet	•	•			•	
Fattigdom	•	•	•	•	•	

skolan

Tidigt skolmisslyckande	•	•	•	•	•	•
Bristande anknytning till skolan	•	•	•	•	•	

familjen

Historia av problembeteenden i familjen	•	•	•	•	•	•
Bristande föräldraförmåga	•	•	•	•	•	•
Konflikter inom familjen	•	•	•	•	•	•
Föräldrar med tillåtande attityder till barnens problembeteenden samt egna problembeteenden	•	•			•	

individ/kamrater

Tidigt och ihållande antisocialt beteende	•	•	•	•	•	•
Upproriskhet	•	•		•	•	
Medlem i kriminellt gäng	•	•			•	
Tidig debut av problembeteenden	•	•	•	•	•	
Kamrater med problembeteenden	•	•	•	•	•	
Tillåtande attityder till problembeteenden	•	•	•	•	•	
Individuella egenskaper och personlighetsdrag	•	•			•	•

Sambandet mellan riskfaktorer och problembeteenden.

© University of Washington, Seattle.

Varje prick betyder att minst två vetenskapliga longitudinella studier bekräftar sambandet. Tabellen uppdateras kontinuerligt allt eftersom forskning påvisar nya samband mellan riskfaktorer och problembeteenden.

Kunskap om skyddsfaktorer ger oss möjlighet att påverka barns sociala utveckling i positiv riktning. Skyddsfaktorer är inte per automatik motsatser till riskfaktorer. Skyddsfaktorerna kan förhindra problembeteenden eller fungera som buffert mot riskfaktorerna, genom att minska riskfaktorernas påverkan. Det finns skyddsfaktorer på individnivå och det finns skyddsfaktorer i barnens alla livsmiljöer: i närområdet, i förskola och skola, i familj och i umgänget med kamrater. Att öka närvaron av skyddsfaktorer i ett barns olika livsmiljöer, särskilt vid närvaron av många risker, är alltså väsentligt för att stärka barnets motståndskraft.

Skyddsfaktorer och *problemutfall*

närområdet

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Våld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i närområdet.	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i närområdet.	●	●			●	●
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●

skolan

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Våld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i skolan	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan	●	●			●	●
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●

familjen

	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Våld	Psykisk ohälsa
Tillfälle att få delta i prosociala sammanhang i familjen	●	●				
Bekräftelse för prosocialt beteende i familjen.	●	●			●	●
Känsla av tillhörighet till familjen	●	●	●	●	●	●

individ/kamrater

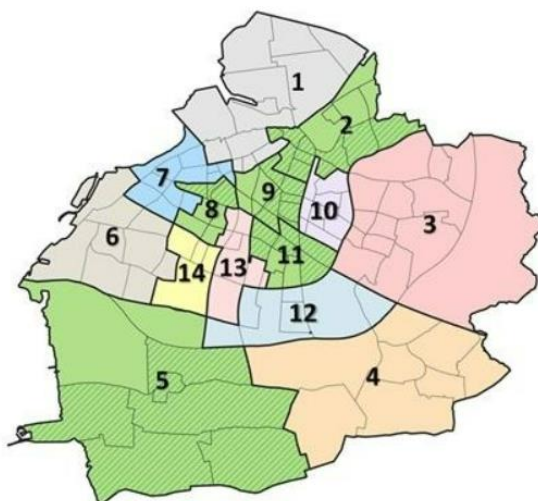
	Alkohol- och narkotikabruk	Ungdomsbrottslighet	Sexuellt riskbeteende	Ofullständig skolgång	Våld	Psykisk ohälsa
Tillhörighet till prosociala individer	●	●	●	●	●	●
Kamrater som bekräftar prosocialt beteende	●	●			●	●
Tillfälle att delta i prosociala fritidsaktiviteter	●	●				
Social kompetens (social förmåga)	●	●	●		●	●
Kognitiva förmågor	●	●	●	●	●	●
Emotionell förmåga,		●				
Tilltro till egen förmåga			●			
Framtidstro	●	●	●		●	●
Självständighet			●			
Prosociala normer	●	●	●		●	●
Spiritualitet	●	●	●			

En struktur för systematiskt preventionsarbete

Ett effektivt preventionsarbete behöver hantera både risk- och skyddsfaktorer så att höga riskfaktorer minimeras och låga skyddsfaktorer stärks. Risk- och skyddsfaktorerna ovan mäter Malmö stad vartannat år genom en skolenkät. Resultatet från enkäten visar vilka risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i ett lokalområde så att områdets alla aktörer tillsammans kan rikta de förebyggande insatserna mot dessa. Arbetet förebygger då både brott, våld, ANDT-bruk och psykisk ohälsa.

Områdesindelning

Områden som är grönmarkerade i kartbilden är områden som påbörjade arbetet med Communities That Care (CTC) 2018. En utvecklingsledare i respektive område samordnar arbetet genom ett tvärsektoriellt områdesteam.

1. Norra-, Inre-, Mellersta-, Östra- och Västra hamnen. Oljehamnen, Frihamnen, Spillepengen, Malmöhus, Gamla staden, Rörsjöstaden, Davidshall, Lugnet.
2. Kirsebergsskogen, Segevång, Segemölla, Sege industriområde, Rostorp, Norra Sorgenfri, Katrinelund, Ellstorp, Östervärn, Värnhem, Bulltofta, Håkanstorp, Johanneslust, Valdemarsro, Slussen.
3. Jägersro villastad, Fortuna Hemgården, Östra Skrävlinge, Videdal, Virentofta, Södra Sallerup, Stenkällan, Almgården, Kvarnby, Höja, Toftanäs, Riseberga, Elisedal, Jägersro.
4. Kungshög, Käglinge, Kristineberg, Toarp, Oxie kyrkby, Lockarp, Oxievång, Glostorp.
5. Bunkeflostrand, Vintrie, Klagshamn, Tygelsjö vång, Naffentorp, Skumparp, Västra Klagstorp, Tygelsjö by.
6. Gamla Limhamn, Elinelund, Hyllie by, Djupadal, Rosenvång, Annetorp, Limhamns hamnområde, Sibbarp, Kalkbrottet.
7. Fridhem, Bellevue, Nya Bellevue, Ribersborgsstranden, Ribersborg, Mellanheden, Solbacken, Rönneholm, Kronprinsen, Fågelbacken, Teatern, Västervång, Hästhagen.
8. Bellevuegården, Lorensborg, Stadion, Ärtholmen, Dammfri, Kronborg, Pildammsparken.
9. Möllevången, Rådmansvången, Södervärn, Allmänna sjukhuset, Västra och östra Sorgenfri, Norra och Södra Sofielund, Annelund, Sofielunds Industriområde, Lönngården.
10. Emilstorp, Östra kyrkogården, Apelgården, Kryddgården, Törnrosen, Örtagården, Rosengårds centrum, Herrgården, Västra Kattarp, Persborg.
11. Hermodsdal, Nydala, Gullviksborg, Augustenborg, Almhög, Heleneholm, Eriksfält, Hindby, Gullvik.
12. Lindängen, Almvik, Kastanjegården, Fredriksberg, Fosie industriområde, Fosieby, Svågertorp.

13. Borgmästargården, Flensburg, Södertorp, Gröndal, Kulladal, Västra och Östra Söderkulla, Lindeborg.
14. Kroksbäck, Holma, Kroksbäcksparken, Hyllievång.

Antal barn per område

2023-12-31	0-18 år
Område 1	5 600
Område 2	5 546
Område 3	6 260
Område 4	3 950
Område 5	6 636
Område 6	8 959
Område 7	5 464
Område 8	3 207
Område 9	7 189
Område 10	6 893
Område 11	6 716
Område 12	3 302
Område 13	4 566
Område 14	4 224
TOTALT	78 512

Källa: SCB registret över totalbefolkningen

Elevenkäten

CTC-enkäten samlar in data om bakomliggande faktorer

Det värdefulla med CTC-enkäten är att den mäter risk- och skyddsfaktorer.

Det är 24 riskfaktorer och 12 skyddsfaktorer som går att mäta med tillförlitlighet. Faktorerna tas fram genom att ett antal frågor kopplade till varje faktor grupperas och viktas med varandra².

Enkäten mäter problemutfall

Enkäten ger en nulägesbild över vilka problem som förekommer i området. De *problembeteenden*³ eller problemutfall som mäts är: alkohol-, narkotika- och tobaksbruk, ungdomsbrottslighet, våld, sexuellt riskbeteende, ofullständig skolgång och psykisk ohälsa.

² I Bilaga 2 finns definitioner för respektive risk- och skyddsfaktorer som också beskriver vilka frågor som respektive faktor är baserad på.

³ Termen "problembeteenden" är inte så lyckad, men det är svårt att hitta något adekvat uttryck på svenska som effektivt och sammanfattande beskriver vad det är fråga om. På engelska talar man ofta om utfallen som "behavioral health problems".

Hög svarsfrekvens ger hög tillförlitlighet

Vid den senaste undersökningen hösten 2023 erbjöds alla Malmös elever, i skolår 6 - 9 och år 1 och 2 på gymnasiet, att delta. Totalt inkom enkätsvar från 18 635 elever, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 82,3 %. Samtliga kommunala grundskolor och gymnasieskolor deltog samt en övervägande majoritet av de fristående skolorna. Den genomsnittliga tiden det tog för eleverna att svara på enkäten var 31 minuter. Sett till antal inbjudna elever och antal elever som svarade kan undersökningen i princip betraktas som en totalundersökning. Vidare är svarsfrekvensen på en hög nivå vilket skapar en tillförlitlig bild av barns uppväxtvillkor.

Om analysen

I idealfallet sker analysen i det lokala områdesteamet, som både är tvärssektoriellt och tvärprofessionellt, och innehåller tankar och synpunkter från boende i området. Analysen genomförs i tre steg, en riskanalys, en resursanalys och en gap-analys. Tillsammans med registerdata om området, bildar analyserna en områdesprofil, där områdesteamet beskriver hur det förstår områdets styrkor och utmaningar.

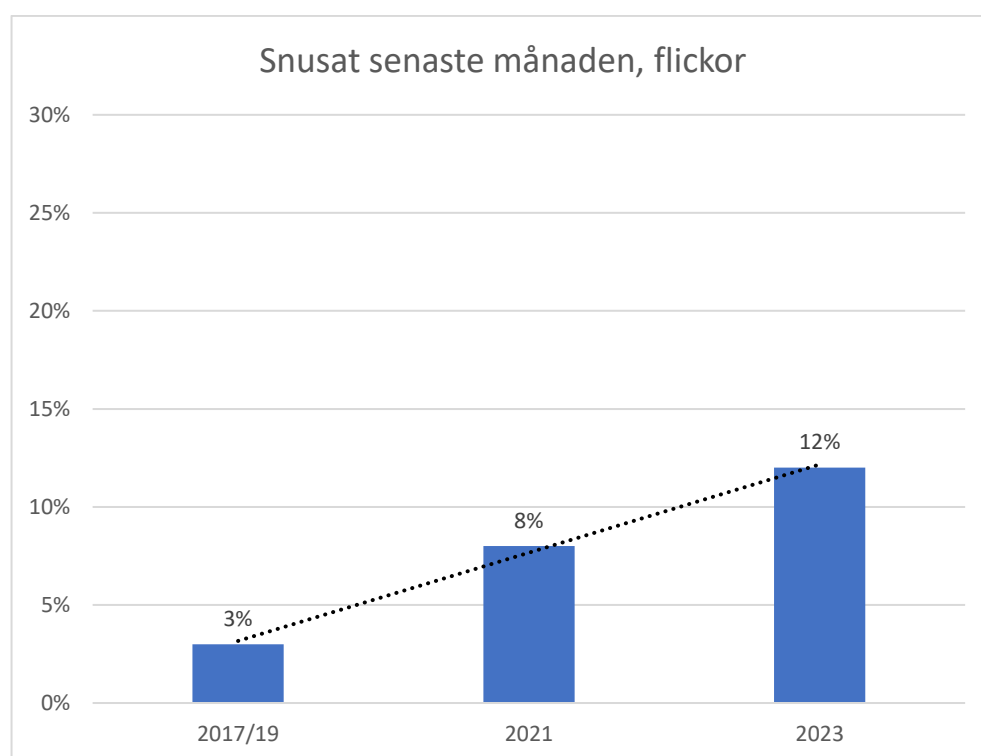
I riskanalysen går områdesteamet igenom problemutfallen som mäts i enkäten och även kompletterande data, till exempel från Polisens trygghetsmätning. Syftet med genomgången är att områdesteamet gemensamt ska komma fram till vilka problemutfall som riskerar att stå i vägen för goda uppväxtvillkor och som därför behöver förebyggas. Områdesteamet väljer tillsammans att prioritera två till tre problemutfall (som man senare sätter mål för). Därefter fokuserar områdesteamet på de bakomliggande orsakerna till problemutfallen, de så kallade risk- och skyddsfaktorerna, som i olika grad samspelar med varandra och ligger bakom de problemutfall som områdesteamet anser ska prioriteras. Risk- och skyddsfaktorerna bedöms i ett helhetsperspektiv. För de områden som inte är i gång med CTC-arbetet, eller saknar områdesteam, har centrala utvecklingsledare på stadskontoret sammanställt datamaterialet i denna rapport.

Stadsövergripande trender och jämförelser

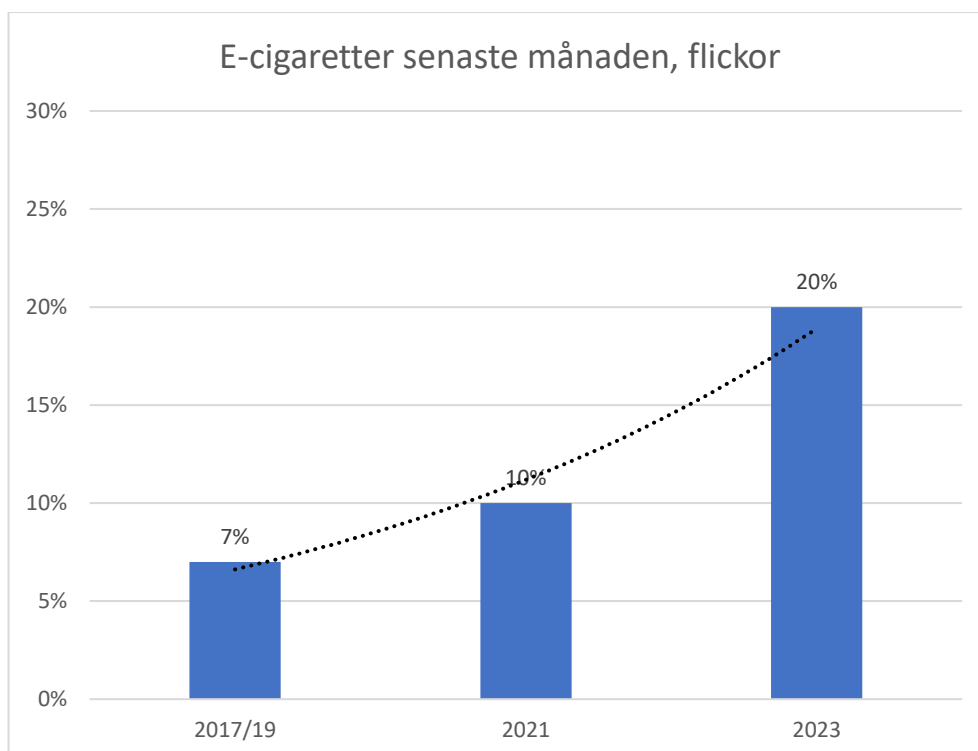
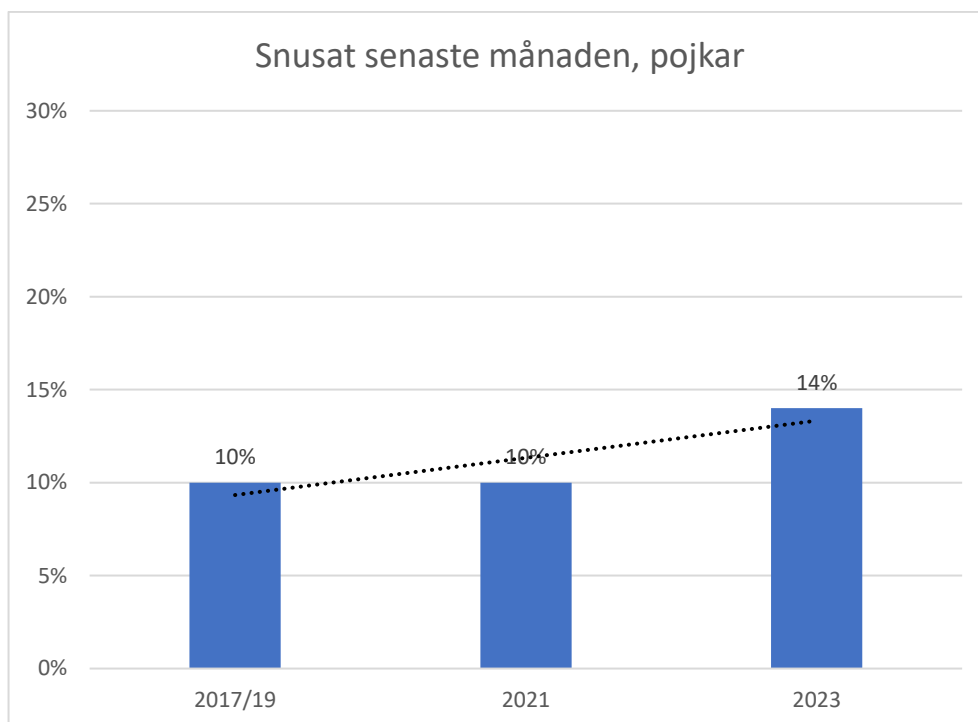
Allt datamaterial i denna rapport kommer från mätningen 2023, samt svarande från årskurs 6 till årskurs 1 på gymnasiet, om inget annat anges. Mätningarna från 2017 och 2019 utgör tillsammans baslinjemätningen, för att ge en stabil grund. I detta avsnitt presenteras några stadsövergripande trender och jämförelser både när det gäller problemutfall och risk- och skyddsfaktorer.

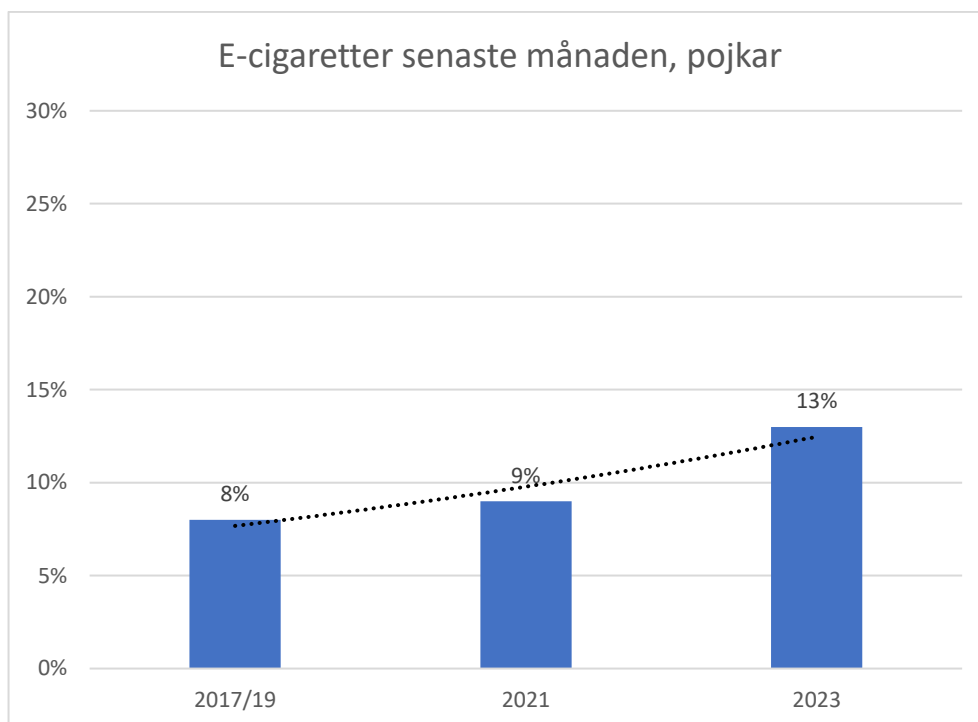
Problemutfall

När det gäller problembeteenden visar datamaterialet att den självrapporterade användningen av e-cigarett och snus har ökat betydligt sedan första mätningen. Det stämmer överens med trenden i Sverige enligt en nationell skolundersökning (CAN:s rapport).⁴

⁴ Thor S. (red.), CAN:s nationella skolundersökning 2023. Stockholm: Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN); 2023. Rapport 223.

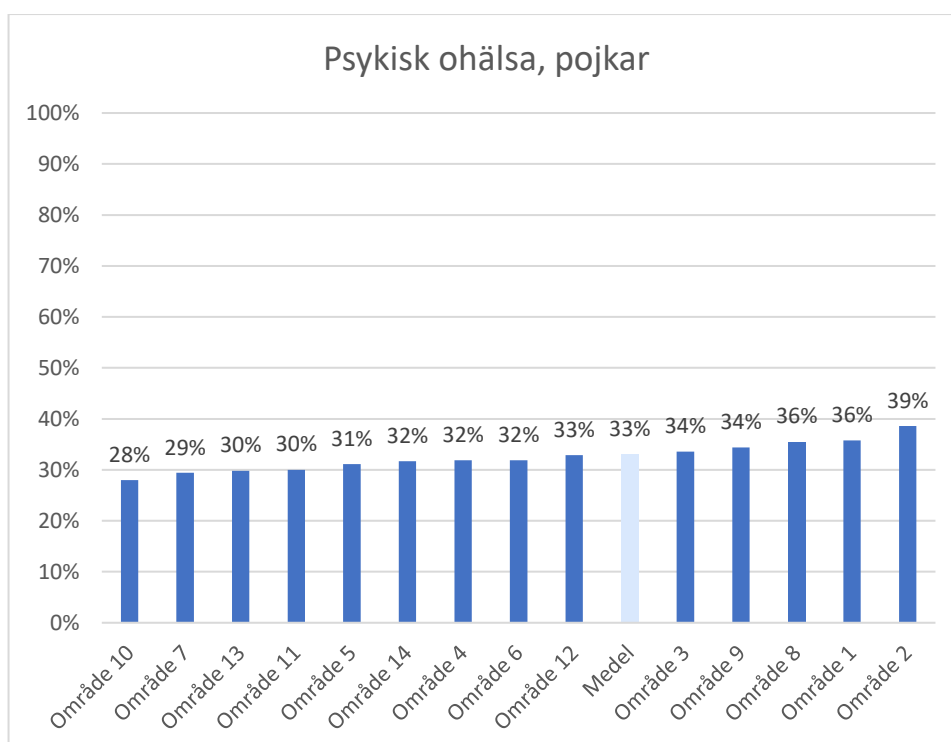
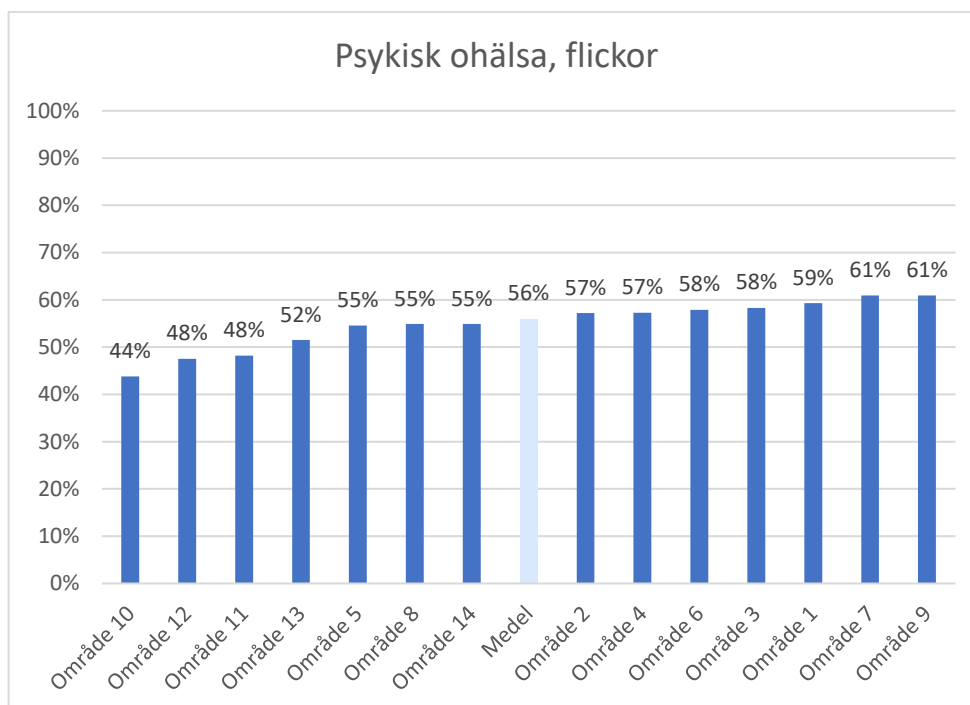

Psykisk ohälsa är utbredd i hela staden

Frågorna om psykisk ohälsa som ställs i enkäten avser inte att diagnostisera depression hos individer, utan mäter ett antal depressiva symptom. Frågorna ger ett tillförlitligt mått på förekomsten av psykisk ohälsa bland ungdomarna i lokalområdet, på aggregerad nivå.⁵ Datamaterialet visar att den psykiska ohälsan är utbredd och att den är högre bland flickor än bland pojkar. Detta stämmer väl överens med hur det ser ut på nationella nivå enligt Folkhälsomyndighetens rapport.⁶

⁵ Psykisk ohälsa mäts med fyra frågor som läggs ihop till ett sammanlagt värde (en skala). Därefter appliceras ett brytvärde (cut off value) på skalan och de som befinner sig ovanför brytvärdet, som är det värde som redovisas, upplever problem med det psykiska måendet.

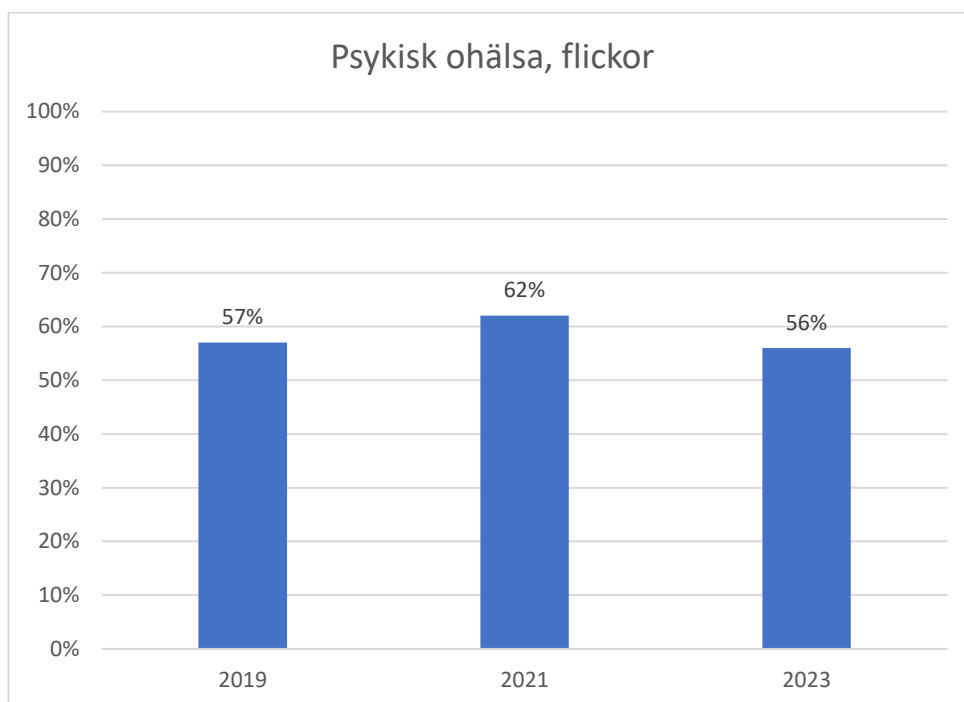
⁶ Psykisk ohälsa och suicid i Sverige – Statistik om nuläge och utveckling fram till 2022.

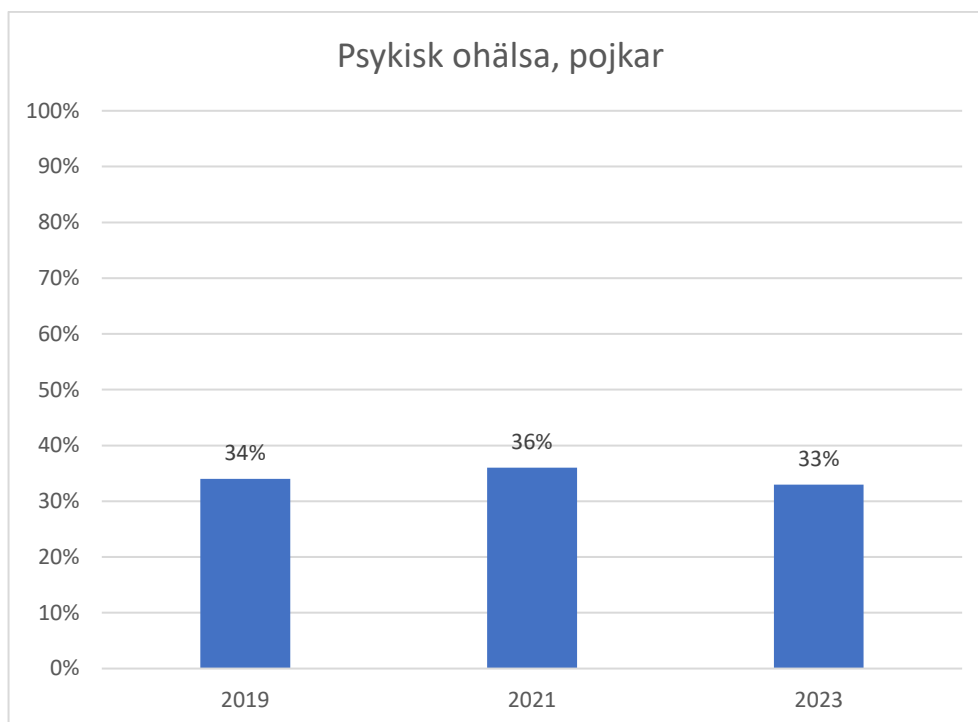

Intressanta iakttagelser:

- I Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) förekommer lägst andel av psykisk ohälsa bland både flickor och pojkar.

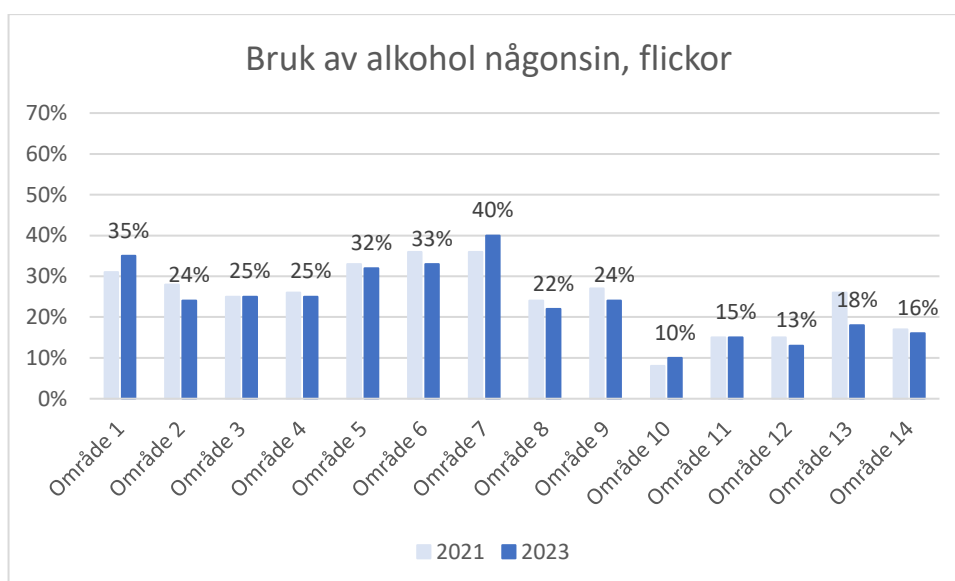
- Område 2 (Kirsebergsskolan, Värnhem m fl) som är högst bland pojkar (39 %) är lägre än den lägsta bland flickor (44 %).
- Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) är, tillsammans med Område 9 (Möllevången, Rådmansvången m fl) högst bland flickor (61 %) och näst lägst bland pojkar (29 %). Det skiljer alltså 32 procentenheter mellan flickor och pojkar i Område 7.

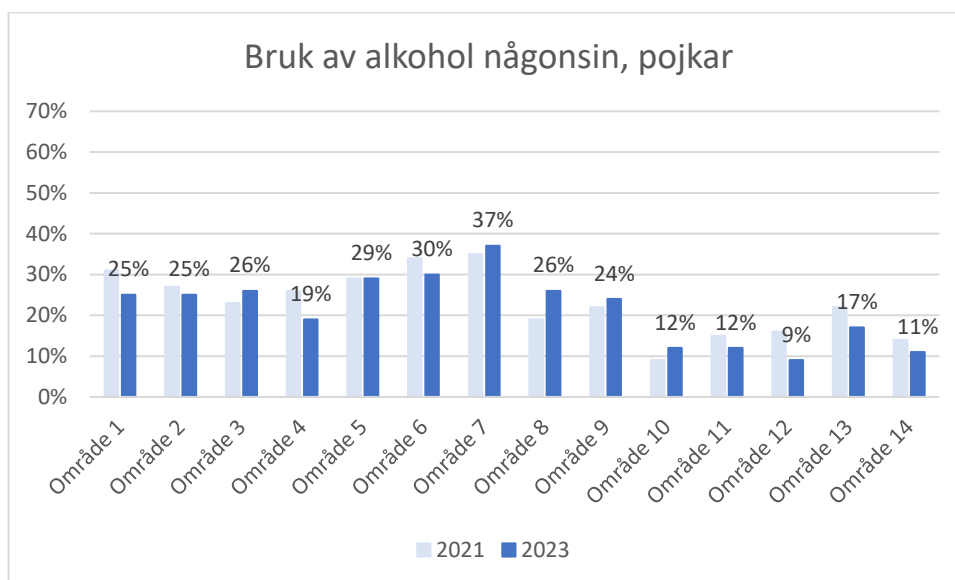

Senaste mätningen visar, totalt för både flickor och pojkar i Malmö, lägre nivåer jämfört med förra mätningen. Områdesteamens analyser beskrev förra mätningens ökning som ett möjligt resultat av pandemin.

Bruk av alkohol någonsin minskar i majoriteten av områden

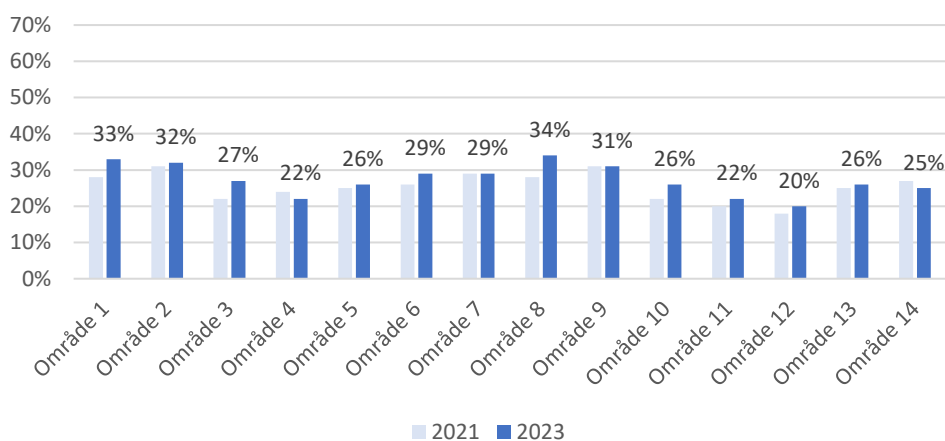

- I majoriteten av områdena, nio av fjorton, har flickors bruk av alkohol någonsin minskat sedan föregående mätning.
- I Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården m fl) är minskningen störst med åtta procentenheter, följt av Område 2 (Kirsebergsstaden, Värnhem, m fl) med fyra procentenheter.
- I två områden har flickors bruk av alkohol någonsin ökat jämfört med föregående mätning, det är i Område 1 (Västra hamnen, Gamla staden, m fl) och Område 7 (Ribersborg, Bellevue, m fl) med fyra procentenheter vardera, samt Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) med två procentenheter.

- I majoriteten av områdena, åtta av fjorton, har pojkars bruk av alkohol någonsin minskat sedan föregående mätning.
- I Område 4 (Oxie kyrkby, Oxievång, m fl) och Område 12 (Lindängen, Almvik, m fl) är minskningen som störst med sju procentenheter vardera.
- I fem områden har pojkars bruk av alkohol någonsin ökat jämfört med föregående mätning. Som mest i Område 8 (Lorensborg, Bellevuegården, m fl) med sju procentenheter, följt av Område 3 (Riseberga, Jägersro, m fl) och Område 10 (Örtagården, Herrgården, m fl) med tre procentenheter vardera.

Brottslig handling minst en gång senaste året, pojkar

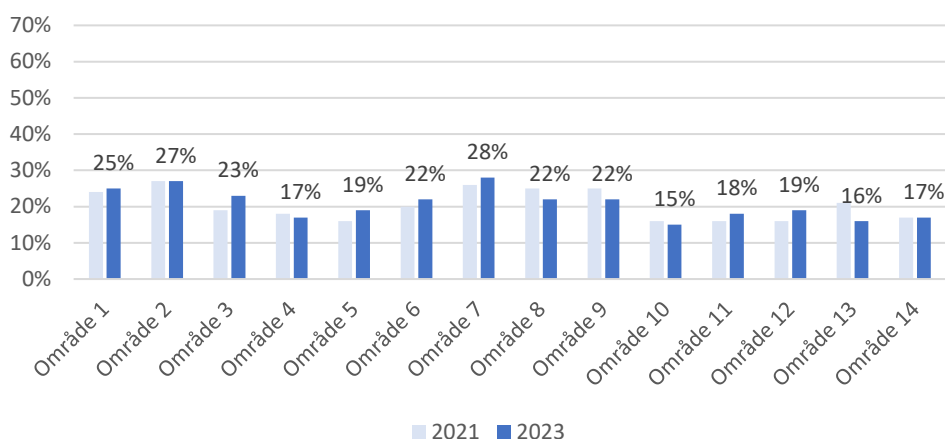

Brottslig handling består av sju olika indikatorer⁷. I tio av fjorton områden har andelen pojkar som under senaste året utfört minst en brottslig handling ökat sedan föregående mätning. Den vanligast förekommande brottsliga handlingen är snatteri.

- Indikatorn att under senaste året ha snattat i butik är högst i Område 2 (Kirsebergsstaden, Värnhem, m fl) och Område 1 (Västra hamnen, Gamla staden m fl) med 21 %.
- Indikatorn att under senaste året ha snattat i butik är lägst i Område 12 (Lindängen, Almvik m fl) med 10 %, följt av Område 11 (Nydala, Almhög m fl) med 11 %.

⁷ Dessa är frågor om snatteri, stöld, drogförsäljning, förstörelse av annan persons egendom, om de varit fulla eller påverkade av droger i skolan, eller blivit gripna.

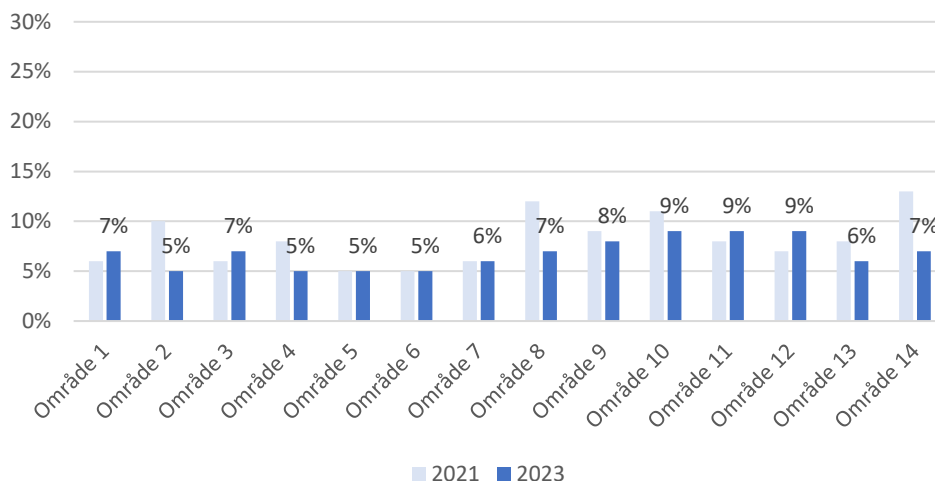
Brottslig handling minst en gång senaste året, flickor

Även för flickor, är en av de mest vanligt förekommande brottsliga handlingarna, att under senaste året ha snattat i butik.

- Den störst ökningen av andelen flickor som under senaste året har snattat i butik är i Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl), 21 % jämfört med 15 %. Den näst största ökningen finns i Område 3 (Riseberga, Jägersro m fl), från 11 % till 15 %.
- Den största minskningen är i Område 8 (Bellevuegården, Lorensborg m fl), från 14 % till 11 %, följt av Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården m fl), från 13 % till 10 %.
- Den lägsta förekomsten av snatteri är i Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) och Område 11 (Nydala, Almhög m fl), med 8 % vardera. Dessa två områden ligger i nivå med Malmösnittet, eller lägre, på samtliga sju indikatorer kopplade till brottslig handling.

Använt våld minst en gång senaste året, flickor

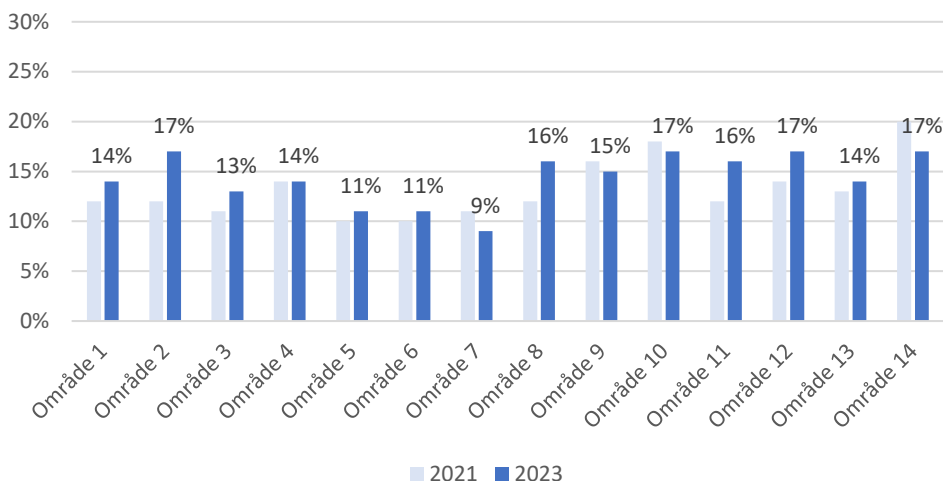

Mätningen av våld består av tre olika indikatorer⁸.

- Flickors våld har sedan föregående mätning ökat i Område 1 (Västra hamnen, Gamla staden m fl), Område 3 (Riseberga, Jägersro m fl), Område 11 (Nydala, Almhög m fl) och Område 12 (Lindängen, Almvik m fl).
- Den största minskningen har skett i Område 8 (Lorensborg, Bellevuegården m fl) och i Område 14 (Hyllievång, Kroksbäck m fl).

⁸Om våld använts i avsikt att allvarligt skada någon, om barnet burit pistol/revolver, alternativt burit med sig pistol/revolver till skolan.

Använt våld minst en gång senaste året, pojkar

- Pojkars våld har ökat i nio av fjorton områden, sedan föregående mätning.
- Den största ökningen har skett i område 2 (Kirsebergsstaden, Värnhem m fl), från 12 % till 17 %.
- Den största minskningen är i Område 14 (Hyllievång, Kroksbäck m fl), från 20 % till 17 %.

De flesta ungdomarna väljer nikotinfritt och att leva lagligt

I preventionsarbetet är det viktigt att poängtera att de flesta barn och unga varken snusar, brukar e-cigaretter, alkohol eller använder våld med mera. Rapporten ska inte bidra till att öka majoritetsmissförståndet. Det betyder att man tror att majoriteten gör vissa saker, fast det inte alls ser ut så i verkligheten. Till exempel kan unga tro att andra i deras ålder använder mer tobak än vad som faktiskt stämmer, eller att vuxna tror att de flesta ungdomar använder droger. Det bidrar till att normalisera de beteenden vi vill förebygga.

Risikfaktorer och skyddsfaktorer

För att komma till rätta med problemen som beskrivs ovan behöver arbetet inriktas mot att förändra orsakerna; höga riskfaktorer behöver sänkas och låga skyddsfaktorer behöver stärkas. Det förebyggande arbetet blir mer effektivt när det kan riktas mot specifika faktorer i lokalområdet och när flera aktörer samordnar sitt förebyggande arbete mot samma riskfaktorer.

Nivåerna av risk- och skyddsfaktorerna uttrycks i procent. Procenttalet i diagrammen visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som förutser senare problem (prognostic validity).

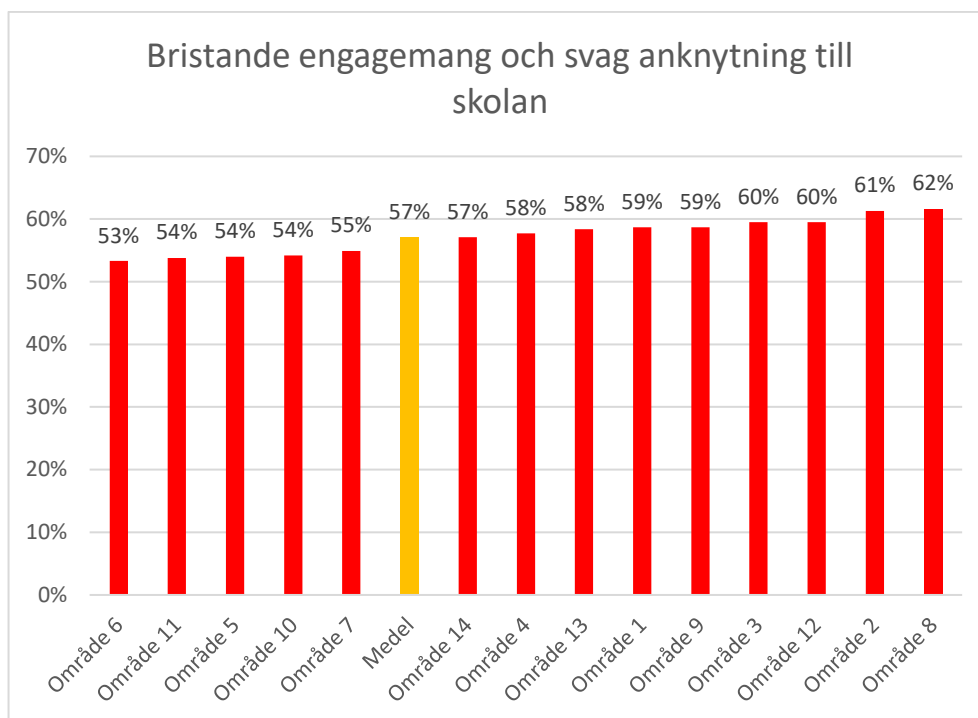
Exempel: Siffran 43 % betyder att 43 % av barnen i området växer upp med denna riskfaktor i sin livsmiljö. Den visar att 43 % av barnen har en förhöjd risk att utveckla problem. Men en enskild riskfaktor utgör i sig ingen större risk. Det är summan av riskfaktorer som påverkar. Antalet höga riskfaktorer ska också ses i förhållande till skyddsfaktorerna, som kan buffra mot risker. Om flera riskfaktorer har ett värde runt 40 %, är det rimligt att anta att en stor del av barnen växer upp med flera riskfaktorer.

Risikfaktorer som har ökat i hela staden

För att lättare förstå den data om de lokala faktorerna som presenteras längre fram i rapporten, kan det vara värdefullt att ha kunskap om de förändringar som har skett i hela staden.

En riskfaktor som har ökat, det vill säga har haft en negativ utveckling, i samtliga fjorton lokalområden sedan förra mätningen är Bristande engagemang och svag anknytning till skolan.

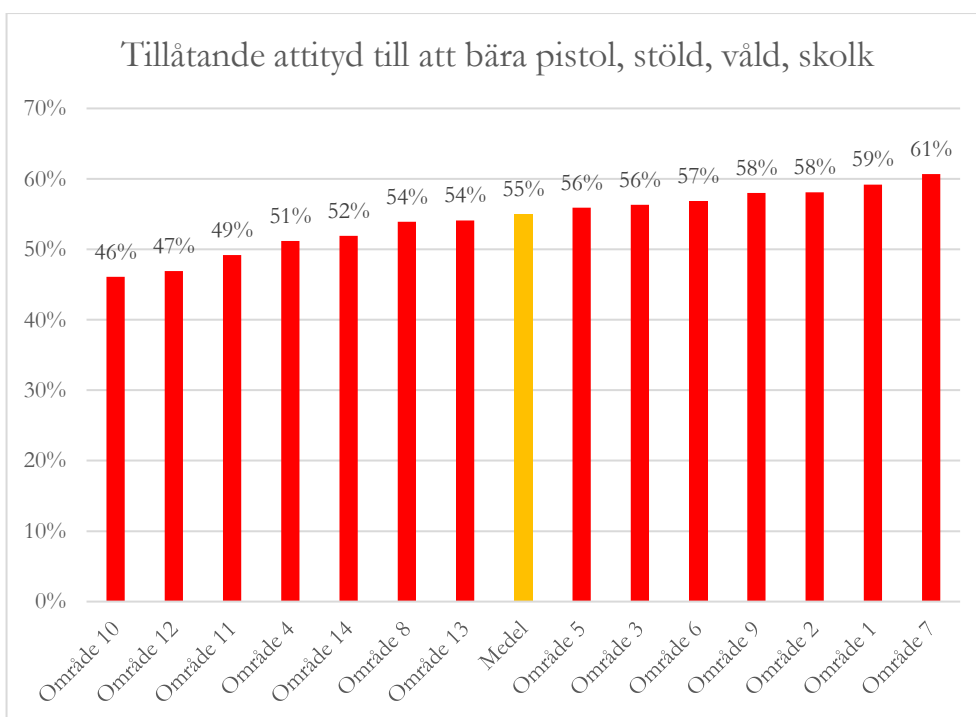

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl) har den lägsta nivån av riskfaktorn, medan Område 8 (Bellevuegården Lorensborg m fl) har den högsta nivån. Det är en skillnad på nio procentenheter.
- Värt att notera är att det inte nödvändigtvis visar hur det ser ut på skolorna i området. Riskfaktorn visar hur barnen som bor i området uppfattar sin skola oavsett om barnet går i skolan i området eller inte. Ett exempel på detta är Lorensborgsskolan som ligger i området där riskfaktorn är högst (Område 8) men på Lorensborgsskolan har riskfaktorn sänkts sedan förra mätningen från 51 % till 35 %.
- Område 8 (Bellevuegården, Lorensborg m fl), Område 3 (Riseberga, Jägersro m fl) och Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) är de områden som har störst ökning av riskfaktorn sedan föregående mätning med respektive tio, nio och nio procentenheter.
- Den minsta ökningen har Område 4 (Oxie kyrkby, Oxievång m fl) med två procentenheter.

En riskfaktor som har ökat i alla områden utom ett sedan förra mätningen är tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk. I Område 4 (Oxie kyrkby, Oxievång m fl) är riskfaktorn på oförändrad nivå jämfört med förra mätningen. Resultatet visar att attityden till dessa antisociala och normbrytande beteenden håller på att förändras i hela Malmö och i flera områden är det den högsta riskfaktorn och därmed också den riskfaktor som påverkar flest barn och unga i området.

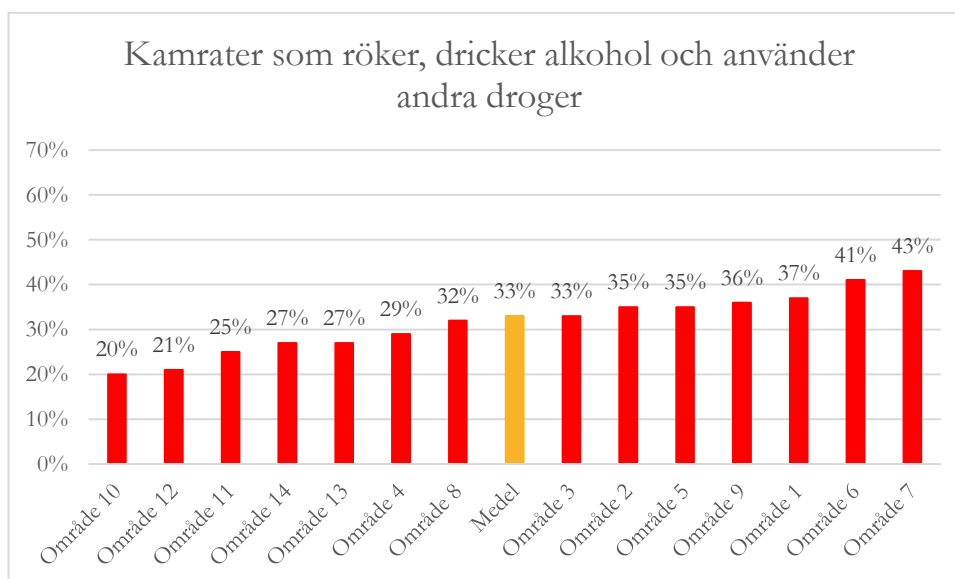

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) har den högsta nivån av riskfaktorn. Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) har den lägsta nivån. Det är en skillnad på 15 procentenheter.
- Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) och Område 1 (Västra hamnen, Gamla staden, m fl) är de områden med störst ökning av riskfaktorn med nio respektive åtta procentenheter.

En riskfaktor som har sänkts i hela staden

En riskfaktor som har sänkts jämfört med föregående mätning, det vill säga som har haft en positiv utveckling, i stadens samtliga fjorton områden är Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger.

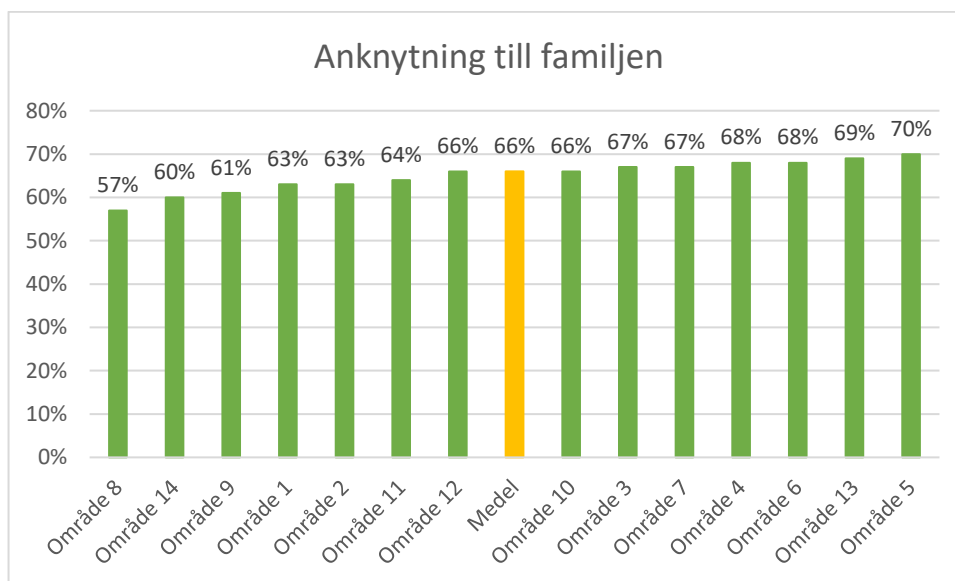

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Område 10 (Örtagården, Herrgården, m fl) har den lägsta nivån av riskfaktorn, och Område 7 (Ribersborg, Bellevue, m fl) har den högsta. Det är en skillnad på 23 procentenheter.
- Störst sänkning, det vill säga mest positiv utveckling, av riskfaktorn jämfört med föregående mätning har skett i Område 4 (Oxie kyrkby, Oxievång, m fl) med tolv procentenheter, följt av Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården, m fl) med tio procentenheter.

En skyddsfaktor som har ökat i hela staden

En skyddsfaktor som har ökat jämfört med föregående mätning, det vill säga som har haft en positiv utveckling, i stadens samtliga fjorton områden är Anknytning till familjen.

- Område 5 (Bunkeflostrand, Tygelsjö By, m fl) har högst nivå av skyddsfaktorn, och Område 8 (Lorensborg, Bellevuegården, m fl) har den lägsta. Det är en skillnad på tretton procentenheter.
- Störst ökning av skyddsfaktorn, sedan föregående mätning, är i Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården, m fl) med tolv procentenheter, följt av Område 2 (Kirsebergsstaden, Värnhem m fl) och Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) med åtta procentenheter vardera.

Närområdet

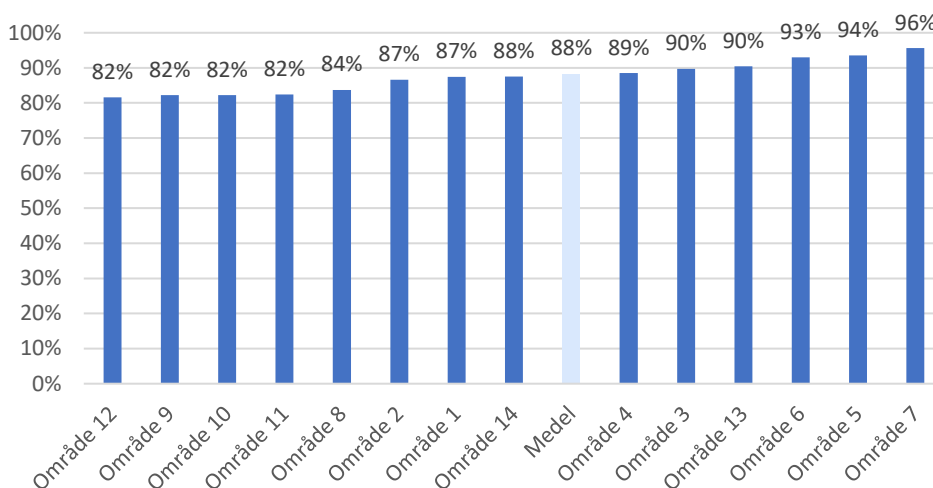
Rapporten visar att det finns behov av insatser i samtliga av stadens 14 områden, och det blir tydligt att det inte alltid är i de socioekonomiskt svaga områdena som riskfaktorer och problemutfall är högst. Exempel på det, som har visats ovan, är psykisk ohälsa och snatteri.

Med tanke på Malmö stads pågående process att utforma en struktur för arbete med lokal utveckling, lyfts i denna rapport ett särskilt avsnitt gällande risk- och skyddsfaktorer i livsmiljön närområdet, och hur dessa skiljer sig åt i stadens olika områden. Riskfaktorerna i närområdet skiljer sig något från övriga riskfaktorer, i det att det inte finns effektiva program att sätta in för att påverka dem. Riskfaktorerna i närområdet handlar om trivsel och trygghet, vad du känner för ditt bostadsområde, om det förekommer öppen droghandel, annan brottslighet, finns mycket klotter och misskötta hus och liknande. Det handlar också om hur samhället (t ex polisen) och vuxna individer (t ex grannar, näringsidkare) agerar – eller inte agerar – när de ser normbrytande beteenden. Att arbeta med riskfaktorerna i närområdet innebär ofta att förbättra den fysiska miljön, stärka känslan av tillhörighet och att upprätthålla och tydliggöra normer. Vanligt förekommande teorier kring arbetet med riskfaktorer i närområdet är: Broken window, Rutinaktivitetsteorin, Kollektiv styrka och CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design).

Trygghet

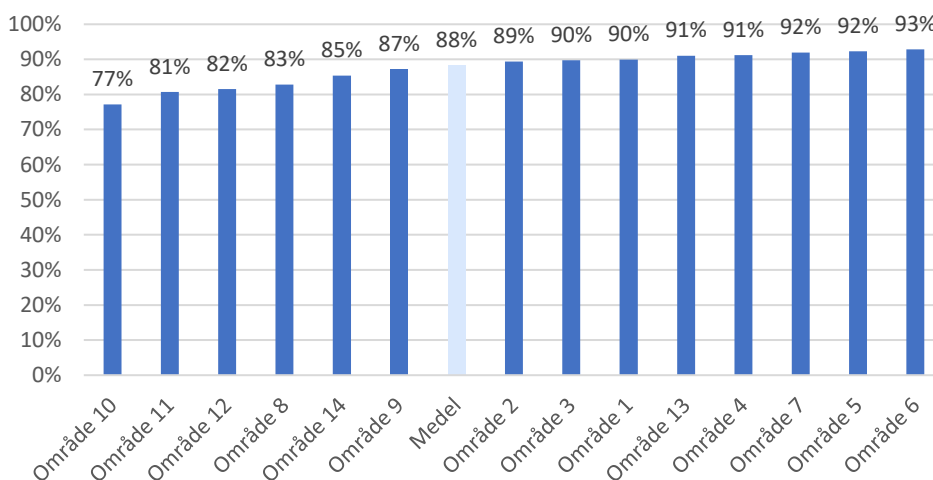
Nedanstående två diagram, som kommer från CTC-enkäten, visar i vilken omfattning flickor och pojkar känner sig trygga i sitt bostadsområde.

Känner sig trygg i sitt bostadsområde, flickor

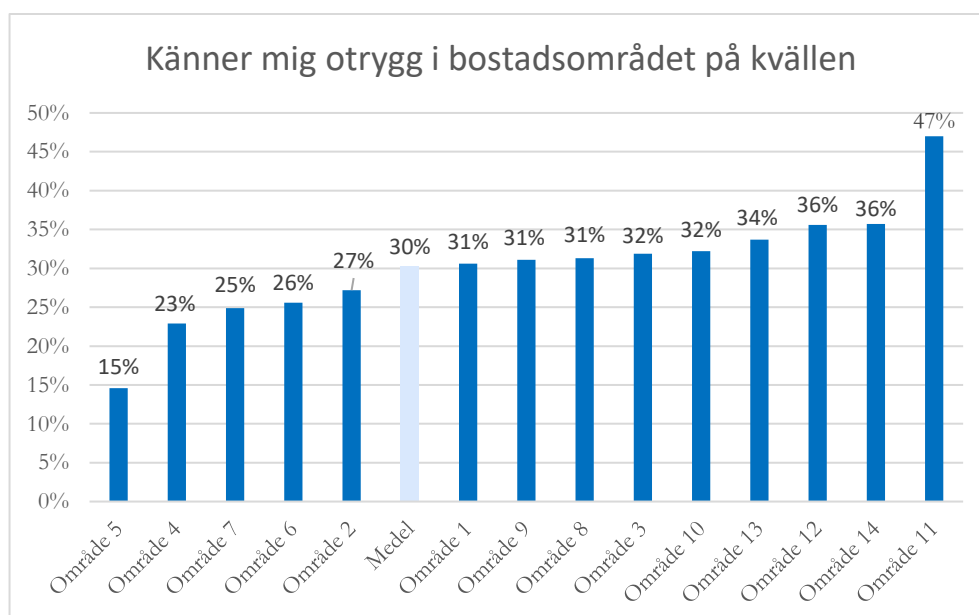
- Högst nivå av trygghet i sitt bostadsområde har flickorna i Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) följt av Område 5 (Bunkeflostrand, Tygelsjö by m fl).
- Lägst nivå av trygghet i sitt bostadsområde har flickorna i Område 12 (Lindängen, Almvik m fl) följt av Område 9 (Möllevångstorget, Rådmansvången m fl).

Känner sig trygg i sitt bostadsområde, pojkar

- Högst nivå av trygghet i sitt bostadsområde har pojkarna i Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl) följt av Område 5 (Bunkeflostrand, Tygelsjö by m fl).
- Lägst nivå av trygghet i sitt bostadsområde har pojkarna i Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) följt av Område 11 (Nydala, Almhög m fl).

Detta kan jämföras med polisens trygghetsmätning 2023, där 3257 personer, av 7500 tillfrågade, i åldersgruppen 16-85 år svarade på frågan om de känner sig trygg eller otrygg ensam ute i bostadsområdet på kvällen (svarsfrekvens 43 %).

Källa: Polisens trygghetsundersökning 2023

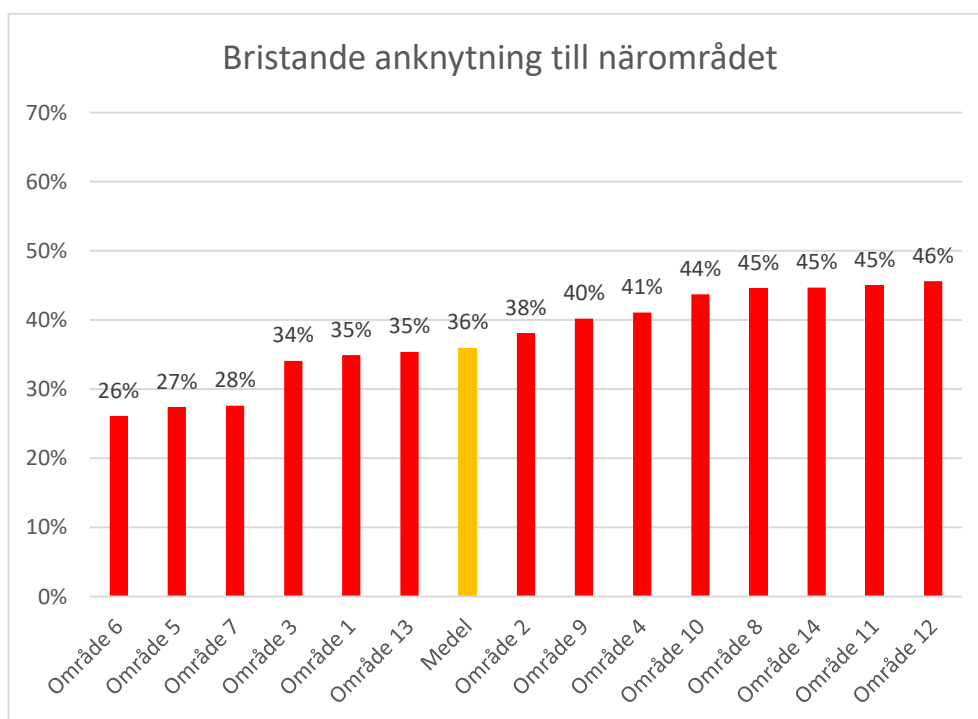
Det är för få svarande för att bryta ned resultatet både på områdesnivå och på pojkar/män och flickor/kvinnor.

Risikfaktorer i närområdet

Om bristande anknytning till och bristfällig organisation i närområdet

Drogproblem, brottslighet, våld och narkotikahandel uppstår, och är mer frekventa, där människor har en svag anknytning till samhället. Skadegörelsen är omfattande vid låg övervakning av allmänna platser. Sådana förhållanden begränsas inte till socialt utsatta bostadsområden, utan kan också påträffas i mer välbärgade områden. En betydelsefull aspekt, som påverkar anknytningen till samhället, är om invånarna uppfattar att de kan göra en skillnad i sina lokalområden. Om nyckelaktörer (i form av till exempel näringsidkare, lärare,

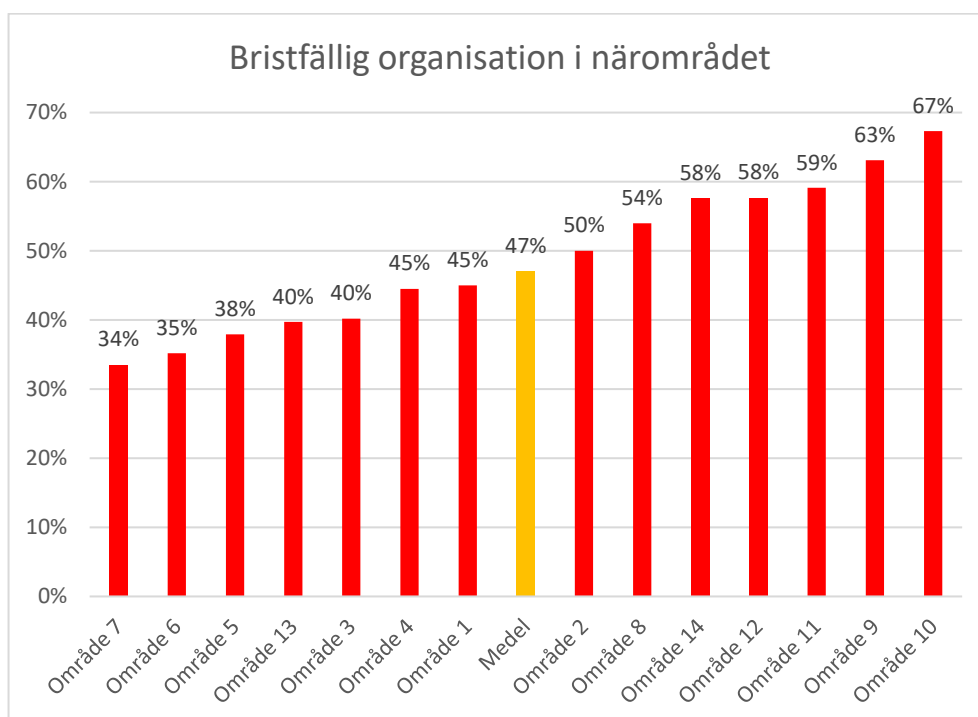
poliser, omsorgs- och socialtjänstpersonal) bor utanför lokalområdet kommer invånarnas känsla av engagemang att bli lägre. Lägre valdeltagande och föräldrars engagemang i skolan avspeglar också attityder om deras anknytning till samhället. I bostadsområden med bristfällig organisation blir det svårare för skolor, civilsamhälle och familjer att främja positiva sociala värderingar och normer.⁹

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

⁹ CTC – En introduktion sida 58. Catalano et al., 2011; Gottfredson, 2001; Herting & Guest, 1985; Law & Quick, 2013; Sampson, 1986; Sampson & Lauritsen, 1994; Winstanley et al., 2008; Wong, 2012.

- Riskfaktorn är lägst i Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl).
- Riskfaktorn är högst i Område 12 (Lindängen, Almvik m fl).

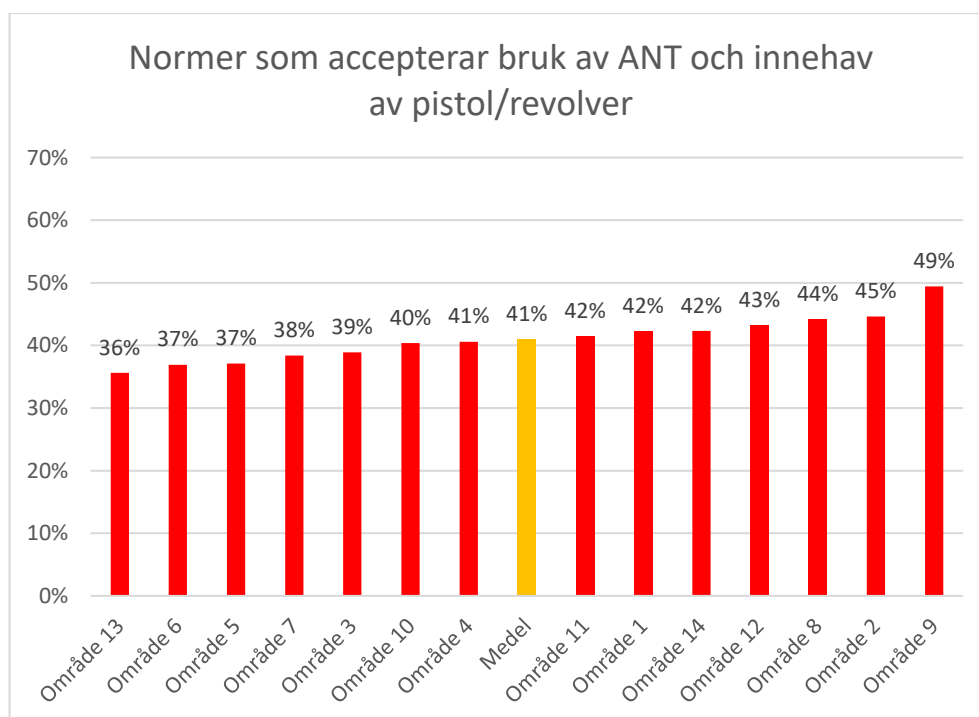

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Riskfaktorn är lägst i Område 7 (Ribersborg och Bellevue m fl) följt av Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl).
- Riskfaktorn är högst i Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl.) och näst högst i Område 9 (Möllevången Rådmansvången m fl).

Om normer och attityder till problembeteenden

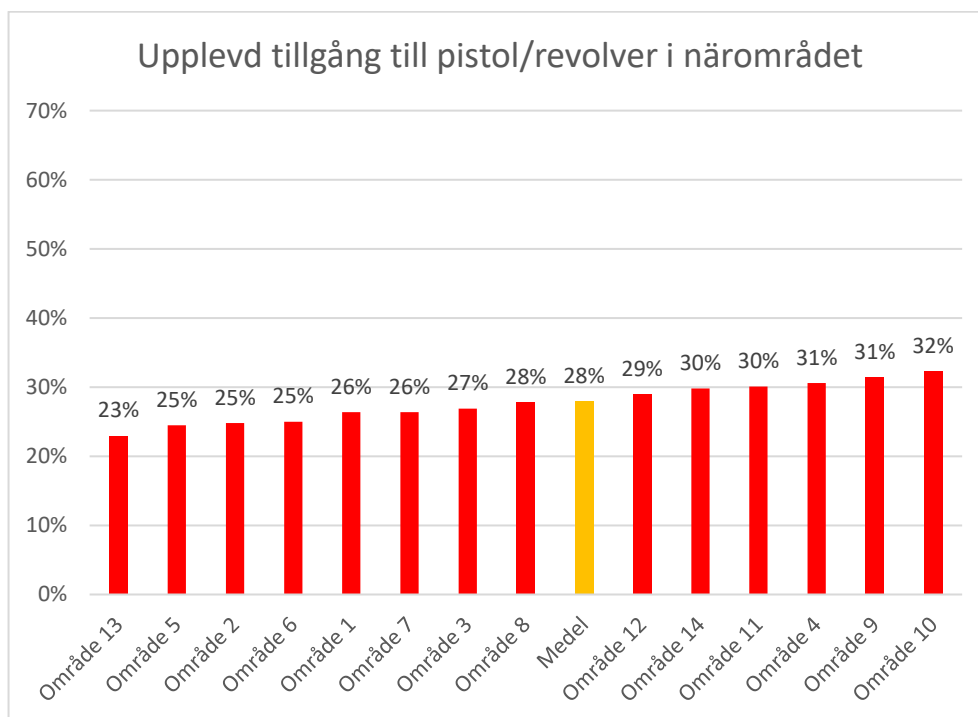
Ett samhälles normer och attityder vad gäller droger, våld och vapen överförs på olika sätt till barn och unga. Det sker till exempel genom de lagar, riktlinjer, informellt beteende och de förväntningar som kommuniceras till de unga i området. När normerna är oklara och lagar inte efterföljs, är det en riskfaktor. Om polisen, fältarbetare eller andra vuxna ser ett gäng minderåriga med alkohol utan att reagera, signalerar de att åldersgränsen inte är viktig.

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

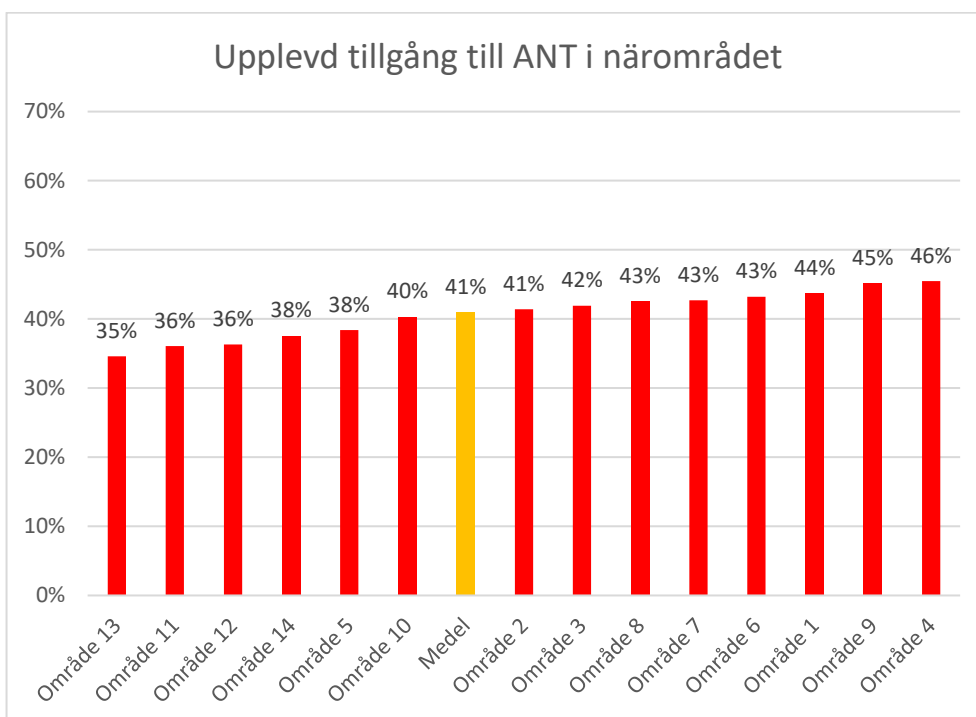
- Riskfaktorn är lägst i Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården m fl) följt av Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl)

- Riskfaktorn är högst i Område 9 (Möllevången Rådmansvången m fl) och näst högst i Område 2 (Kirsebergsstaden, Värnhem m fl).

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Riskfaktorn är lägst i Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården m fl) följt av Område 5 (Bunkeflostrand, Tygelsjö m fl).
- Riskfaktorn är högst i Område 10 (Örtagården, Herrgården m fl) och näst högst i Område 9 (Möllevången Rådmansvången m fl).

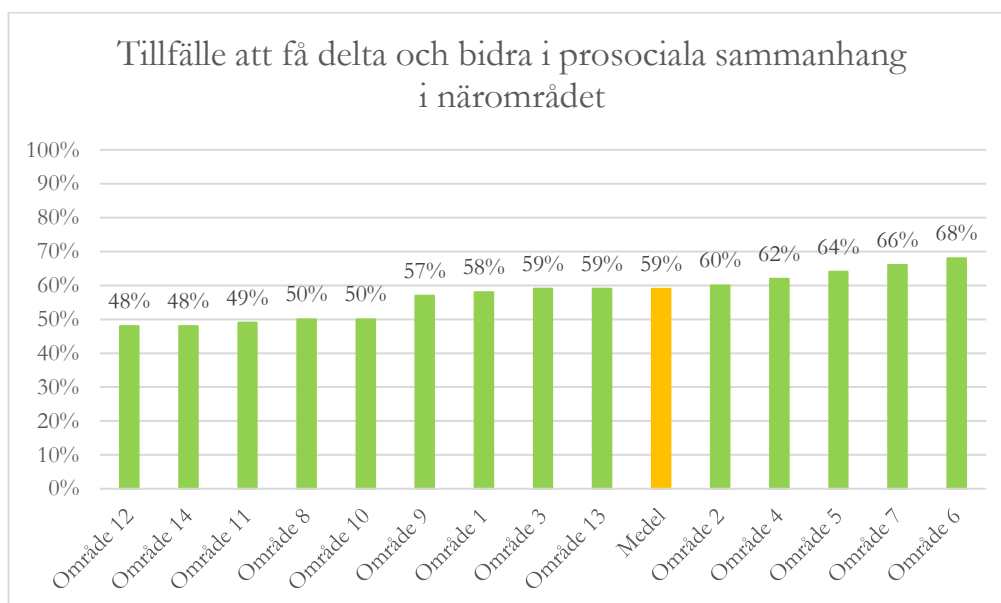

Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för riskfaktorn.

- Riskfaktorn är lägst i Område 13 (Lindeborg, Borgmästargården m fl) följt av Område 11 (Nydala, Almhög m fl).
- Riskfaktorn är högst i Område 4 (Oxie Kyrkby, Oxievång m fl) och näst högst i Område 9 (Möllevången Rådmanstvången m fl).

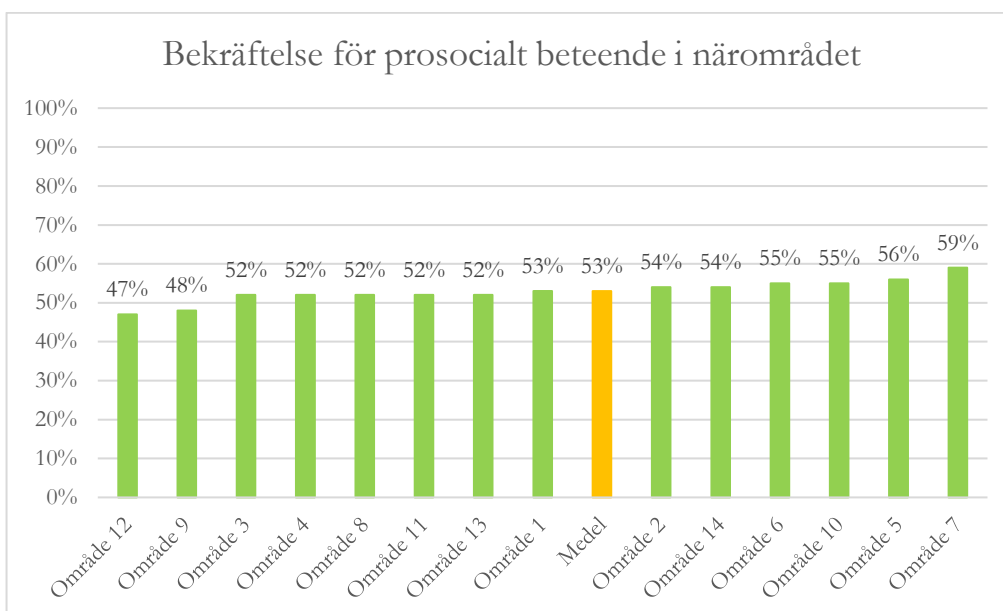
Skyddsfaktorer i närområdet

När barnet får tillfällen att delta i socialt positiva sammanhang, får vara delaktigt, får bidra till sammanhanget och miljön där det vistas och får göra skillnad på ett meningsfullt sätt, är det en skyddsfaktor.

Med prosocialt sammanhang innebär att vistas i ett sammanhang som främjar en positiv utveckling. Där det finns goda vuxna förebilder som förmedlar normer och attityder som bidrar till att socialiseringsprocessen blir positiv. Skyddsfaktorer buffrar mot risker. Skyddsfaktorer ska vara så höga som möjligt. Procenttalet anger hur många i området som har skyddsfaktorn.

- I Område 12 (Lindängen, Almvik m fl) är skyddsfaktorn lägst, 48 % av barnen, har skyddsfaktorn.
- I Område 6 (Limhamns hamnområde, Elinelund m fl) är det flest barn, 68 %, som har skyddsfaktorn.

Vi lär och utvecklar vårt beteende genom konsekvenser av vårt handlande. När vuxna i barnens omgivning lägger fokus på att oftare bekräfta och uppmuntra positiva beteenden, än att fokusera på negativa beteenden, ökar möjligheterna för barnet att utveckla de positiva. Det är viktigt att bekräfta barnets ansträngningar och framsteg och inte bara färdiga resultat.

- Medelvärde för Malmö visar att ungefär hälften av barnen upplever att de får positiv bekräftelse i sitt närområde. I Malmö är det totalt 53 % som har skyddsfaktorn.
- I Område 12 (Lindängen, Almvik m fl) är skyddsfaktorn lägst, 47 %.
- I Område 7 (Ribersborg, Bellevue m fl) är det flest, 59 %, som har skyddsfaktorn.

Bedöm risk- och skyddsfaktorer i ett helhetsperspektiv

Förutom risk- och skyddsfaktorer i närområdet, som är beskrivna ovan, mäter enkäten också risk- och skyddsfaktorer i familjen, i skolan och individuella risk- och skyddsfaktorer och de risk- och skyddsfaktorer som kan finnas i umgänget med kamrater. I rapportens bilaga 1 visas samtliga faktorer per område. För att göra bra prioriteringar behöver analysen göras med ett helhetsperspektiv där samtliga riskfaktorer i kombination med skyddsfaktorer bedöms.

Genom bland annat så kallad kontextuell prevention går det att påverka risk- och skyddsfaktorer i närområdet. Det är insatser i den omgivande miljön, kontexten, som indirekt påverkar människors beteenden och därmed skapar gynnsamma sociala normer och främjar så det blir enklare att göra hälsosamma val. Det kan vara lagar, regleringar och ekonomiska insatser. Det kan också vara åtgärder i den fysiska miljön som ibland beskrivs med begreppet situationell prevention. Det går att påverka risk- och skyddsfaktorer i närområdet genom att ändra normerna, se till så att lagar efterföljs, minska tillgången på tobak, alkohol och droger, öka gemenskapen och stärka känslan av tillhörighet till området. Allt detta minskar risken för barn att utveckla problembeteenden.

Resultat

Hur går arbetet i de fem CTC-områdena?

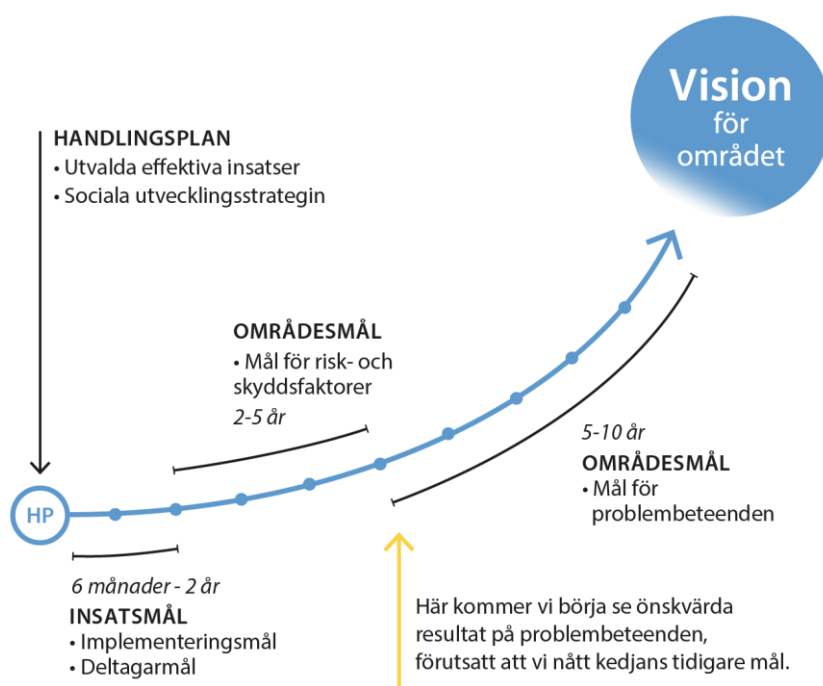
I Område 2 och 11 har områdesteamen inte gjort någon analys då tjänsterna som utvecklingsledare är vakanta. För Område 5, 8 och 9 finns fördjupade analyser av resultaten i områdesprofilerna¹⁰ som sammanställs under våren 2024. I denna rapport redovisas endast måluppfyllelsen för de fem områdena.¹¹

De flesta av de risk- och skyddsfaktorerna som områdesteamen har prioriterat att arbeta med, har utvecklats positivt, även om det inte är så stora förändringar ”siffermässigt”. En positiv förändring av en risk- eller skyddsfaktor på exempelvis en procentenhet, innebär att många barn i området inte längre är utsatta för risk. Området med minst antal barn (område 8 Lorensborg, Bellevuegården m fl) har ca 3200 barn, så lägre risk för en procent är ändå 32 barn. När flera faktorer är lägre minskar sannolikheten att problem

¹⁰ På www.malmo.se/ctc finns kontaktuppgifter till de lokala utvecklingsledarna som samordnar analysarbetet i respektive område.

¹¹ Detta finns i avsnittet Lokala lägesbilder.

utvecklas ytterligare. Att resultatet inte är ännu bättre kan sannolikt förklaras med att handlingsplanerna inte har implementerats i den utsträckning som det har beslutats. Handlingsplanerna, och därmed resultaten, bygger på en målkedja där det första steget är att genomföra insatser som matchar områdets behov, bland annat effektiva program. Dessa program har inte implementerats på grund av att organisatoriska utmaningar inom staden behöver lösas. Dessa utmaningar har också inneburit att arbetsprocessen för att ta fler av de av områdesteamen önskade programmen till Malmö har pausats.

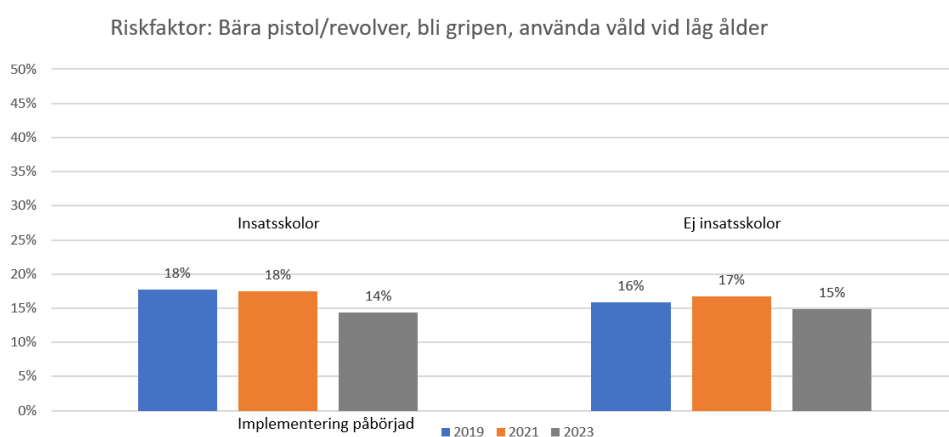
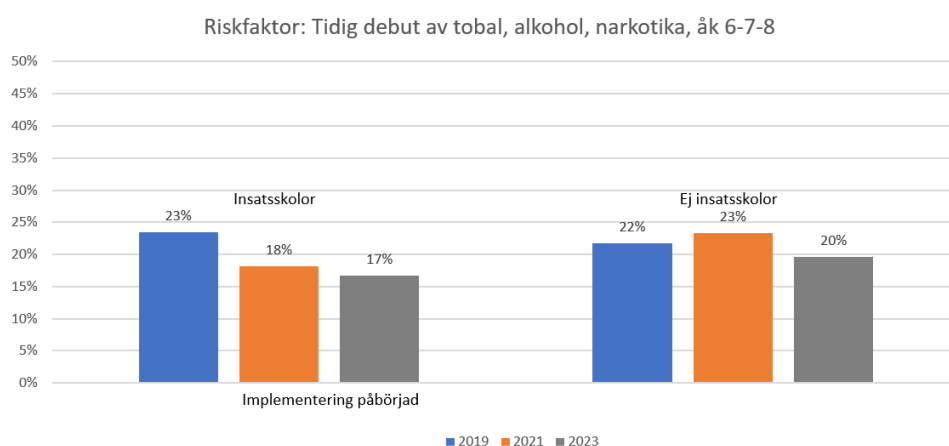
Mål på olika nivåer

Som framgår av bilden av målkedjan ovan, som också kan beskrivas som en förändringsteori, går det att mäta resultat på insatsnivå tidigt i kedjan. Det görs bland annat genom så kallade förmätningar, innan insatsen, och eftermätningar, direkt efter insatsen. På så sätt går det att se att insatsen har givit de kortsiktiga effekter som den ska, enligt forskningen. Då kan man också förvänta sig att risk- och skyddsfaktorerna och, i förlängningen, även de problembeteenden som insatsen ska förebygga påverkas positivt.

När det gäller skolinsatser går det genom CTC-enkäten också att se resultat av risk- och skyddsfaktorer på skolnivå. Det innebär att även om det endast går att se små förändringar på lokalområdesnivå, går det att följa resultat på skolor som har implementerat insatser. Dessa insatser är Höjaspelet och Effekt.

Höjaspelet – ett spel som alla kan vinna

Höjaspelet är en klassrumsbaserad metod där målgruppen är alla elever i årskurs F–3. Syftet med Höjaspelet är att utveckla elevernas förmåga till självreglerande beteende och att främja motivationen till samarbete, vilket ska leda till ett klassrumsklimat som präglas av struktur och studiero för alla elever.¹² Det leder i sin tur till att Höjaspelet förebygger bland annat kriminalitet, våld, tobak, alkohol- och narkotikabruk samt psykisk ohälsa. För de elever som har fått Höjaspelet och som är tillräckligt gamla för att svara på enkäten¹³ (1133 st.) har de två riskfaktorerna som insatsen ska påverka utvecklats i positiv riktning.

Diagrammen visar respektive riskfaktors utveckling. Den blå stapeln till vänster är Höjaspelsskolorna innan Höjaspelet implementerades. Den orangea och den

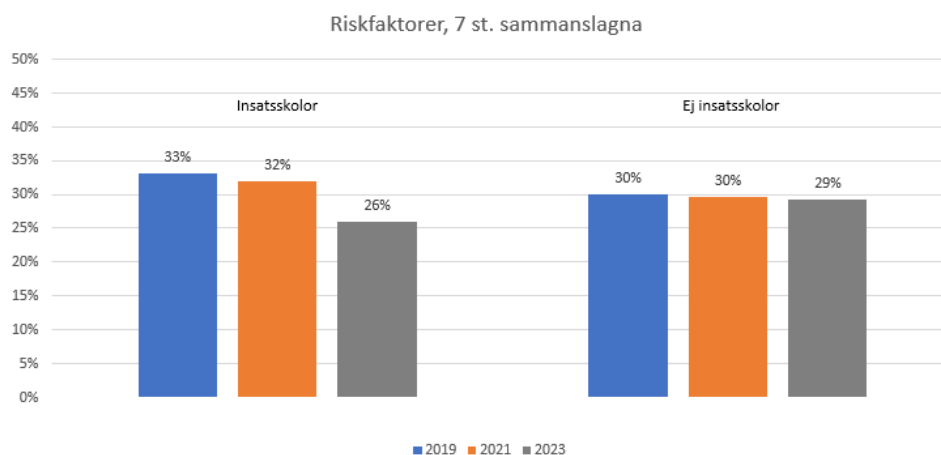
¹² [Höjaspelet - Socialstyrelsen](#) Kunskapsstöd barn och unga som begår brott

¹³ Höjaspelet implementeras i skolår F-3 och enkäten besvaras av elever från skolår 6 och uppåt.

gråa är när implementeringen av Höjaspelet är igång¹⁴. Stapelgruppen till höger visar riskfaktorn för övriga Malmöskolor, samma årskullar på skolor som inte fått insatsen.

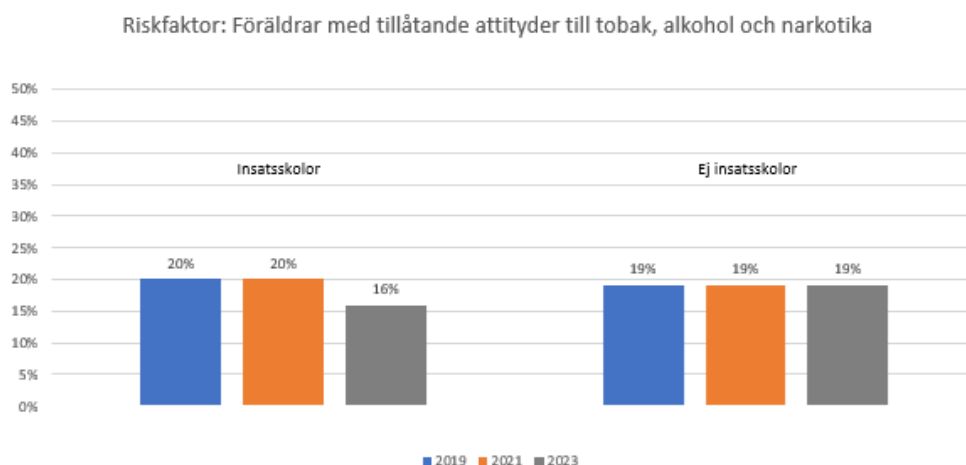
Effekter av Effekt

Målkedjan visar att det kan ta upp till 10 år att påverka problemutfallen, så att det är mätbart på områdesnivå. Arbetet i de fem CTC-områdena har inte varit igång så länge. Inte heller har det implementerats effektiva program under så lång tid i något av CTC-områdena. I lokalområde 4 (Oxie kyrkby, Oxievång m.fl.) har man däremot arbetat länge med Effekt, eftersom man har upplevt att det har funnits ett behov av insatser mot tobak och alkohol. Effekt 4-6 är ett föräldraprogram där föräldrar till barn i skolår 4-6 får kunskap om tobakens skadeverkningar, får veta hur mycket deras inställning (attityd) till tobak påverkar barnen samt uppmanas att komma överens om ett gemensamt förhållningssätt gentemot barnen och vara tydlig med vilka normer som gäller och vilka förväntningar de har på barnen (dvs att de inte ska använda tobak). I Effekt 4-6 finns även en elevmodul som går ut på att eleverna ska ta ställning mot tobak. Effekt 7-9 är ett föräldraprogram som fungerar på samma sätt fast med fokus på alkohol. I Effekt 7-9 finns heller ingen elevmodul. Programmen förväntas påverka riskfaktorer som handlar om attityder gentemot tobak och alkohol, tidig debut samt kamraters bruk.

¹⁴ Elever som fått Höjaspelet inkluderar enkätsvar från följande skolor och årskurser Bladins grundskola åk 6, Bäckagårdsskolan åk 6-7-8, Hermodsdalsskolan åk 6, Höjaskolan åk 6-7-8, Oxievångsskolan åk 6-7-8, Tingdammskolan åk 6, Toftanässkolan åk 6-7, Värner Rydénsskolan åk 6-7-8 och Örtagårdsskolan åk 6-7-8. Gäller för år 2023 och omfattar totalt 1 133 elever.

Diagrammet ovan visar resultatet på insatsskolorna¹⁵ och snittet på sju sammanslagna riskfaktorer, som alla berör attityder till och bruk av tobak, alkohol och narkotika och dess risker samt bekräftelse från kamrater.¹⁶

I Område 4 (Oxie kyrkby, Oxievång m fl) går det att se resultat i hela målkedjan, att de sänkta riskfaktorerna, som beskrivits ovan, påverkar problemutfallen. Några exempel på minskade problemutfall, totalt för alla åldrar är:

Bruk av alkohol någonsin, har sjunkit från 28 % till 22 %. Malmösnittet är 26 %.
 Bruk av alkohol senaste månaden, från 15 % till 13 %. Malmösnittet är 16 %.
 Rökt cigaretter någonsin, från 17 % till 13 %. Malmösnittet är 16 %.

Det mångåriga arbetet med Effekt i skolorna är sannolikt en del av förklaringen till den positiva utvecklingen i området.

¹⁵ Elever som fått Effekt inkluderar följande skolor och årskurser:
 Oxievångskolan åk 6-7-8-9, Tingdammsskolan åk 6.
 Omfattar år 2019: 540 elever, år 2021: 458 elever och år 2023: 539 elever

¹⁶ Följande riskfaktorer ingår i sammanslagningen:
 Föräldrar med tillåtande attityder till tobak alkohol och narkotika, Föräldrar med tillåtande attityder till klotter stöld och våld, Positiv bekräftelse av problembeteende från kamrater. Tidig debut av tobak, alkohol, narkotika, Tillåtande attityder till tobak alkohol och narkotika, Uppfattning att tobak, alkohol och narkotika inte är skadligt. Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger.

Lokala lägesbilder

I detta avsnitt följer en övergripande presentation av data på några av de problembeteenden, samt risk- och skyddsfaktorer, som urskiljer sig mest i respektive område. För ett effektivt preventionsarbete krävs lokala analyser som synliggör lokala behov. Lokala aktörer med god kännedom om området är de som bäst kan utföra detta. Detta avsnitt synliggör barns upplevelser av hur det är att växa upp i respektive område i Malmö, vilka problem de upplever och vilka förutsättningar de har för goda uppväxtvillkor.

Områden med områdesteam

I de områden där det finns etablerade områdesteam lyfts i detta avsnitt det som teamet tidigare valt att prioritera i sitt förebyggande arbete, och hur utvecklingen av dessa indikatorer och faktorer ser ut.

Resultaten är färgmarkerade utifrån om utvecklingen är:

Positiv	Negativ	Oförändrad
---------	---------	------------

I Område 2 och 11 har områdesteamen inte gjort någon analys då tjänsterna som utvecklingsledare är vakanta. För Område 5, 8 och 9 finns mer information om det lokala analysarbetet i områdesprofilerna¹⁷ som sammanställs under våren 2024.

Områden utan områdesteam

I de områden som inte har något områdesteam lyfts följande i rapporten:

- Det vanligast förekommande problembeteendet i området, fördelat på flickor och pojkar. Eftersom datamaterialet visar att psykisk ohälsa är det största problemet i samtliga områden lyfts även det som kommer därefter, för att fördjupa bilden av området något.
- Förekomst av eventuella problembeteenden som avviker positivt eller negativt från Malmösnittet, fördelat på flickor och pojkar.

¹⁷ På www.malmo.se/ctc finns kontaktuppgifter till de lokala utvecklingsledarna som samordnar analysarbetet i respektive område.

- De riskfaktorer som påverkar flest barn negativt i området. I majoriteten av områdena är de högsta riskfaktorerna Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, samt Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk. För att komplettera bilden av respektive område presenteras därför även den riskfaktorn som är högst, utöver dessa.

Sannolikt skulle ett områdesteam göra prioriteringar utifrån ovanstående data. Viktigt att poängtera är dock att det finns mer i materialet att fördjupa sig i än vad som presenteras här, vilket ett områdesteam skulle göra, och möjligtvis dra andra slutsatser och göra andra prioriteringar efter gemensamma resonemang.

Datamaterialet som presenteras i detta avsnitt baseras på svaren från elever i årskurs sex till årskurs ett på gymnasiet, i mätningen 2023.

Område 1 Västra hamnen, Gamla staden m.fl.

Davidshall, Frihamnen, Gamla staden, Inre hamnen, Lugnet, Malmöhus, Mellersta hamnen, Norra hamnen, Oljehamnen, Rörsjöstaden, Spillepengen, Västra hamnen, Östra hamnen.

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av e-cigarett någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, 34 %. Det avviker något negativt med fem procentenheter jämfört med Malmösnittet (29 %).

Störst avvikelse jämfört med staden som helhet är bruk av alkohol någonsin som bland flickorna i området ligger på 35 %, en skillnad på sju procentenheter jämfört med Malmösnittet (28 %). Något som skiljer mot den stadsövergripande trenden är att indikatorerna alkoholbruk någonsin och alkoholbruk senaste månaden ökat sedan föregående mätning.

Pojkar

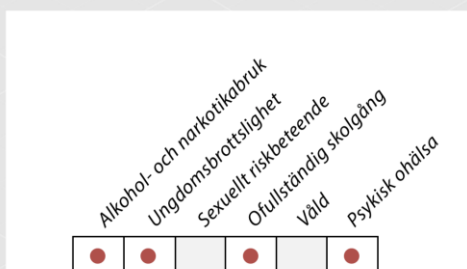
Förutom psykisk ohälsa är alkoholbruk någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, på 25 %. Det ligger endast en procentenhet högre än Malmösnittet (24 %).

Den indikator som avviker mest är att under senaste året snattat i butik, vilket ligger på 21 %. En skillnad på fyra procentenheter jämfört med Malmösnittet (17 %).

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som sticker ut i området är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, samt Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, båda på 59 %. Därefter kommer följande, på 53 %.

FÖRHÖJD RISKFAKTOR

Hög omflyttning

När barnet har flyttat många gånger, bytt skola många gånger och när barnet flyttat eller bytt skola senaste året.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 52 %.

Område 2 Kirsebergsstaden, Värnhem m.fl.

Kirsebergsstaden, Rostorp, Segevång, Segemölla, Sege industriområde Norra Sorgenfri, Katrinelund, Ellstorp, Östervärn, Värnhem, Bulltofta, Håkanstorp, Johanneslust, Valdemarsro, Slussen.

Vision

Vårt område är en trygg plats där barn kan leva, leka och lära. En sund samsyn kring varje människas lika värde, bidrar till en framtid med ansvar och engagemang.

Områdesmål problembeteenden

Skolk hos flickor

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att Skolk hos flickor som mäts med "Skolk senaste månaden" ska sjunka från 21,8 % till 15 % år 2031. Det är en minskning med 31 %.	En negativ utveckling från 21,8 % till 24 %.

Skolk hos pojkar

Målet är att Skolk hos pojkar som mäts med "Skolk senaste månaden" ska sjunka från 18,4 % till 14 % år 2031. Det är en minskning med 24 %.	En positiv utveckling från 18,4 % till 17 %.
--	--

Snatteri hos flickor

Målet är att Snatteri hos flickor som mäts med "snattat i butik senaste året" ska sjunka från 13,0 % till 10 % år 2031. Det är en minskning med 23 %.	En negativ utveckling från 13,0 % till 18 %.
---	--

Snatteri hos pojkar

Målet är att Snatteri hos pojkar som mäts med "snattat i butik senaste året" ska sjunka från 18,6 % till 15 % år 2031. Det är en minskning med 19 %.	En negativ utveckling från 18,6 % till 21 %.
--	--

Områdesmål för prioriterade riskfaktorer

Bristande föräldraskap

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att riskfaktorn <i>Bristande föräldraskap</i> ska sjunka från 50 % till 40 % till år 2026. Det är en minskning med 20 %.	En positiv utveckling från 50 % till 48 %.

Konflikter i familjen

Målet är att riskfaktorn <i>Konflikter inom familjen</i> ska sjunka från 48 % till 39 % till år 2026. Det är en minskning med 19 %.	En positiv utveckling från 48 % till 41 %.
---	--

Föräldrar med tillåtande attityder till klotter, stöld och våld

Målet är att riskfaktorn <i>Föräldrar med tillåtande attityder till klotter, stöld och våld</i> ska sjunka från 42 % till 35 % till år 2026. Det är en minskning med 17 %.	En negativ utveckling från 42 % till 47 %.
--	--

Känsla av skolmisslyckande och/eller låg måluppfyllelse

Målet är att riskfaktorn <i>Känsla av skolmisslyckande</i> ska sjunka från 47 % till 40 % till år 2026. Det är en minskning med 15 %.	En positiv utveckling från 47 % till 41 %.
---	--

Bristande engagemang och svag anknytning till skolan

Målet är att riskfaktorn *Bristande engagemang och svag anknytning till skolan* ska sjunka från 48 % till 40 % till år 2026. Det är en minskning med 17 %.

En negativ utveckling från 48 % till 61 %.

Område 3 Riseberga, Jägersro m.fl.

Jägersro villastad, Fortuna Hemgården, Östra Skrävlinge, Videdal, Virentofta, Södra Sallerup, Stenkällan, Almgården, Kvarnby, Höja, Toftanäs, Riseberga, Elisedal, Jägersro.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av e-cigarett någonsin är det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, 27 %. Det avviker något positivt med två procentenheter jämfört med Malmösnittet (29 %).

Flickor i området avviker något positivt jämfört med Malmösnittet, angivet inom parentes, när det gäller bruk av alkohol, 14 % (19 %), cigaretter, 8 % (12 %) och snus, 10 % (12 %) senaste månaden, en skillnad på fem, fyra, respektive två procentenheter.

Samtliga sju indikatorer kopplade till problembeteendet Ungdomsbrottslighet har utvecklats i negativ riktning för flickorna i området, jämfört med föregående mätning.

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol någonsin är det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, på 26 %. Detta är en ökning jämfört med föregående mätning. Jämfört med Malmösnittet på 24 % avviker pojkarna i området något negativt med två procentenheter.

Även den psykiska ohälsan bland pojkar i området har ökat sedan förra mätningen, vilket även det går emot hur det ser ut i de flesta områden.

Jämfört med Malmösnittet, angivet inom parentes, avviker pojkarna i området något positivt gällande bruk av cigaretter, 11 % (13 %), e-cigarett, 18 % (22 %), snus, 18 % (20 %) och hasch/marijuana, 4 % (6 %) senaste månaden. En skillnad på två, fyra, två respektive två procentenheter.

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, 56 %, och Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, 59 %. Därefter följer nedanstående riskfaktor, på 45 %.

De skyddsfaktorer som är lägst i området är nedanstående, båda på 51 %. Värt att notera är att dessa sjunkit vid varje mätning sedan basmätningen.

Område 4 Oxie kyrkby, Oxievång m.fl.

Kungshög, Käglinge, Kristineberg, Toarp, Oxie kyrkby, Lockarp, Oxievång, Glostorp.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av e-cigarett någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, på 29 %. Detta är i nivå med Malmösnittet.

Jämfört med staden ligger flickorna i området på lägre nivåer på samtliga problembeteenden förutom två där de ligger marginellt högre: Bruk av vattenpipa någonsin, 12 % samt psykisk ohälsa, 57 %. En skillnad på en procentenhet vardera jämfört med Malmösnittet (11 % och 59 %).

Pojkar

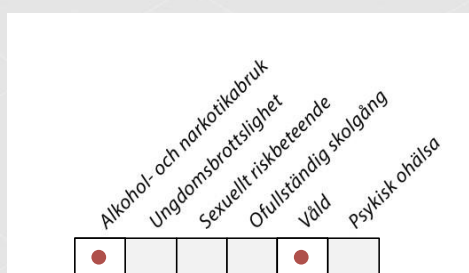
Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol och e-cigarett någonsin de vanligast förekommande problembeteendena bland pojkar i området, båda på 19 %. Detta avviker positivt med fem respektive tre procentenheter jämfört med Malmösnittet (24 % och 22 %).

Jämfört med staden ligger pojkarna i området generellt i nivå med, eller något positivt avvikande, på samtliga problembeteenden. Störst positiv avvikelse är att under senaste året snattat i butik på 12 % (17 %), en skillnad på fem procentenheter.

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, 51 % följt av Bristande engagemang och svag anknytning till skolan 58 %. Därefter följer nedanstående riskfaktorer, båda på 46 %.

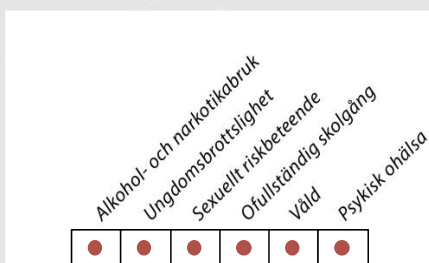
FÖRHÖJD RISKFAKTOR

Upplevd tillgång till tobak, alkohol och narkotika i närområdet

När barnet tror att om hen skulle vilja, så är det lätt att få tag på cigaretter, alkohol, hasch, marijuana, annan drog eller starka mediciner (tex tramadol).

FÖRHÖJD RISKFAKTOR

(Känsla av) skolmiss lyckande och/eller låg måluppfyllelse

Vilket betyg barnet fick föregående år och om barnet har sämre resultat eller måluppfyllnad eller betyg än sina kamrater.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 52 %.

Område 5 Bunkeflostrand, Tygelsjö by m.fl.

Bunkeflostrand, Vintrie, Klagshamn, Tygelsjö vång, Naffentorp, Skumparp, Västra Klagstorp, Tygelsjö by.

Vision

”Ett område där barn, unga och vuxna är delaktiga och aktivt tar ansvar för en positiv utveckling i området.

Ett område där mänskliga rättigheter och barnkonventionen står i fokus för beslut.

Ett område där alla aktörer i området – offentlig verksamhet, civilsamhälle och företag - gör insatser enskilt och tillsammans för att främja barns, ungdomars och vuxnas välmående och utveckling.

Ett område där vi verkar för tillgängliga mötesplatser där generationer kan mötas”

Områdesmål problembeteenden

Alkoholbruk hos killar

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är alkoholbruk hos killar som mäts med ”druckit alkohol någonsin” ska sjunka från 34 % till 20 % år 2030.	En positiv utveckling från 34 % till 29 %.

Alkoholbruk hos tjejer

Målet är att alkoholbruk hos tjejer som mäts med druckit alkohol någonsin ska sjunka från 32 % till 20 % år 2030.	En oförändrad utveckling på 32 %.
---	-----------------------------------

Psykisk ohälsa hos killar

Målet är att psykisk ohälsa hos killar som mäts med "psykisk ohälsa" ska sjunka från 32 % till 30 % år 2030.	En positiv utveckling från 32 % till 31 %.
--	--

Psykisk ohälsa hos tjejer

Målet är att psykisk ohälsa hos tjejer som mäts med "psykisk ohälsa" (kallad depression och ångest i tabell) ska sjunka från 58 % till 30 % år 2030.	En positiv utveckling från 58 % till 55 %.
--	--

Områdesmål för prioriterade risk- och skyddsfaktorer

Bristande föräldraskap

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att riskfaktorn <i>Bristande föräldraskap</i> ska sjunka från 44 % till 37 % till år 2026.	En positiv utveckling från 44 % till 43 %.

Konflikter i familjen

Målet är att riskfaktorn <i>Konflikter inom familjen</i> ska sjunka från 43 % till 35 % till år 2026.	En positiv utveckling från 43 % till 39 %
---	---

Tillåtande attityd till tobak, alkohol och narkotika (barnets egna)

Målet är att riskfaktorn <i>Tillåtande attityder till tobak, alkohol och narkotika</i> ska sjunka från 34 % till 30 % till år 2026.	En positiv utveckling från 34 % till 32 %
---	---

Positiv bekräftelse av problembeteenden från kamrater

Målet är att riskfaktorn <i>positiv bekräftelse av problembeteenden från kamrater</i> ska sjunka från 27% till 22% till år 2026.	En positiv utveckling från 27 % till 23 %.
--	--

Kamrater som bekräftar prosocialt beteende

Målet är att skyddsfaktorn <i>kamrater som bekräftar prosocialt beteende</i> ska höjas från 58% till 65% till år 2026.	En negativ utveckling från 58 % till 52 %.
--	--

Område 6 Limhamns hamnområde, Elinelund m.fl.

Gamla Limhamn, Elinelund, Hyllie by, Djupadal, Rosenvång, Annetorp, Limhamns hamnområde, Sibbarp, Kalkbrottet.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor, 33 %. Bruk av alkohol senaste månaden ligger på 19 %. Båda dessa indikatorer avviker något negativt, med fem respektive tre procentenheter, jämfört med Malmösnittet (28 % och 16 %).

På de flesta problembeteendena ligger flickorna i området i nivå med Malmösnittet, men på följande indikatorer kopplade till ungdomsbrottslighet avviker de negativt, om än marginellt: Stulit något värt mer än 50 kronor, 9 % (11 %) och snattat i butik, 15 % (13 %), en skillnad på två procentenheter vardera.

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, 30 %. Bruk av alkohol senaste månaden ligger på 18 %. Båda dessa indikatorer avviker något negativt med sex respektive fyra procentenheter, jämfört med Malmösnittet (24 % och 14 %).

Pojkar i området avviker positivt jämfört med Malmösnittet gällande skolk senaste månaden, 12 % (16 %), samt slagit någon för att allvarligt skada senaste året, 8 % (12 %), en skillnad på fyra procentenheter vardera.

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, 57 %, samt Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, 53 %. Därefter följer nedanstående riskfaktor, på 51 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 50 %.

Område 7 Ribersborg, Bellevue m.fl.

Fridhem, Bellevue, Nya Bellevue, Ribersborgsstranden, Ribersborg, Mellanheden, Solbacken, Rönneholm, Kronprinsen, Fågelbacken, Teatern, Västervång, Hästhagen.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, 40 %. Bruk av alkohol senaste månaden ligger på 30 %. Båda dessa indikatorer avviker negativt med tolv respektive elva procentenheter, jämfört med Malmösnittet (28 % och 19 %).

På följande indikatorer kopplade till problembeteendet Ungdomsbrottslighet sticker flickorna i området ut negativt jämfört med Malmösnittet: under senaste året snattat i butik, 21 % (13 %), samt under senaste året stulit något värt mer än 50 kronor, 13 % (9 %), en skillnad på åtta respektive fyra procentenheter.

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är bruk av alkohol någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, 37 %. Bruk av alkohol senaste månaden ligger på 21 %. Båda dessa indikatorer avviker negativt med tretton respektive sju procentenheter jämfört med Malmösnittet (24 % och 14 %).

Pojkarna i området avviker något positivt på indikatorn att under senaste året ha slagit någon för att allvarligt skada, på 8 %, en skillnad på fyra procentenheter jämfört med Malmösnittet (12 %).

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, 61 % och Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, 55 %. Därefter följer nedanstående riskfaktor, på 52 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 50 %.

Område 8 Lorensborg, Bellevuegården m.fl.

Bellevuegården, Lorensborg, Stadion, Ärtholmen, Dammfri, Kronborg, Pildammsparken.

Vision

”Vårt område är en trygg plats som stärker barn och unga genom engagemang, en meningsfull fritid och goda uppväxtvillkor, där alla ges förutsättning att utvecklas. De boende känner samhörighet och tillit till varandra och vågar drömma stort.” Ett område där vi verkar för tillgängliga mötesplatser där generationer kan mötas”

Områdesmål problembeteenden

Alkohol och narkotikabruk hos pojkar

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att pojkar som <i>druckit alkohol någonsin</i> ska sjunka från 25,8 % till 20 % år 2029. Det är en minskning på 22,4 %.	En negativ utveckling från 25,8 % till 26 %.

Alkoholbruk och narkotikabruk hos flickor

Målet är att flickor som någonsin rökt cigaretter ska sjunka från 21,6 % till 16 % år 2029. Det är en minskning på 26%.	En negativ utveckling från 21,6 % till 22 %.
---	--

Alkoholbruk och narkotikabruk hos flickor

Målet är att flickor som någonsin rökt vattenpipa ska sjunka från 22,0 % till 16 % år 2029. Det är en minskning med 27 %.	En positiv utveckling från 22 % till 14 %.
---	--

Alkohol och narkotikabruk hos pojkar

Målet är att pojkar som någonsin rökt cannabis ska sjunka från 8,6 % till 5 % år 2029. Det är en minskning med 45 %.	En negativ utveckling från 8,6 % till 10 %.
--	---

Områdesmål för prioriterade riskfaktorer

Bristfällig organisation i närområdet

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att riskfaktorn <i>Bristfällig organisation i närområdet</i> ska sjunka från 50 % till 25 % till år 2028. Det är en minskning med 50 %.	En negativ utveckling från 50 % till 54 %.

Bristande föräldraskap

Målet är att riskfaktorn <i>Bristande föräldraskap</i> ska sjunka från 47 % till 35 % till år 2027. Det är en minskning med 26 %.	En positiv utveckling från 47 % till 46 %.
---	--

Känsla av skolmisslyckande och/eller svag anknytning till skolan

Målet är att riskfaktorn <i>Känsla av skolmisslyckande och/eller svag anknytning till skolan</i> ska sjunka från 52 % till 20 % till år 2027. Det är en minskning med 64 %.	En positiv utveckling från 52 % till 47 %.
---	--

Område 9 Möllevången, Rådmansvången m.fl.

Möllevången, Rådmansvången, Södervärn, Allmänna sjukhuset, Västra och östra Sorgenfri, Norra och Södra Sofielund, Annelund, Sofielunds Industriområde, Lönngården.

Vision

Boendes vision: Engagemang, Trygghet, Tillsammans

Områdesteamets vision: Vårt område är en öppen plats, trygg för alla, som präglas av ett brinnande engagemang, varma hjärtan och ett ansvarstagande för människor och området.

Områdesmål problembeteenden

Ofullständig skolgång hos tjejer

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att skolk hos tjejer som mäts med "Skolk senaste månaden" ska sjunka från 20 % till 15 % år 2028. Det är en minskning med 25 %.	En negativ utveckling från 20 % till 21 %

Ofullständig skolgång hos killar

Målet är att skolk hos killar som mäts med "Skolk senaste månaden" ska sjunka från 18,2 % till 15 % år 2028. Det är en minskning med 17,5 %.	En positiv utveckling från 18,2 % till 17 %
--	---

Tobak, Alkohol och narkotikabruk

Målet är att narkotikabruk hos tjejer som mäts med "Cannabis någonsin" ska sjunka från 5,6 % till 4 % år 2028. Det är en minskning med 28,5 %.	En negativ utveckling från 5,6 % till 8 %.
--	--

Områdesmål för prioriterade riskfaktorer

Bristfällig organisation i närområdet

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att riskfaktorn <i>Bristfällig organisation i närområdet</i> ska sjunka från 62 % till 50 % till år 2024. Det är en minskning med 19,3 %.	En negativ utveckling från 62 % till 63 %.

Bristande föräldraskap

Målet är att riskfaktorn Bristande föräldraskap ska sjunka från 49 % till 40 % till år 2025. Det är en minskning med 18,3 %.	En positiv utveckling från 49 % till 46 %.
--	--

Känsla av skolmisslyckande och/eller låg måluppfyllelse

Målet är att riskfaktorn <i>Känsla av skolmisslyckande</i> ska sjunka från 49 % till 40 % till år 2024. Det är en minskning med 18.3 %.	En positiv utveckling från 49 % till 44 %.
---	--

Positiv bekräftelse av problembeteenden från kamrater

Preliminärt mål, fastställs hösten 2021: Målet är att riskfaktorn <i>Positiv bekräftelse av problembeteenden från kamrater</i> ska sjunka från 25 % till 24 % till år 2024. Det är en minskning med 4 %.	En positiv utveckling från 25% till 22 %.
---	---

Områdesmål för prioriterade skyddsfaktorer

Tillfälle att delta i prosociala fritidsaktiviteter (individnivå)

Målet är att skyddsfaktorn <i>Tillfälle att delta i prosociala sammanhang</i> ska ökas från 50 % till 60 % till år 2025. Det är en ökning med 20 %.	En positiv utveckling från 50 % till 53 %.
---	--

Område 10 Örtagården, Herrgården m.fl.

Emilstorp, Östra kyrkogården, Apelgården, Kryddgården, Törnrosen, Örtagården, Rosengårds centrum, Herrgården, Västra Kattarp, Persborg.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är skolk det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, på 30 %. Detta avviker negativt med elva procentenheter jämfört med Malmösnittet (19 %).

Flickorna i området avviker positivt gällande bruk av alkohol någonsin, 14 %, och bruk av alkohol senaste månaden, 5 %. En skillnad på fjorton procentenheter jämfört med Malmösnittet (28 % och 19 %).

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är skolk det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, på 25 %. Detta avviker negativt från Malmösnittet med nio procentenheter (16 %).

Pojkarna i området avviker positivt jämfört med Malmösnittet gällande bruk av alkohol någonsin, 12 % (24 %) och bruk av alkohol senaste månaden, 8 % (14 %), en skillnad på tolv respektive sex procentenheter.

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att den riskfaktor som påverkar flest barn i området negativt i första hand är nedanstående, på 67 %.

Därefter kommer Bristande engagemang och svag anknytning till skolan på 54 %, samt Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk på 46 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 50 %.

Område 11 Nydala, Almhög m.fl.

Hermosdal, Nydala, Gullviksborg, Augustenborg, Almhög, Heleneholm, Eriksfält, Hindby, Gullvik.

Vision

Vårt område är ett levande område där:

- Du spelar roll
- Du gör skillnad och
- Vi tillsammans skapar det bästa för våra barn och unga

Områdesmål problembeteenden

Ofullständig skolgång hos tjejer

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att skolk hos flickor som mäts med <i>"skolk den senaste månaden"</i> ska sjunka från 21,6 % till 10 % år 2030. Det är en minskning på 53,7 %.	En negativ utveckling från 21,6 % till 22 %.

Ofullständig skolgång hos killar

Målet är att skolk hos pojkar som mäts med <i>"skolk den senaste månaden"</i> ska sjunka från 19,2 % till 10 % år 2030. Det är en minskning på 48 %.	En negativ utveckling från 19 % till 20 %.
--	--

Våld

Målet är att flickor som använder våld som mäts med <i>"slagit någon för att allvarligt skada dem det senaste året"</i> ska sjunka från 7,6 % till 2 % år 2030. Det är en minskning på 73 %.	En negativ utveckling från 7,6 % till 8 %.
--	--

Våld

Målet är att pojkar som använder våld som mäts med <i>"slagit någon för att allvarligt skada dem det senaste året"</i> ska sjunka från 14,5 % till 7,5 % år 2030. Det är en minskning på 48%.	En negativ utveckling från 14,5 % till 15 %.
---	--

Områdesmål för prioriterade risk- och skyddsfaktorer

Bristfällig organisation i närområdet

Målformulering utifrån baslinjemätning 2017/2019	Förändring vid mätning 2023 jämfört med baslinjemätning 2017/2019
Målet är att riskfaktorn <i>Bristfällig organisation i området ska sjunka</i> från 58% till 41 till år 2030. Det är en minskning med 30 %	En negativ utveckling från 58 % till 59 %.

Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger

Målet är att riskfaktorn <i>Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger ska sjunka</i> från 32% till 20% till år 2030. Det är en minskning med 37,5%.	En positiv utveckling från 32 % till 25 %.
---	--

Kamrater som säljer droger, stjälar, bär vapen, skolkar mycket eller blivit gripna

Målet är att riskfaktorn <i>Kamrater som säljer droger, stjälar, bär vapen, skolkar mycket eller blivit gripna</i> sjunka från 43% till 25% till år 2030. Det är en minskning med 42%.	En positiv utveckling från 43 % till 37 %.
--	--

Känsla av skolmisslyckande och/eller låg måluppfyllelse

Målet är att riskfaktorn <i>Känsla av skolmisslyckande</i> ska sjunka från 45 % till 33 % till år 2030. Det är en minskning med 27 %.	En positiv utveckling från 45 % till 38 %.
---	--

Bristande engagemang och svag anknytning till skolan

Målet är att riskfaktorn <i>Bristande engagemang och svag anknytning till skolan</i> ska sjunka från 43 % till 33 % till år 2030. Det är en minskning med 23 %.	En negativ utveckling från 43 % till 54 %.
---	--

Område 12 Lindängen, Almvik m.fl.

Lindängen, Almvik, Kastanjegården, Fredriksberg, Fosie industriområde, Fosieby, Svågertorp.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är skolk det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, på 26 %. Detta avviker negativt med sju procentenheter jämfört med Malmösnittet (19 %).

Flickorna i området avviker positivt jämfört med Malmösnittet, angivet inom parentes, gällande bruk av alkohol någonsin, 13 % (28 %) och bruk av alkohol senaste månaden, 7 % (19 %). Det är en skillnad på femton respektive tolv procentenheter.

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är skolk det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, på 21 %. Detta avviker negativt med fem procentenheter jämfört med Malmösnittet (16 %).

Pojkarna i området avviker positivt jämfört med Malmösnittet, angivet inom parentes, gällande bruk någonsin av alkohol, 9 % (24 %), e-cigaretter, 14 % (22 %) och snus, 12 % (20 %).

Bruk av e-cigaretter och snus, bland pojkarna i området, har minskat sedan föregående mätning vilket går emot den stadsövergripande trenden som visar en ökning.

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att den riskfaktor som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Bristande engagemang och anknytning till skolan, på 59 %. Därefter kommer nedanstående, på 58 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 47 %.

Område 13 Lindeborg, Borgmästaregården m.fl.

Borgmästargården, Flensburg, Södertorp, Gröndal, Kulladal, Västra och Östra Söderkulla, Lindeborg.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är bruk av e-cigarett någonstans det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor i området, på 22 %. Detta avviker dock positivt med sju procentenheter jämfört med Malmösnittet (29 %).

Flickorna i området har lägre nivåer på samtliga problembeteenden jämfört med Malmösnittet.

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är bruk av e-cigaretters någonsin det vanligast förekommande problembeteendet bland pojkar i området, på 18 %. Detta avviker dock positivt med fyra procentenheter jämfört med Malmösnittet (22 %).

Jämfört med staden ligger pojkarna i området på lägre nivåer på samtliga problembeteenden förutom att under senaste året slagit någon för att allvarligt skada som ligger på 13 %, en procentenhet högre än Malmösnittet (12 %).

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk, 54 % och Bristande engagemang och svag anknytning till skolan, 58 %. Därefter följer nedanstående riskfaktor, på 44 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 50 %.

Område 14 Hyllievång, Kroksbäck m.fl.

Kroksbäck, Holma, Kroksbäcksparken, Hyllievång.

Problembeteenden som avviker

Flickor

Förutom psykisk ohälsa är det vanligast förekommande problembeteendet bland flickor bruk av e-cigarett någonsin, på 26 %.

Gällande bruk av vattenpipa någonsin avviker flickorna i området något negativt på 16 %, en skillnad på fem procentenheter jämför med Malmösnittet (11 %). Även gällande indikatorn skolk minst en dag senaste månaden avviker de något på 23 %, en skillnad på fyra procentenheter jämfört med Malmösnittet (19 %).

Pojkar

Förutom psykisk ohälsa är det vanligast förekommande problembeteendet att ha skolkat minst en dag senaste månaden, vilket kopplas till ofullständig skolgång, på 22 %. Här avviker de negativt med sex procentenheter jämfört med Malmösnittet (16 %).

Pojkarna i området avviker positivt gällande bruk av alkohol någonsin, 11 %, en skillnad på tretton procentenheter jämfört med Malmösnittet (24 %).

Risk- och skyddsfaktorer som påverkar flest barn i området

Det finns inga prioriterade risk- och skyddsfaktorer i området. Datamaterialet visar att de riskfaktorer som påverkar flest barn i området negativt i första hand är nedanstående, på 58 %.

Därefter kommer Bristande engagemang och svag anknytning till skolan på 57 %, och Tillåtande attityder till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolk på 52 %.

Den skyddsfaktor som är lägst i området är nedanstående, på 48 %.

Till det vidare arbetet

Allt datamaterial och lokala lägesbilder ovan är värdefull kunskap att ha i det fortsatta förebyggande och trygghetsskapande utvecklingsarbetet. Detta är att se som en motivator, för det är nu det faktiska förändringsarbetet kan äga rum! Nu finns kännedom om vilka behov som finns var, och det är tydligt att det skiljer sig åt i olika delar av staden. Nästa steg är att matcha dem med effektiva insatser som på riktigt kan göra en positiv skillnad.

I Europa pågår ett stort arbete med att höja kvalitén inom preventionsarbetet. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction¹⁸ (EMCDDA) har publicerat en handbok, European Prevention Curriculum¹⁹ (EUPC), som bygger på den tillgängliga kunskapen från den senaste forskningen inom preventionsvetenskap. Baserat på handboken EUPC, har det tagits fram utbildningar som riktar sig till olika målgrupper: beslutsfattare, opinionsbildare, strateger och praktiker.

Enligt European Prevention Curriculum behövs det ett system och en struktur för att fullt ut lyckas med ett effektivt preventionsarbete. I ett sådant system är kunskap om förekomsten av problem endast en av delarna. För att få genomslag krävs också att de viktigaste nyckelpersonerna i samhället värdesätter evidensbaserade metoder och är villiga att etablera och implementera omfattande och integrerade preventionsåtgärder.

¹⁸ EMCDDA omvandlas i juli 2024 till European Union Drugs Agency (EUDA)

¹⁹ [European Prevention Curriculum \(EUPC\)](#)

Preventionsarbetets utmaningar

Förebyggande arbete är komplext och det finns ingen enskild insats som löser problemen. Medskicket till läsaren av denna rapport, grundat i det ovan beskrivna europeiska preventionsarbetet, är att det behöver göras mer av de insatser som har visat sig fungera och mindre av de insatser som det inte finns kunskap om, och sluta göra de insatser som inte ger önskade effekter. Av Malmö stads trygghets- och säkerhetspolicy framgår bland annat:

”I arbetet ska **etiska ställningstaganden** göras för att säkerställa att vi: **inte gör skada eller förvärrar situationen** - genom att bedöma interventionens verkningar och att i möjligaste mån arbeta med insatser som bygger på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet.”

Effektiva insatser

Malmö stad var först ut i Sverige med att använda CTC-enkäten för att mäta risk- och skyddsfaktorer. I samband med inledandet av det arbetet påbörjades även processen med att bygga upp en programbank med effektiva universella insatser som i forskning har visat att de påverkar just dessa mätbara faktorer positivt. Malmös arbete går i linje med det europeiska utvecklingsarbetet.

Slutord

CTC-enkäten fångar barnens egna uppfattningar om sina uppväxtvillkor. Av rapporten blir det tydligt att det finns skillnader mellan områden som kanske inte stämmer med den gängse bilden av områdena.

Ett flertal riskfaktorer som beskrivs här i rapporten handlar om vilka normer och attityder som finns runt barnen och hur några av dem har utvecklats negativt sedan förra mätningen. Enkäten visar att barnen i Malmö har en mer tillåtande attityd till beteenden som att bära vapen, stjäla och skolka än tidigare. Det är en negativ utveckling som riskerar att manifesteras i ökade problem, om ingenting görs.

Två tredjedelar av barnen i vissa delar av staden upplever att det finns mycket kriminalitet, droger, slagsmål och dåligt skötta hus i närområdet. Detta är bakomliggande orsaker till alkohol- och narkotikabruk, ungdomsbrottslighet och våld.

Hälften av barnen upplever att de får positiv bekräftelse när de gör något bra i sitt närområde. Hälften av barnen upplever att det finns tillfälle att delta och

bidra i prosociala sammanhang i närområdet. Det är två skyddsfaktorer som buffrar risken att utveckla kriminellt beteende, missbrukssjukdom, psykisk ohälsa eller våld.

Det går att påverka och skapa förändring. Det kräver tålamod, uthållighet, systematik, kunskap om förebyggande arbete och bästa möjliga insatser, så kallade effektiva insatser. Arbetet behöver organiseras. Lokalområdets aktörer behöver arbeta tillsammans, mot gemensamma mål och prioriteringar.

Det krävs en by för att fostra ett barn

När många människor gör en liten beteendeförändring leder det till större förändringar i samhället än när några få gör en stor förändring. Så alla behöver fundera på vilka förebilder vi är och vilka normer vi är med och förstärker i samspel med barnen.

Alla behöver delta i arbetet, för alla kan göra lite mer än vad vi redan gör när det gäller att påverka normer och attityder i barnens livsmiljöer, att bekräfta och bjuda in barnet till delaktighet och bidra till positiv utveckling för de barn som finns i vår närmiljö. Då medskapar vi goda uppväxtvillkor och ett hållbart Malmö tillsammans.

Synpunkter inför fortsatt arbete?

Denna rapport har sammanställts av Sara Heide, Mats Glans och Birgitta Månsson, Hållbarhetsavdelningen på stadskontoret. Databearbetningen har

gjorts av Mathias Grahn, Ekonomiavdelningen. Det är första gången vi sammanställer data från CTC-enkäten och presenterar det i en rapport till områden utan CTC-områdesteam. Har du synpunkter på rapporten tar vi gärna emot dessa inför fortsatt arbete. Maila dina kommentarer till prevention@malmo.se

Bilaga 1 Diagram över risk- och skyddsfaktorer i samtliga områden.

Här visas hur riskfaktorer och skyddsfaktorer ser ut i staden, område för område utan jämförelse med resten av kommunen. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå (cut point), som förutser senare problem (prognostic validity).

Exempel: Siffran 43 % betyder att 43 % av barnen i området växer upp med denna riskfaktor i sin livsmiljö. Den visar att 43 % av barnen har en förhöjd risk att utveckla problem.

En enskild riskfaktor utgör i sig ingen större risk. Det är summan av riskfaktorer som påverkar. Antalet höga riskfaktorer ska också ses i förhållande till skyddsfaktorena, som kan buffra mot risker. Om flera riskfaktorer har ett värde runt 40 %, är det rimligt att tro att en stor del av barnen växer upp med flera riskfaktorer. Därför behöver vi arbeta med att förändra områdets risk- och skyddsfaktorer.

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutsätter" senare problem.

Område 1 Västra hamnen, Gamla staden m.fl

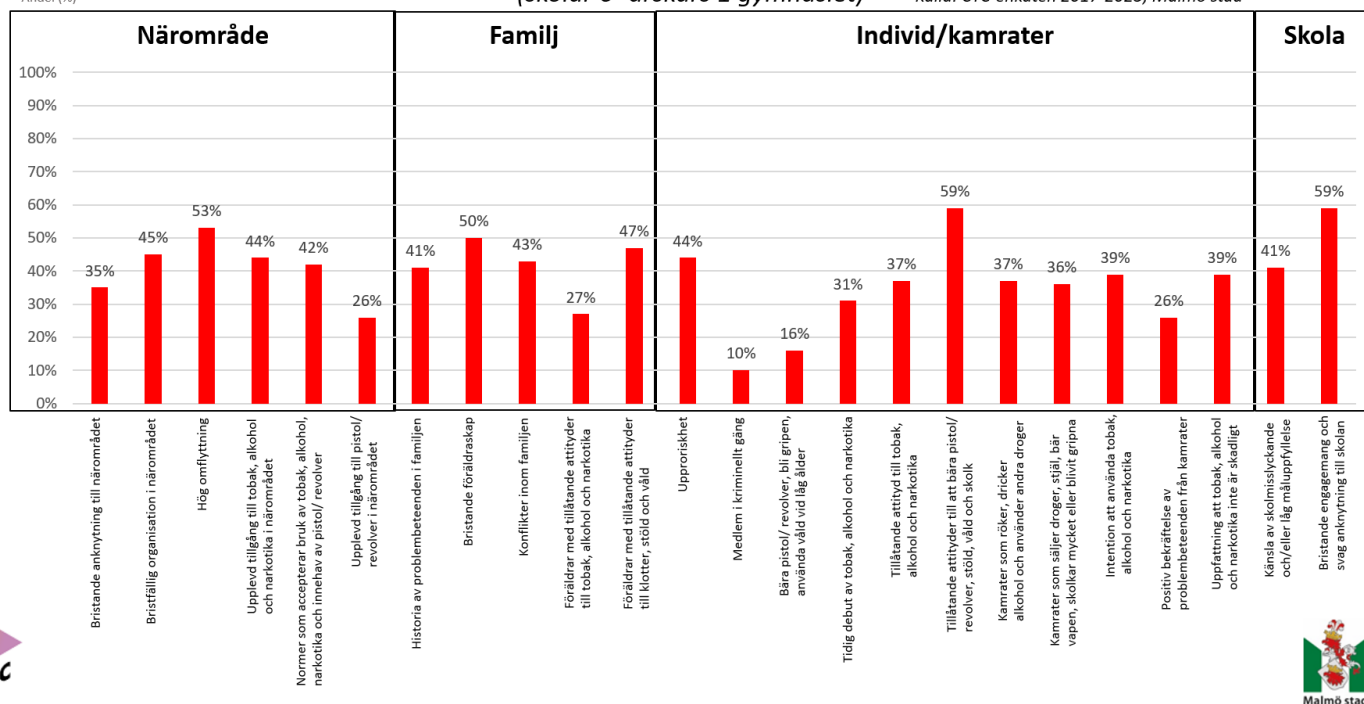
Risikfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

Område 1 Västra hamnen, Gamla staden m.fl

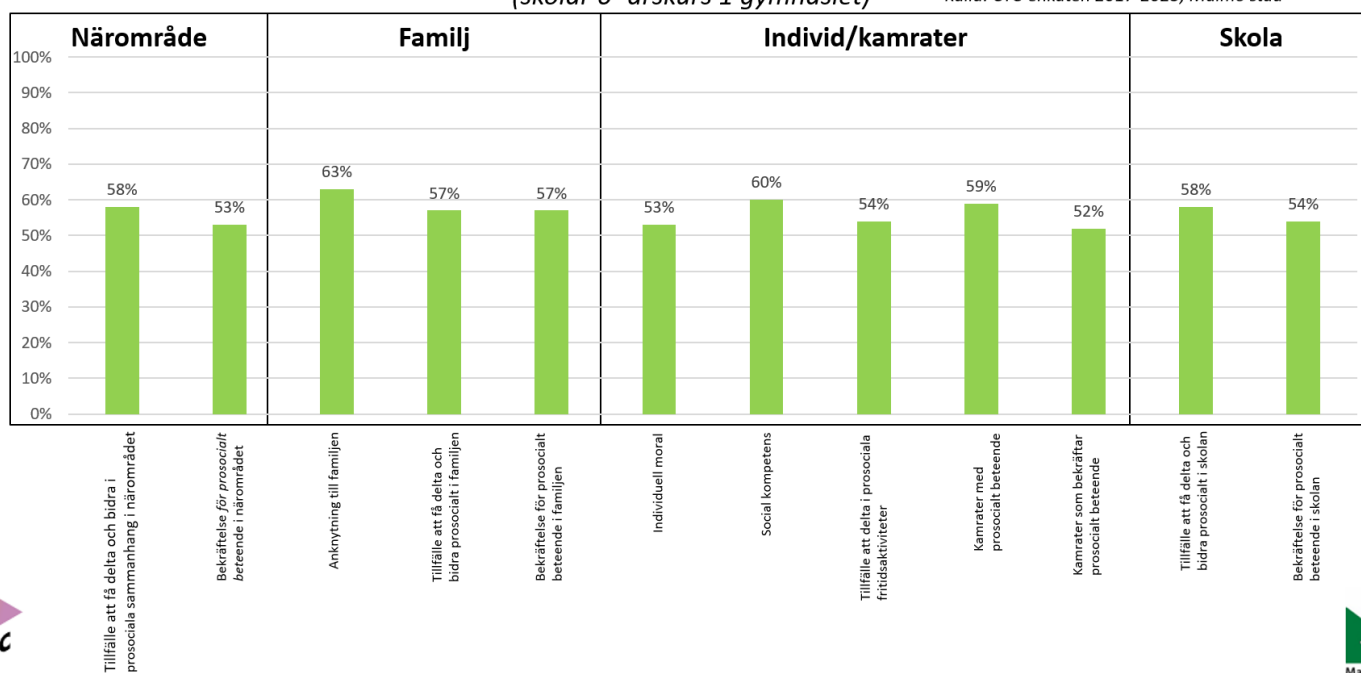
Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

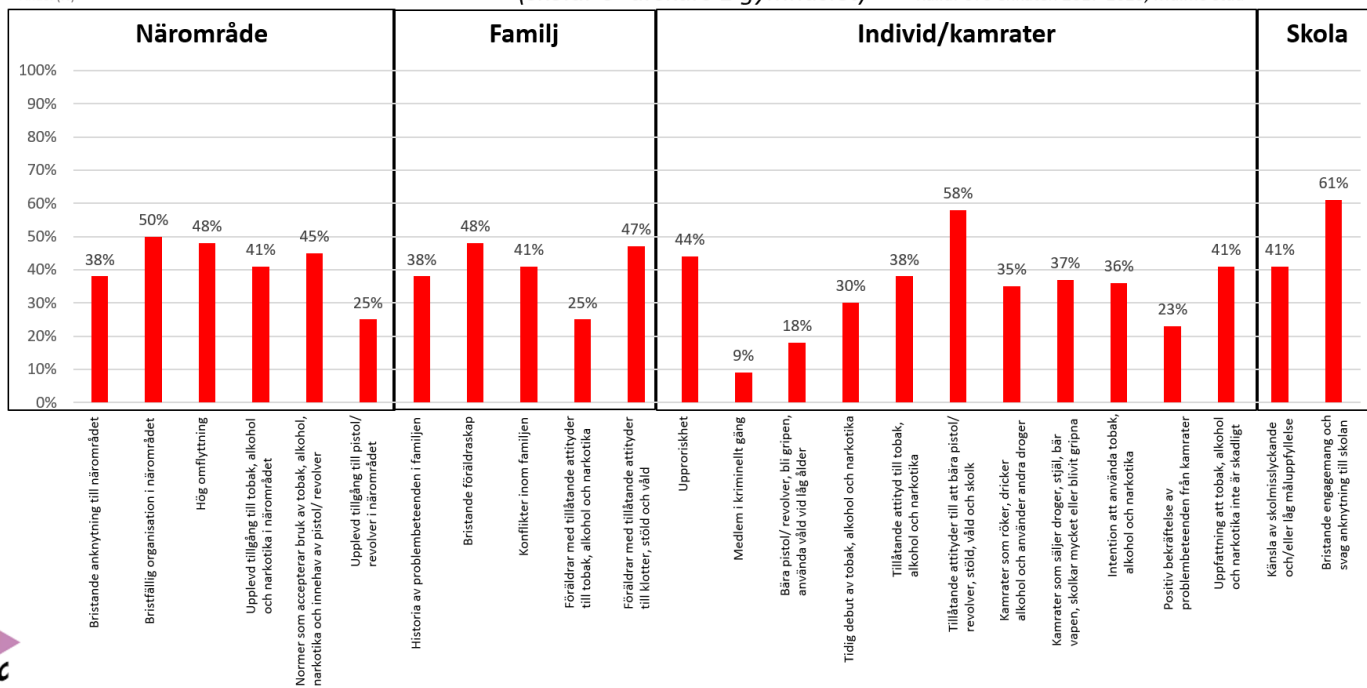
Område 2 Kirsebergsstaden, Värnhem m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

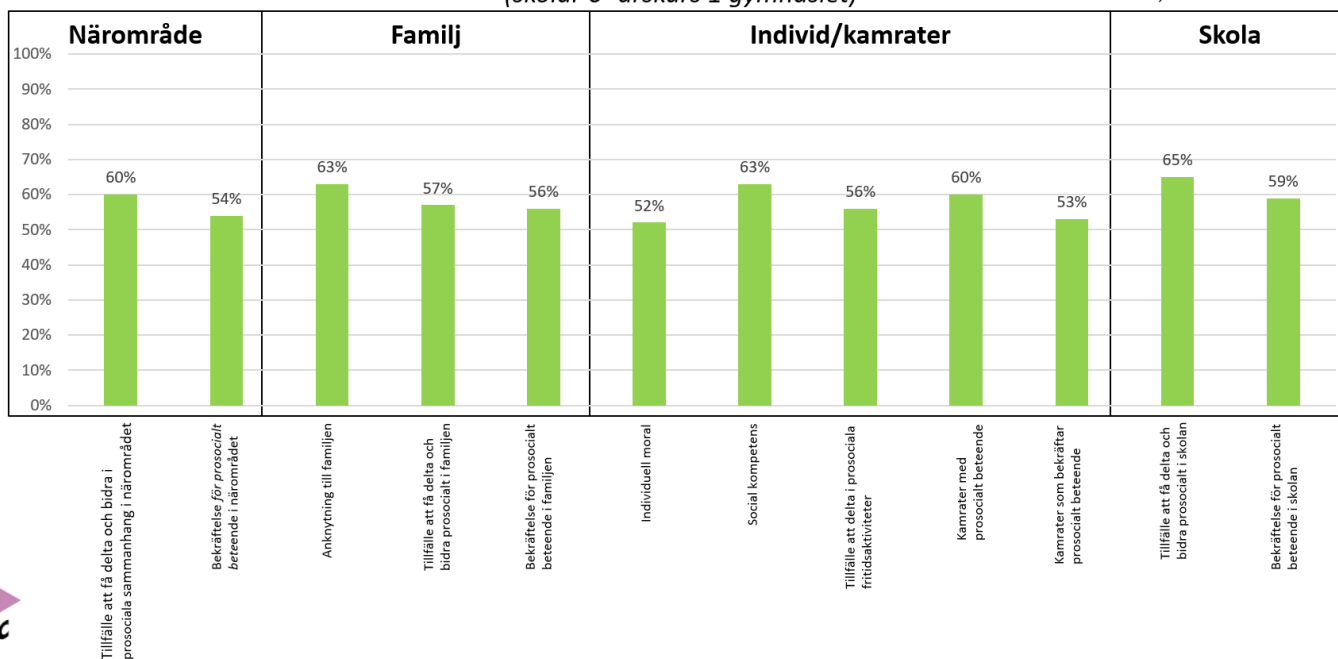
Område 2 Kirsebergsstaden, Värnhem m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

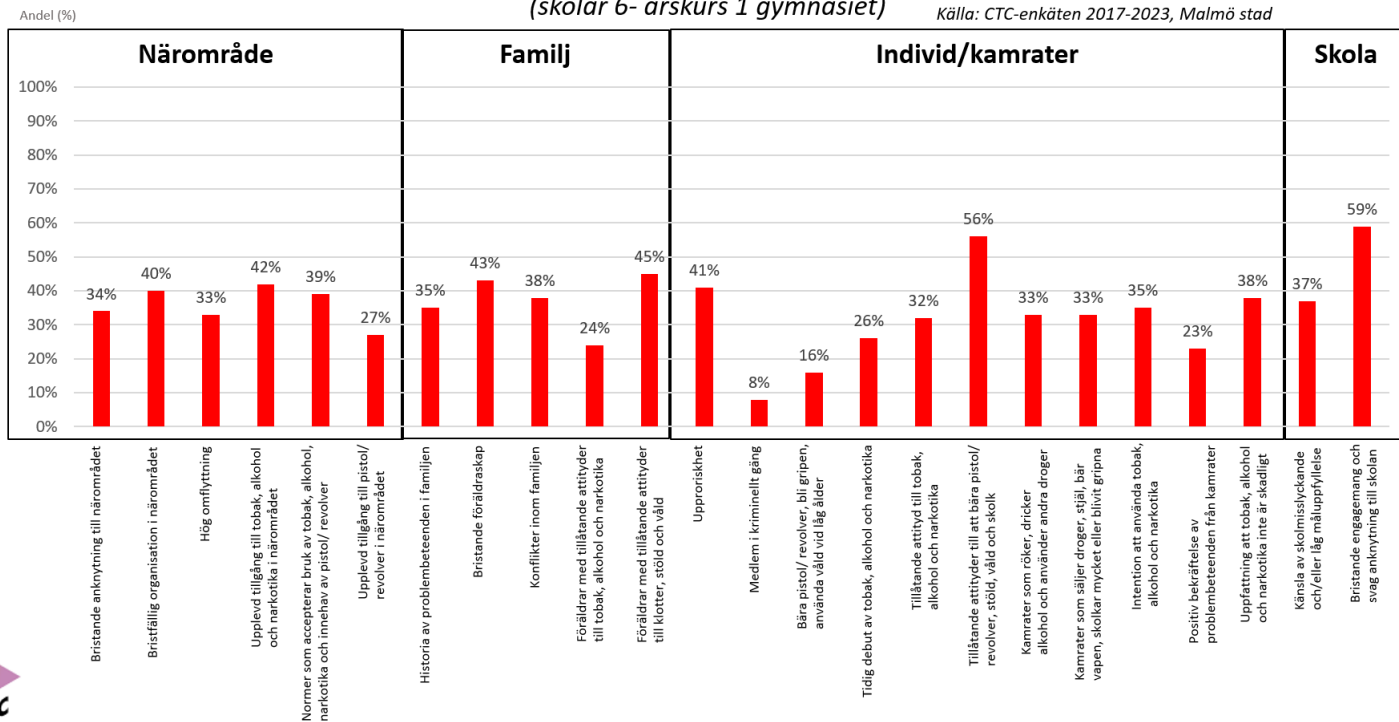
Område 3 Riseberga Jägersro m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

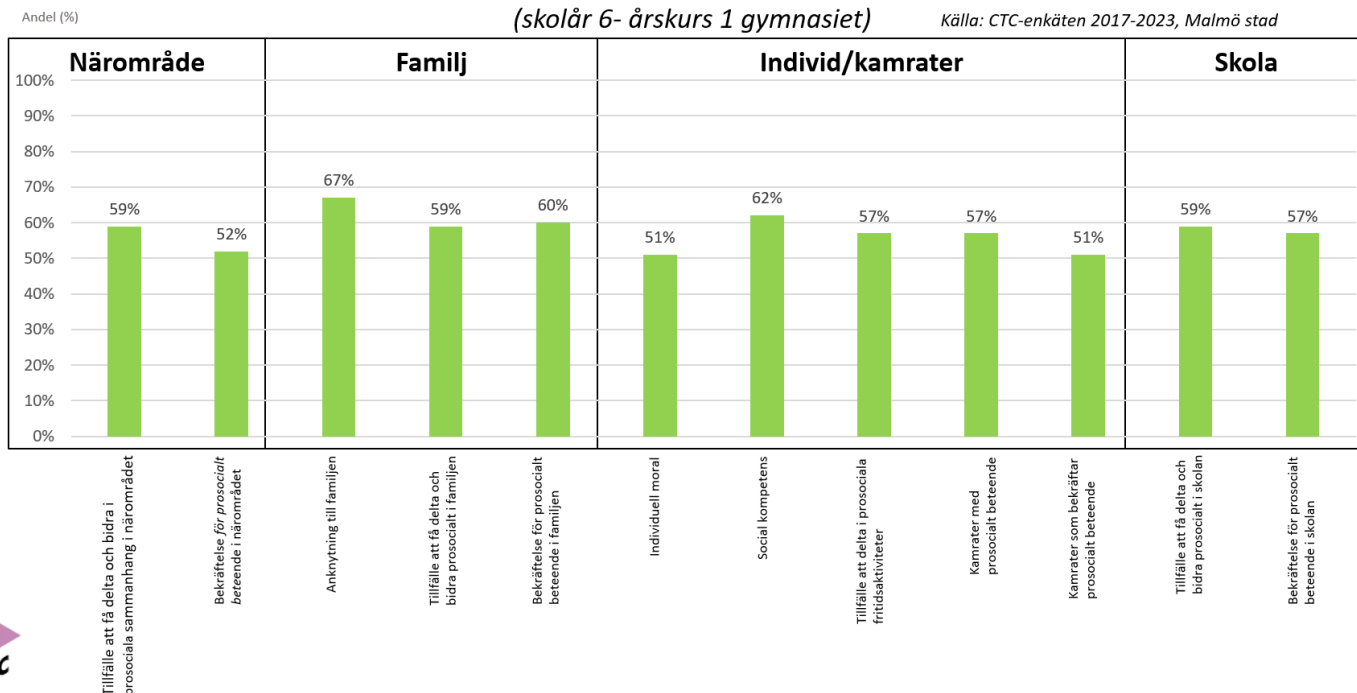
Område 3 Riseberga, Jägersro m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förturser" senare problem.

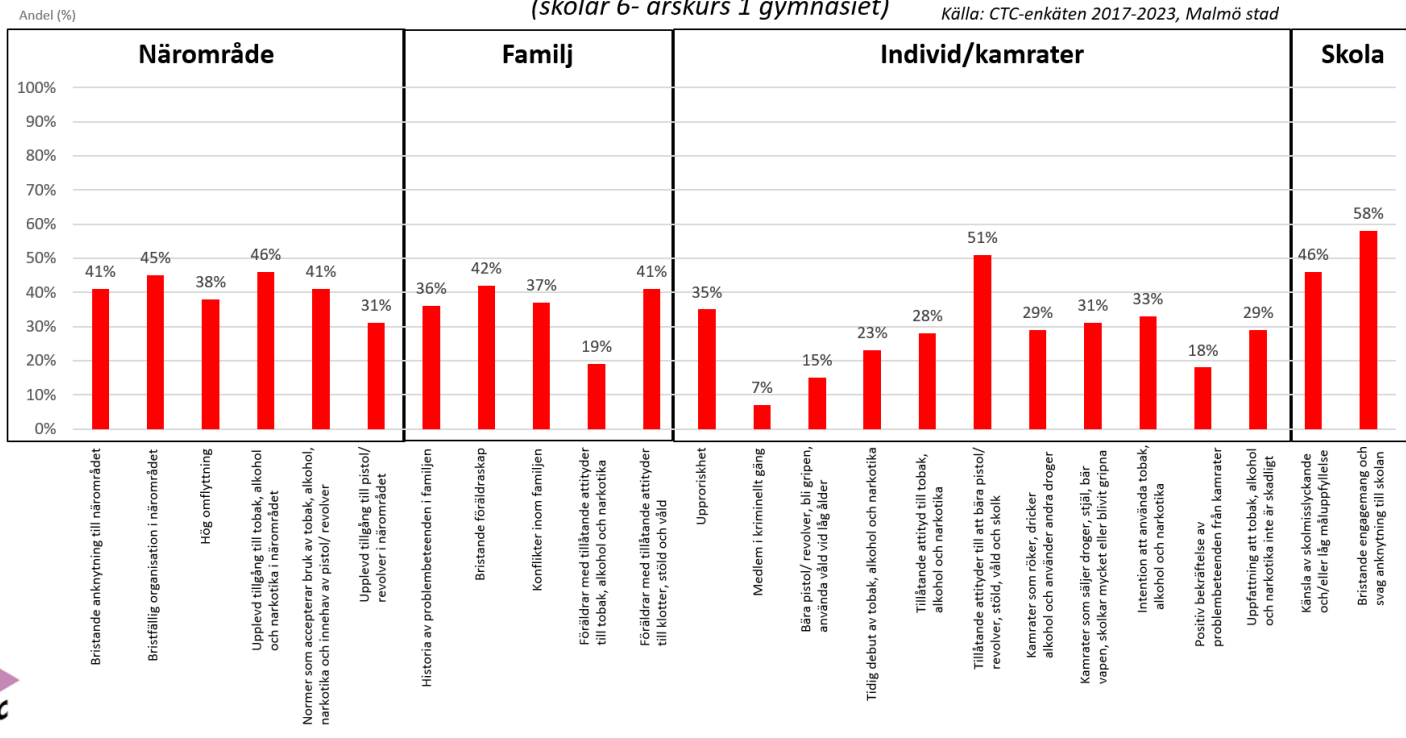
Område 4 Oxie kyrkby, Oxievång m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

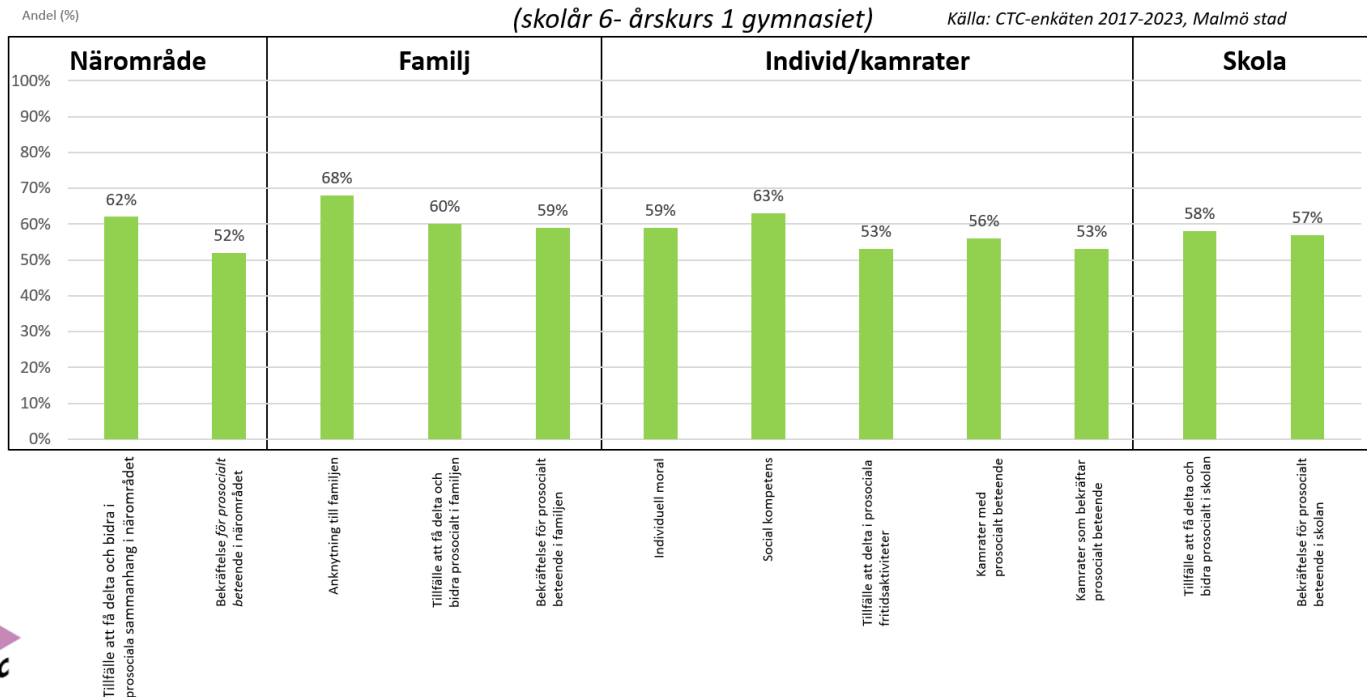
Område 4 Oxie kyrkby, Oxievång m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

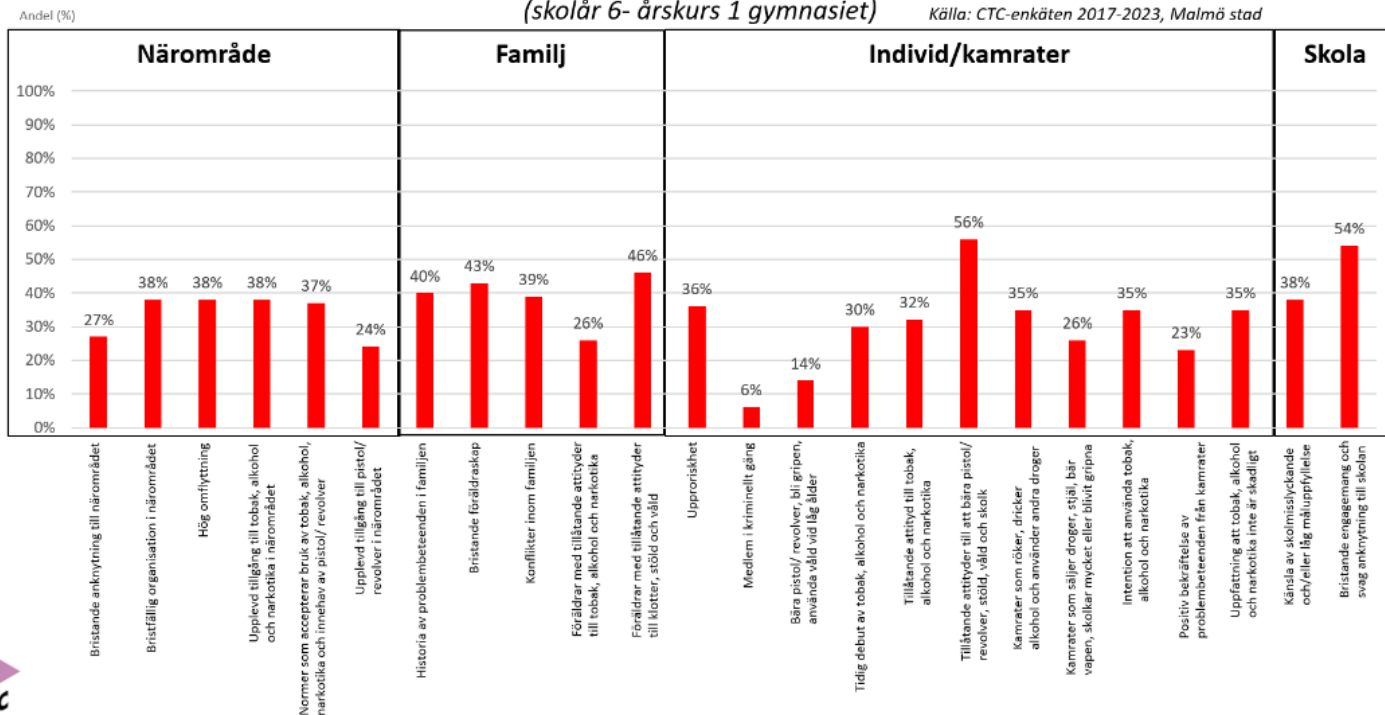
Område 5 Bunkeflostrand, Tygelsjö by m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

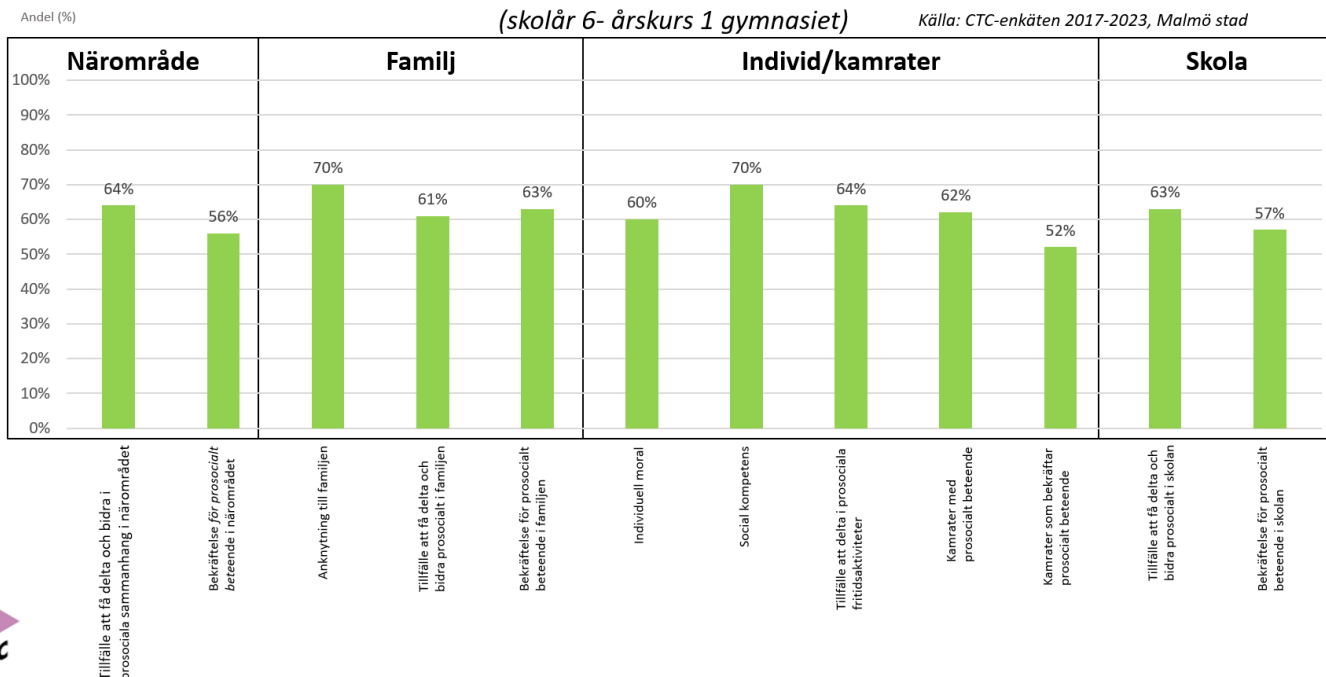
Område 5 Bunkeflostrand, Tygelsjö by m fl

Skyddsfaktorer - cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

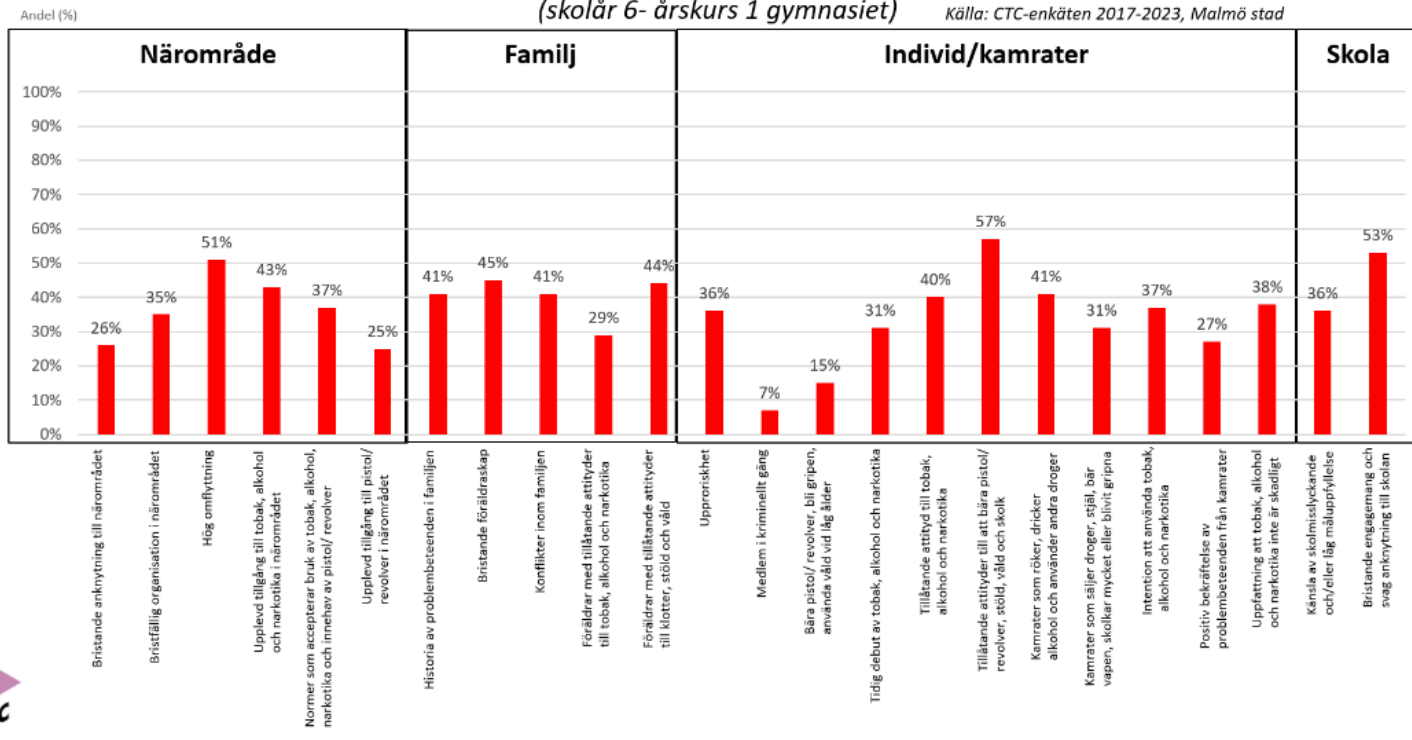
Område 6 Limhamns hamnområde, Elinelund m fl.

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

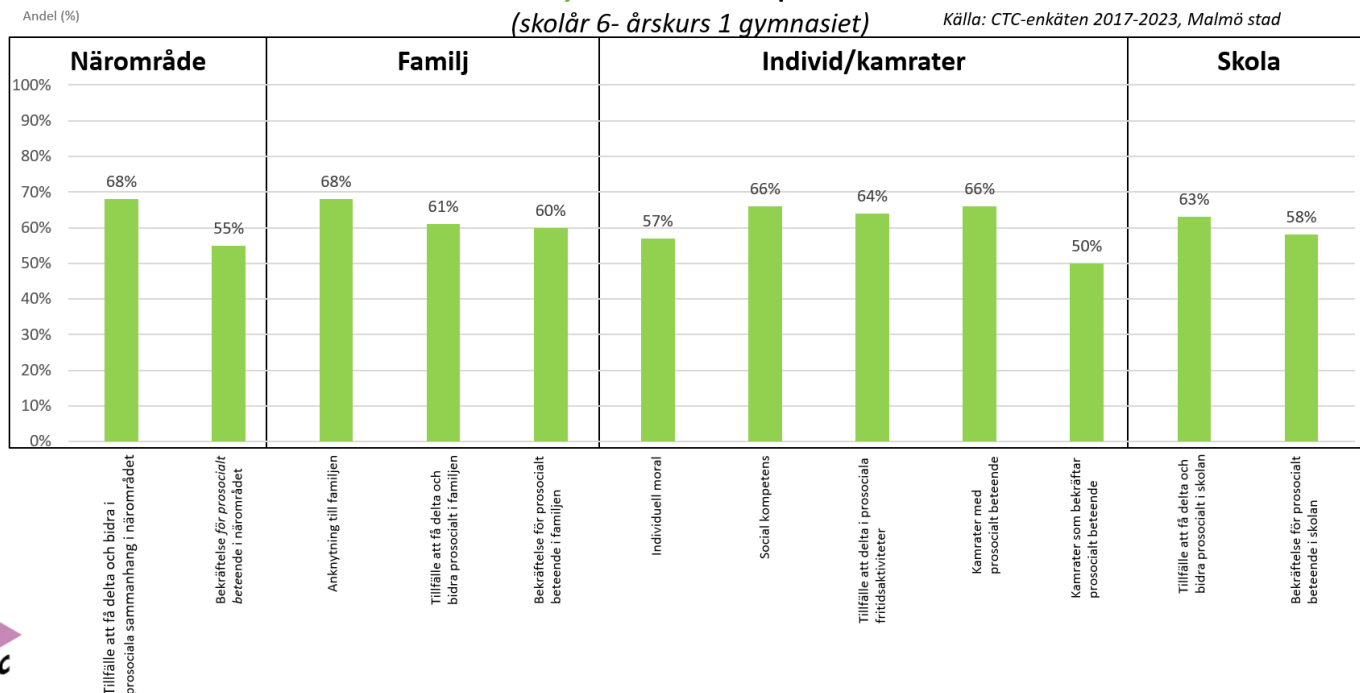
Område 6 Limhamns hamnområde, Elinelund m fl.

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

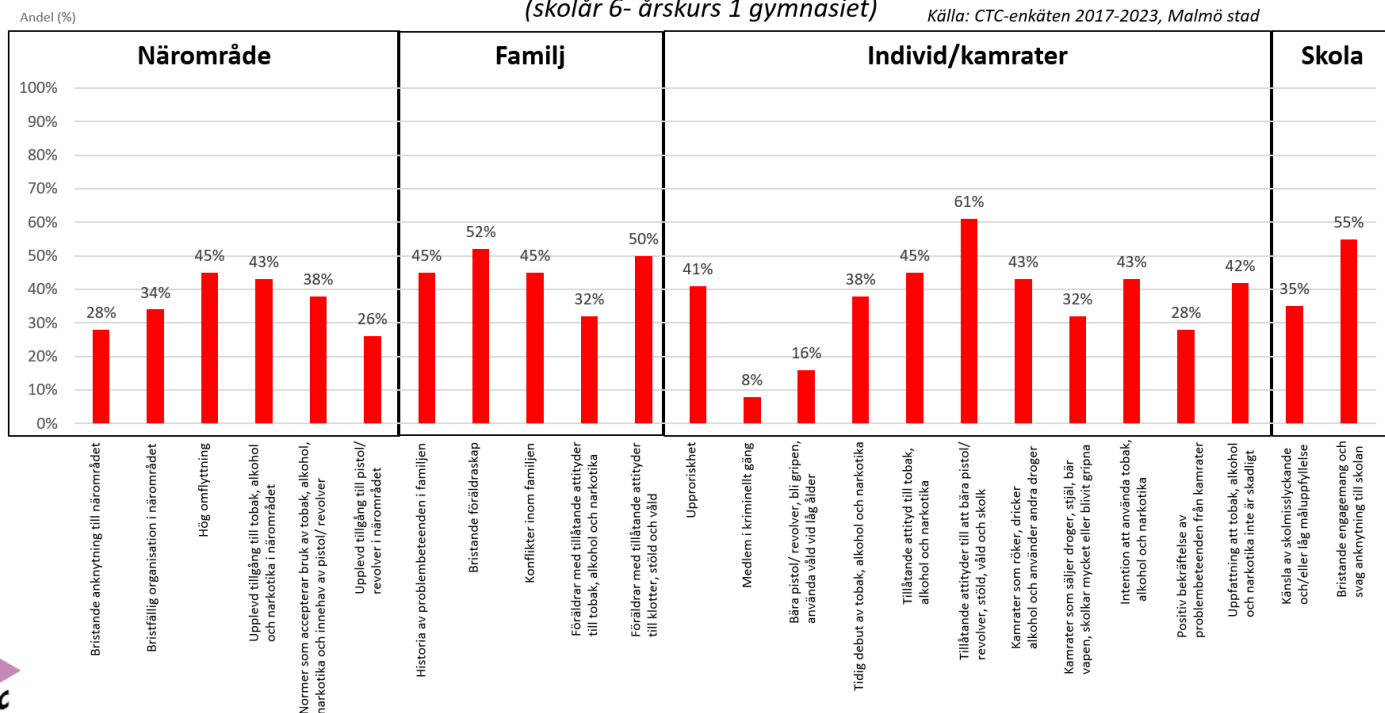
Område 7 Ribersborg Bellevue m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

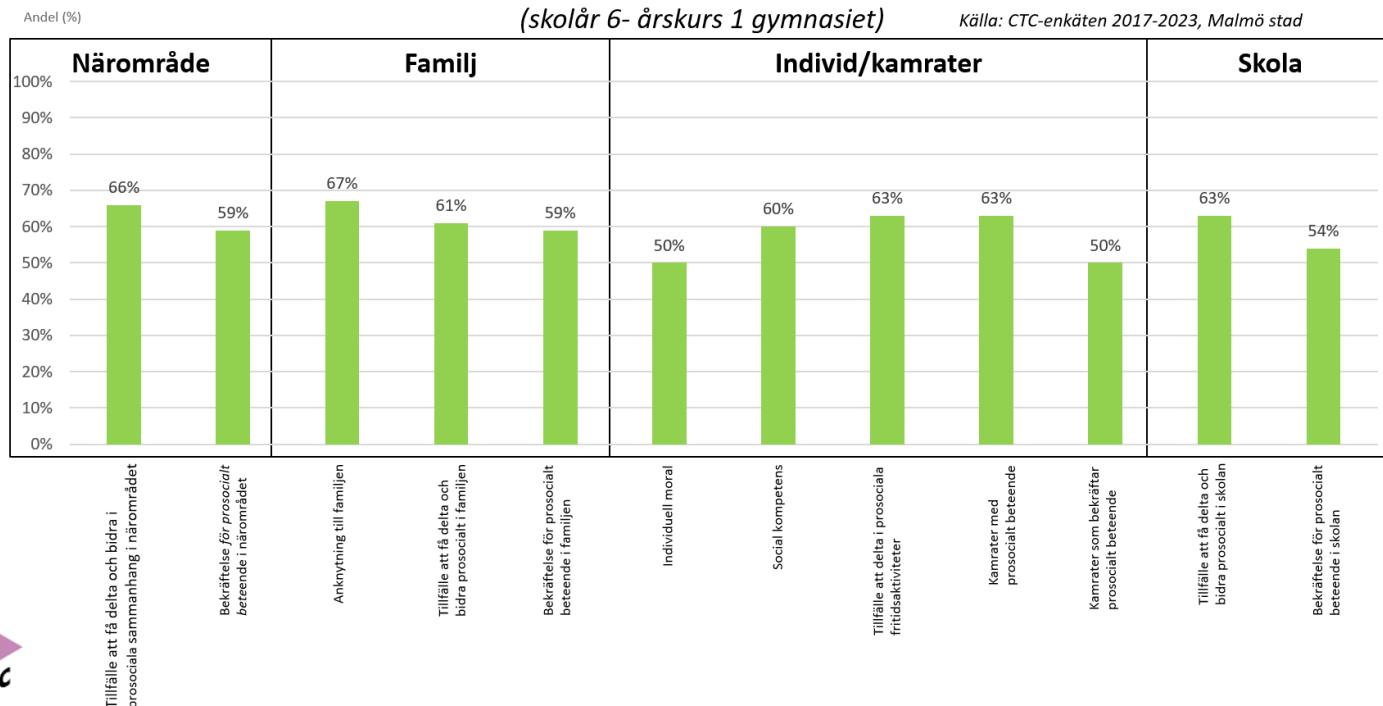
Område 7 Ribersborg, Bellevue m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

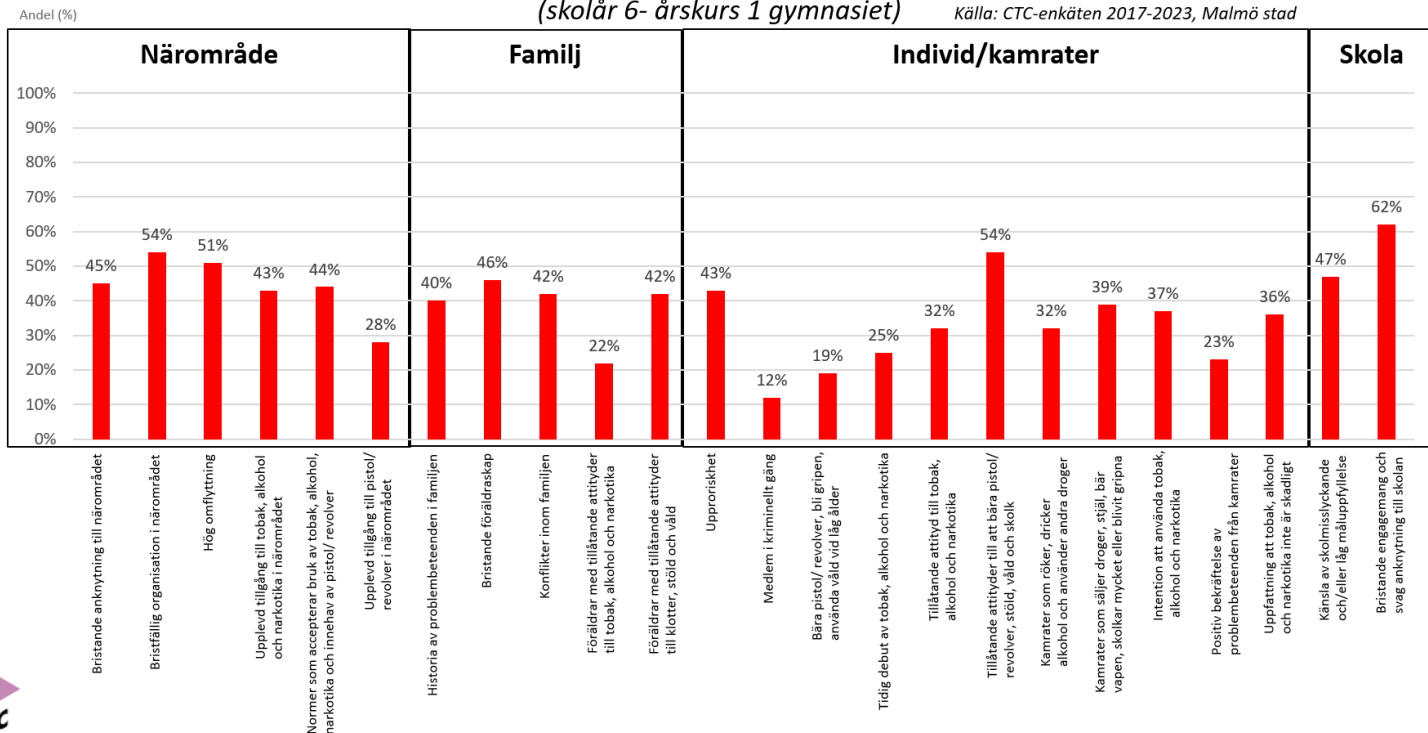
Område 8 Lorensborg, Bellevuegården m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

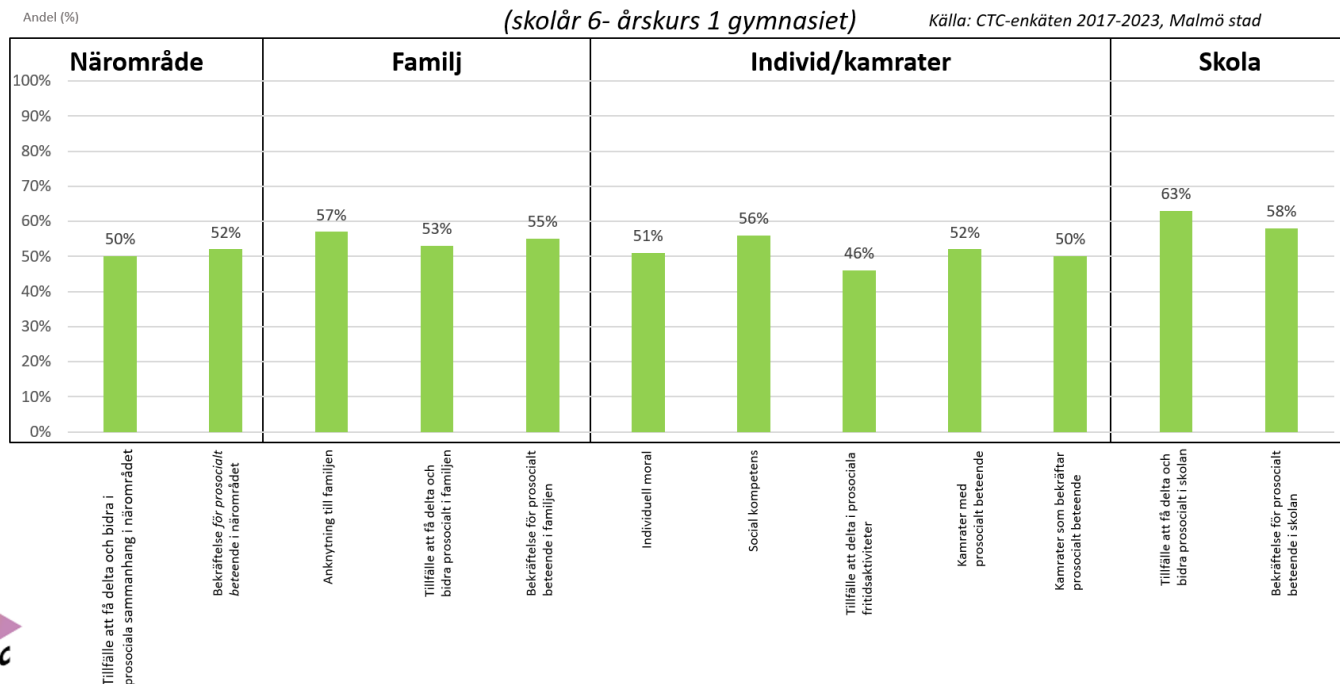
Område 8 Lorensborg, Bellevuegården m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

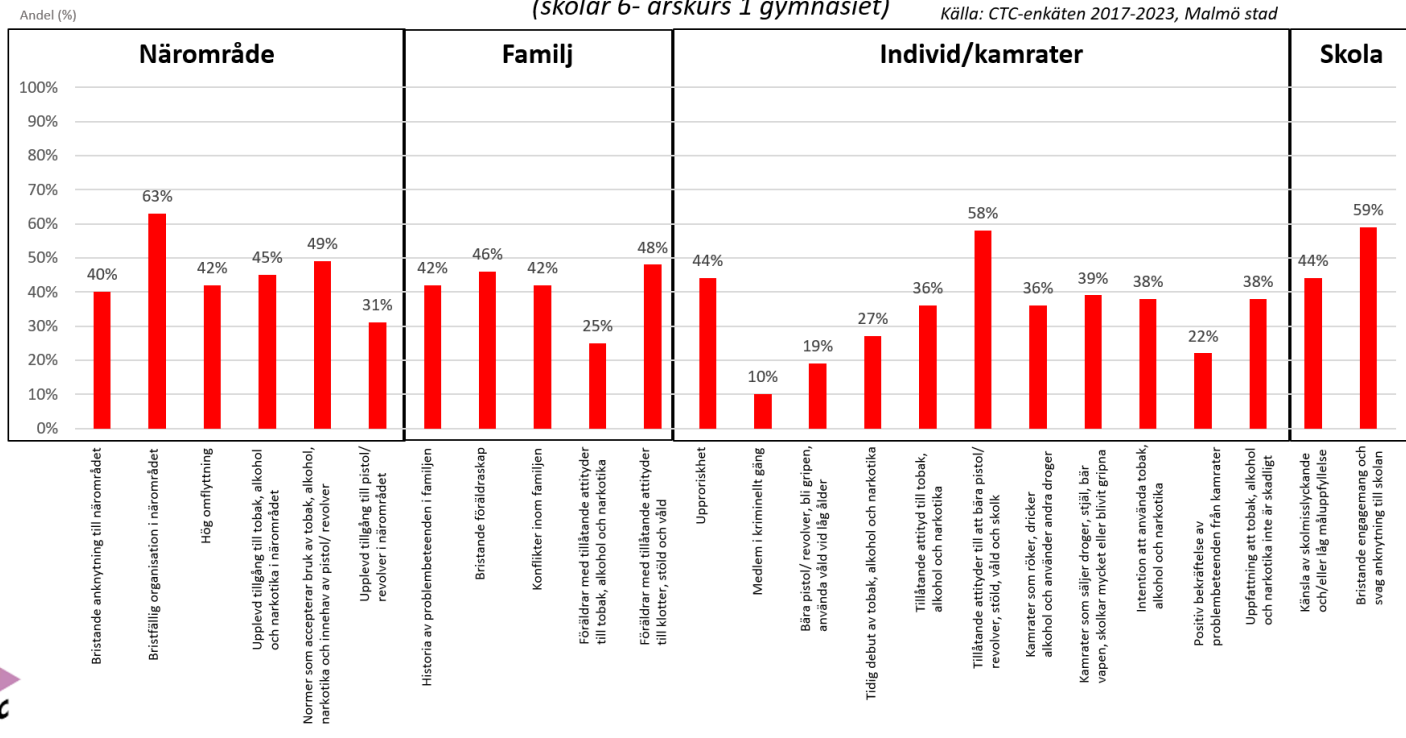
Område 9 Möllevången, Rådmansvången m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

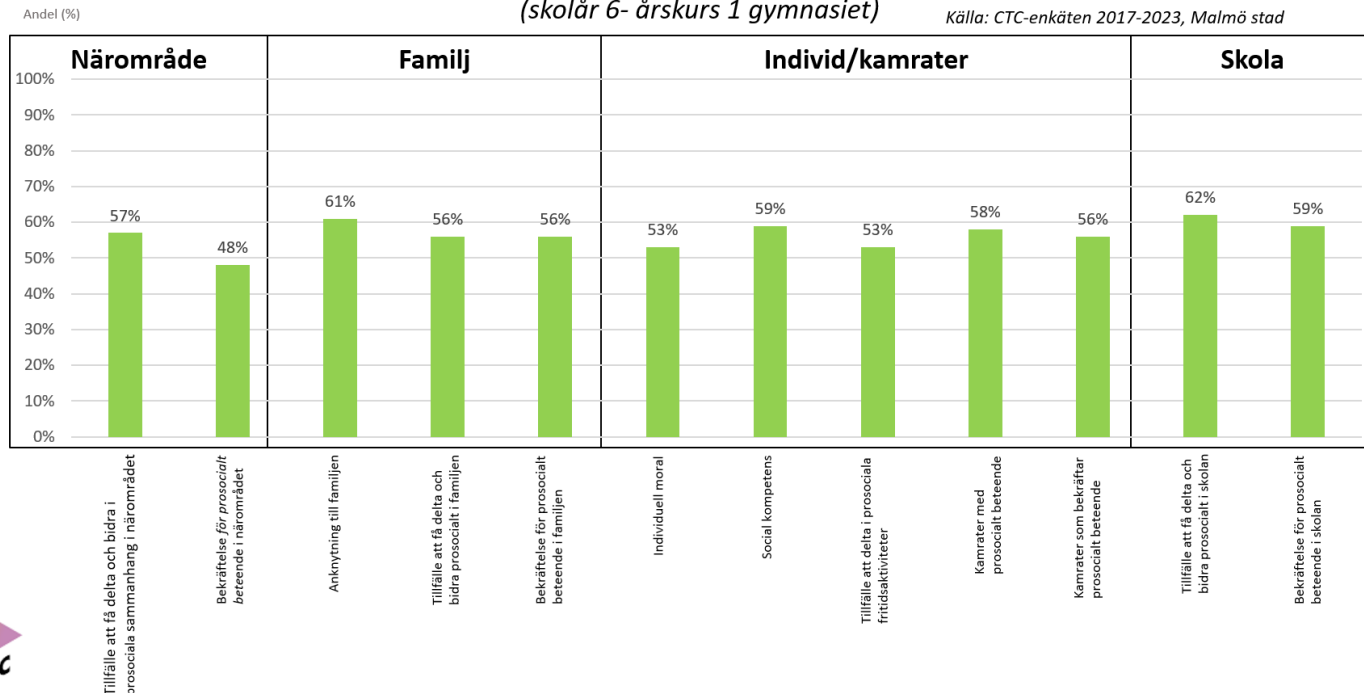
Område 9 Möllevången Rådmansvången m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer
Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förturser" senare problem.

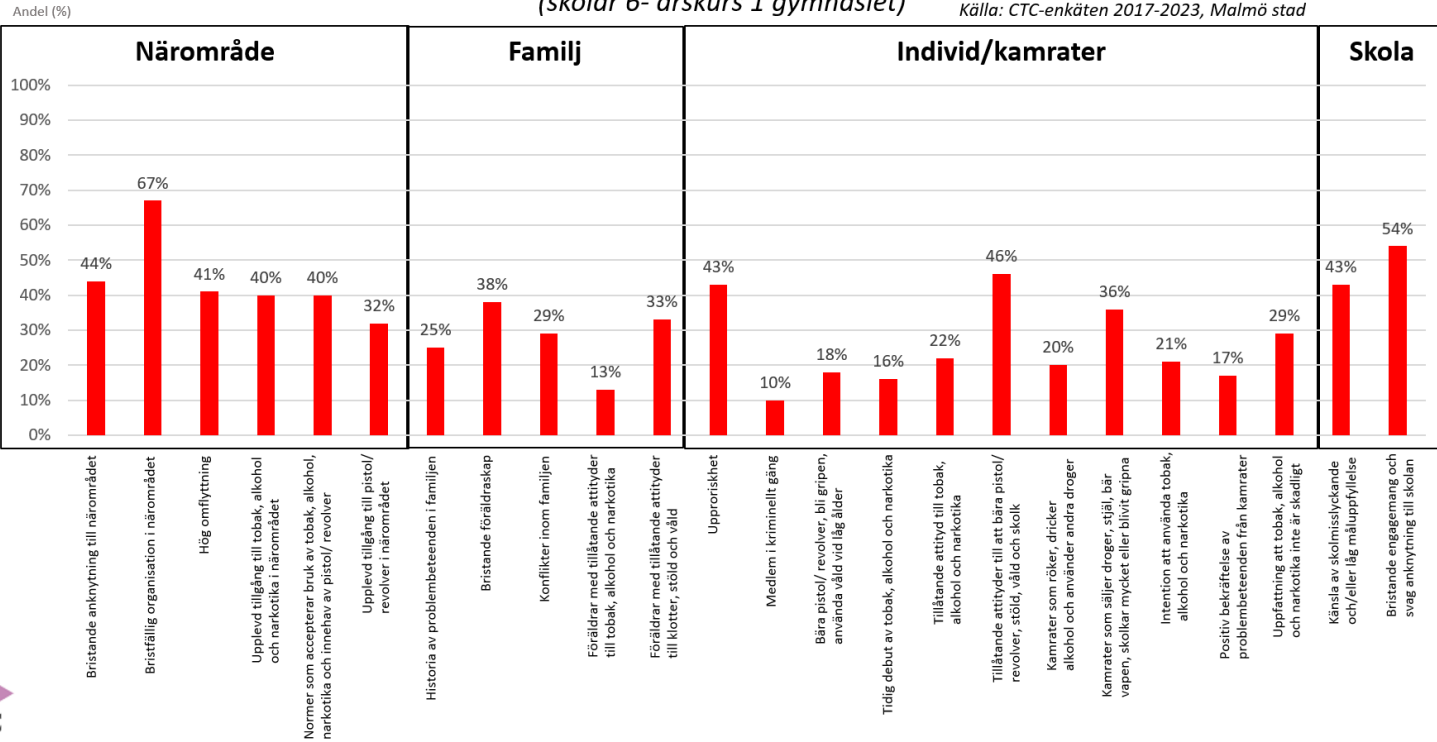
Område 10 Örtagården, Herrgården m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer
Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

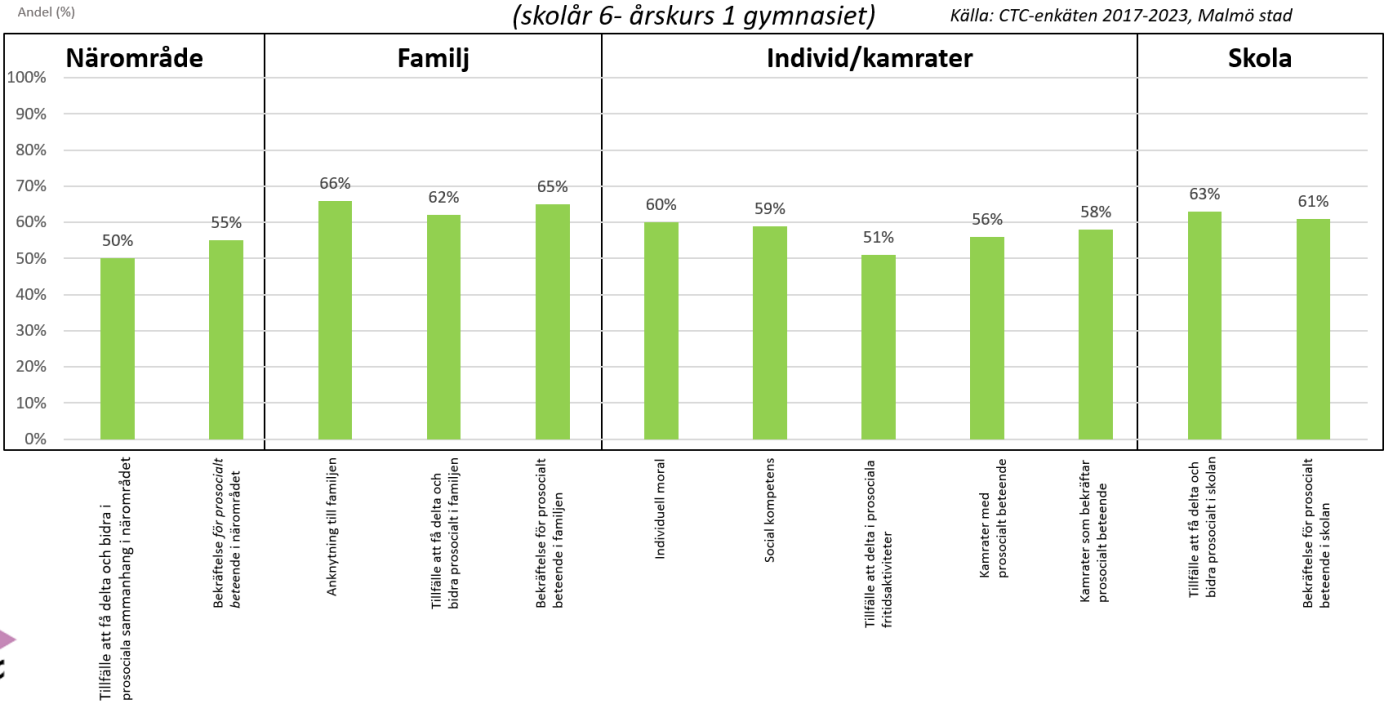
Område 10 Örtagården Herrgården

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

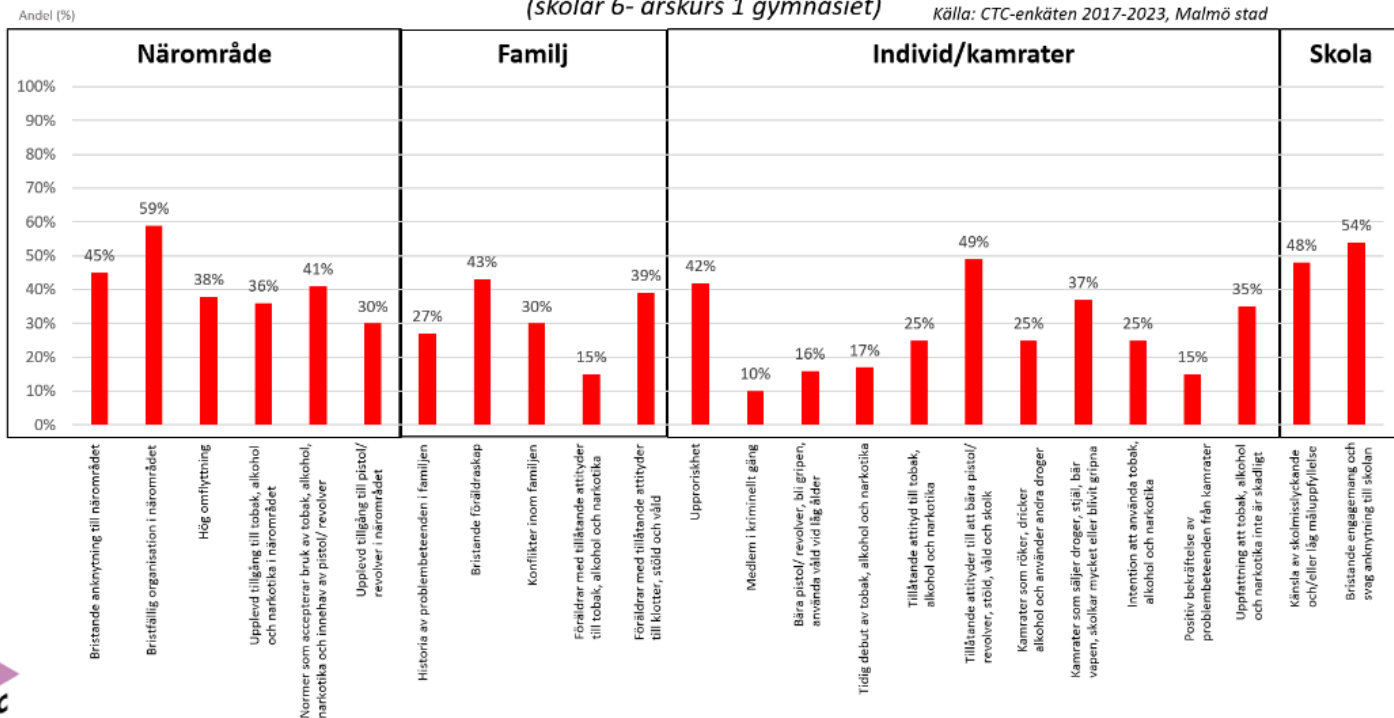
Område 11 Nydala Almhög m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

■ 2023

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

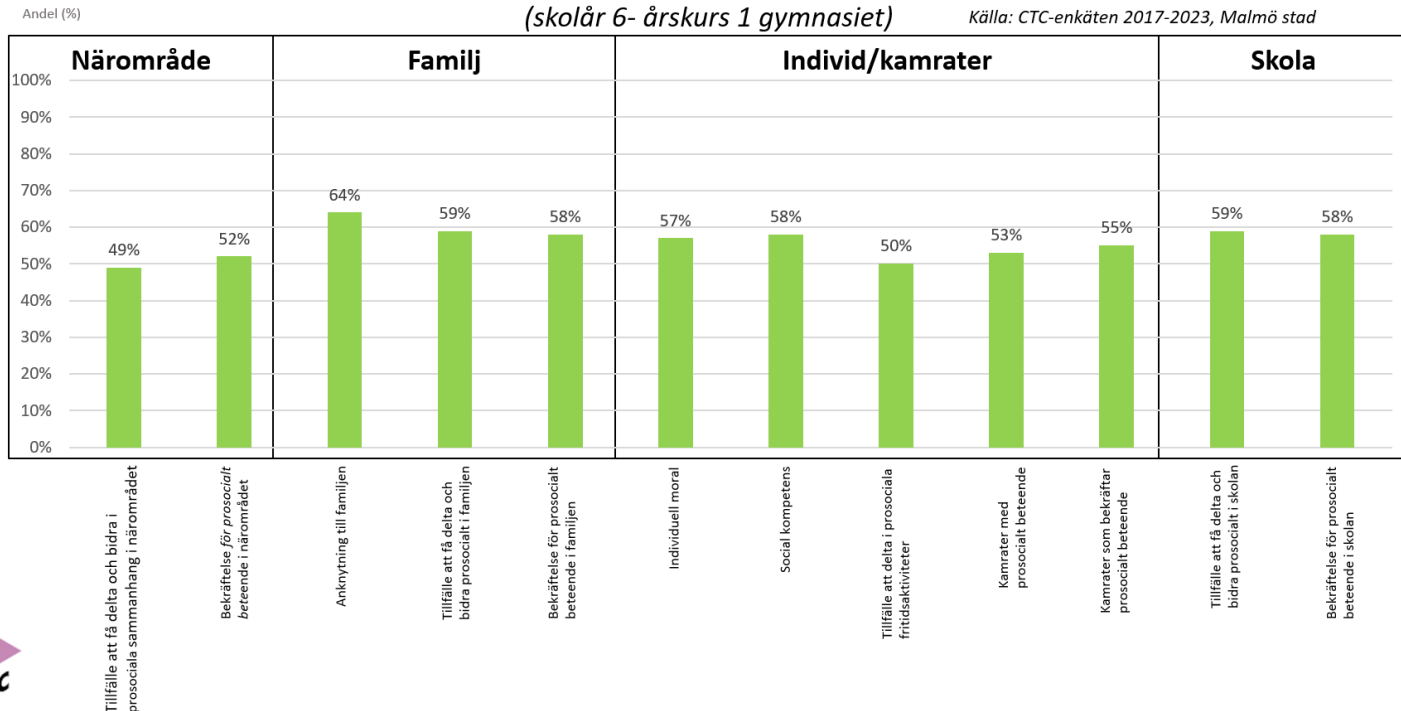
Område 11 Nydala, Almhög m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

■ 2023

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "företser" senare problem.

Andel (%)

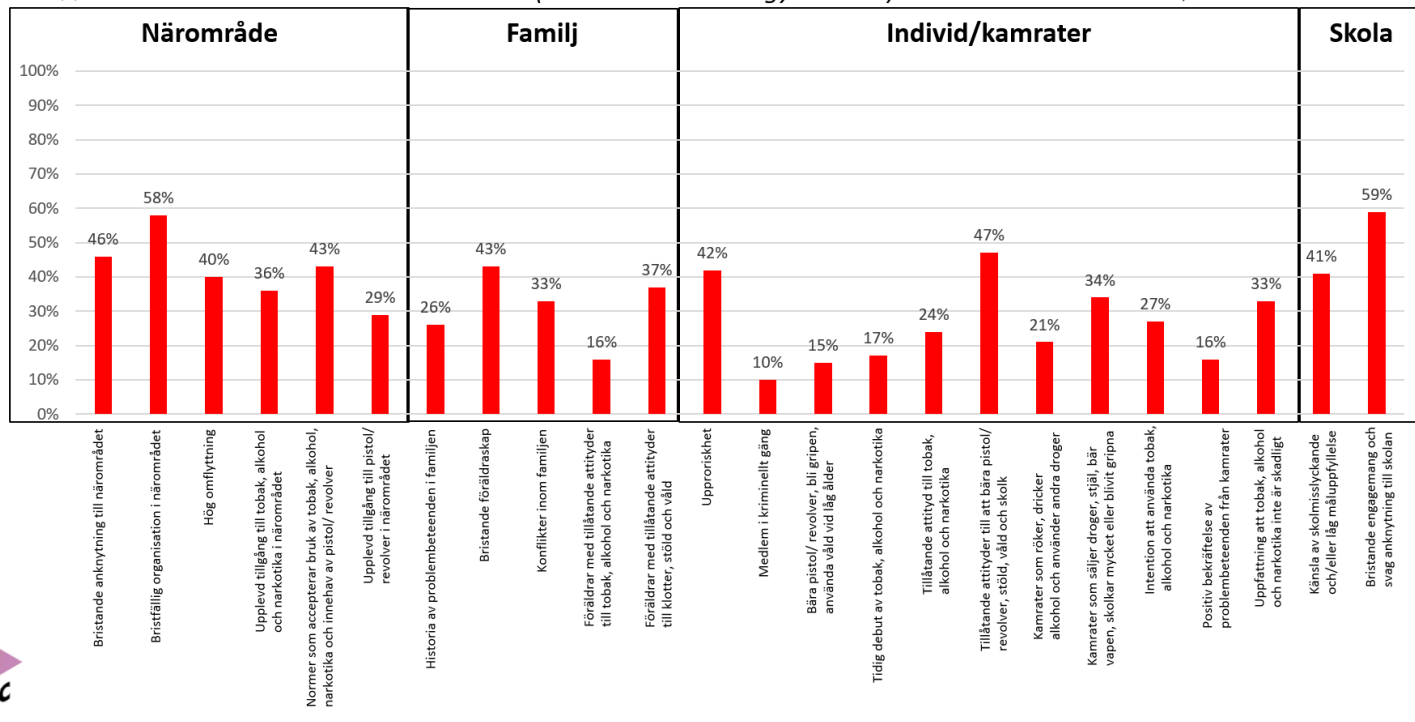
Område 12 Lindängen, Almvik m fl

Risikfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

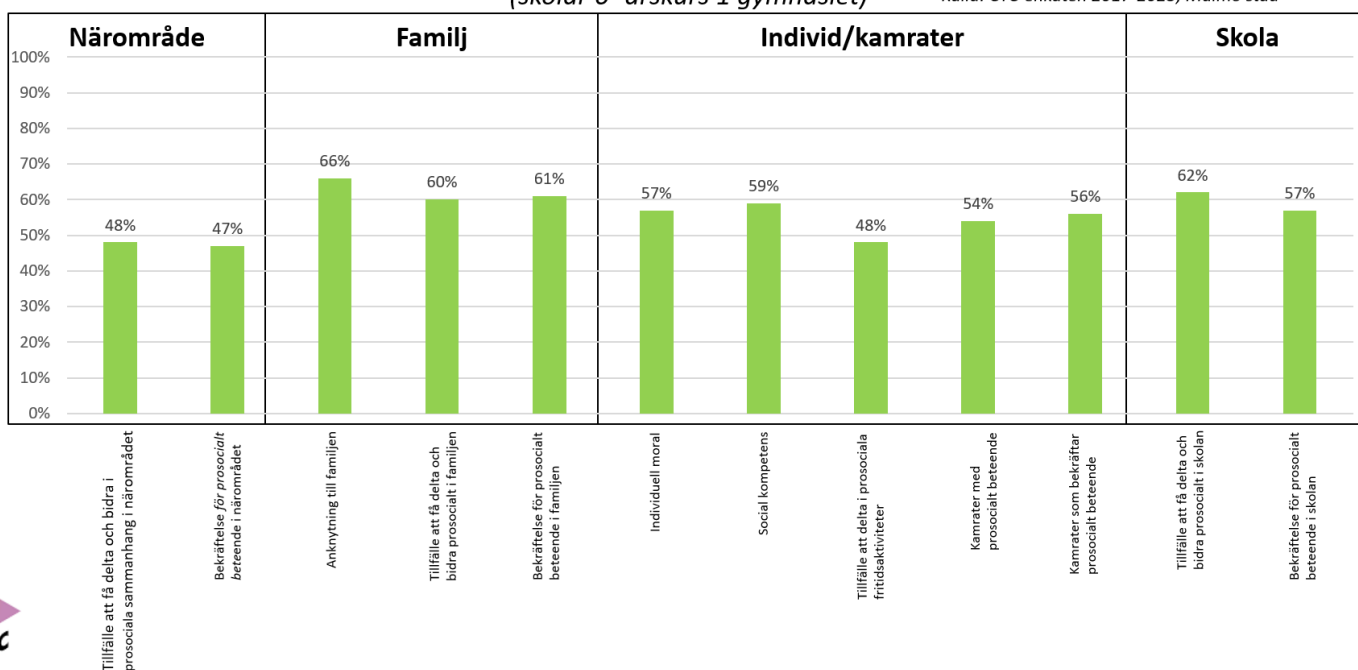
Område 12 Lindängen, Almvik m fl

Skyddsfaktorer - Cutpoints

■ 2023

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

Område 13 Lindeborg, Borgmästaregården m fl

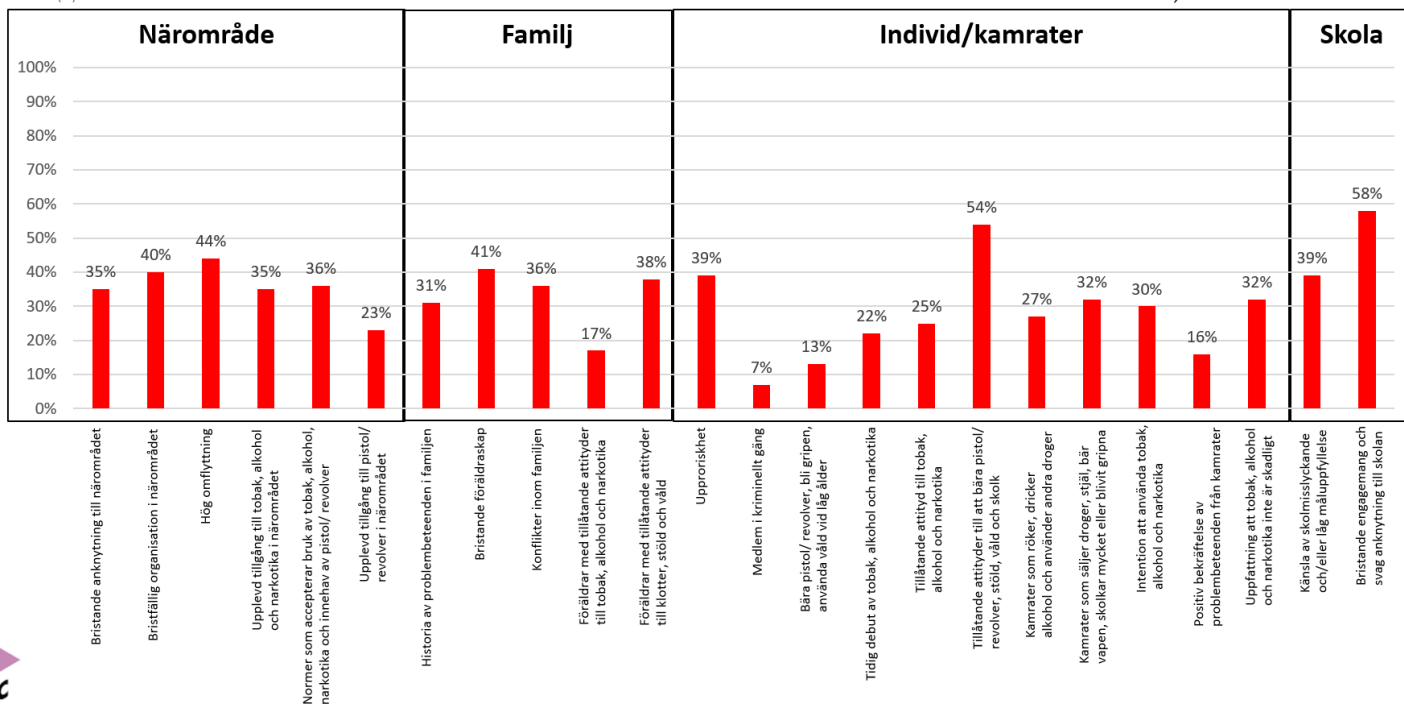
Risikfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

Område 13 Lindeborg, Borgmästaregården m fl

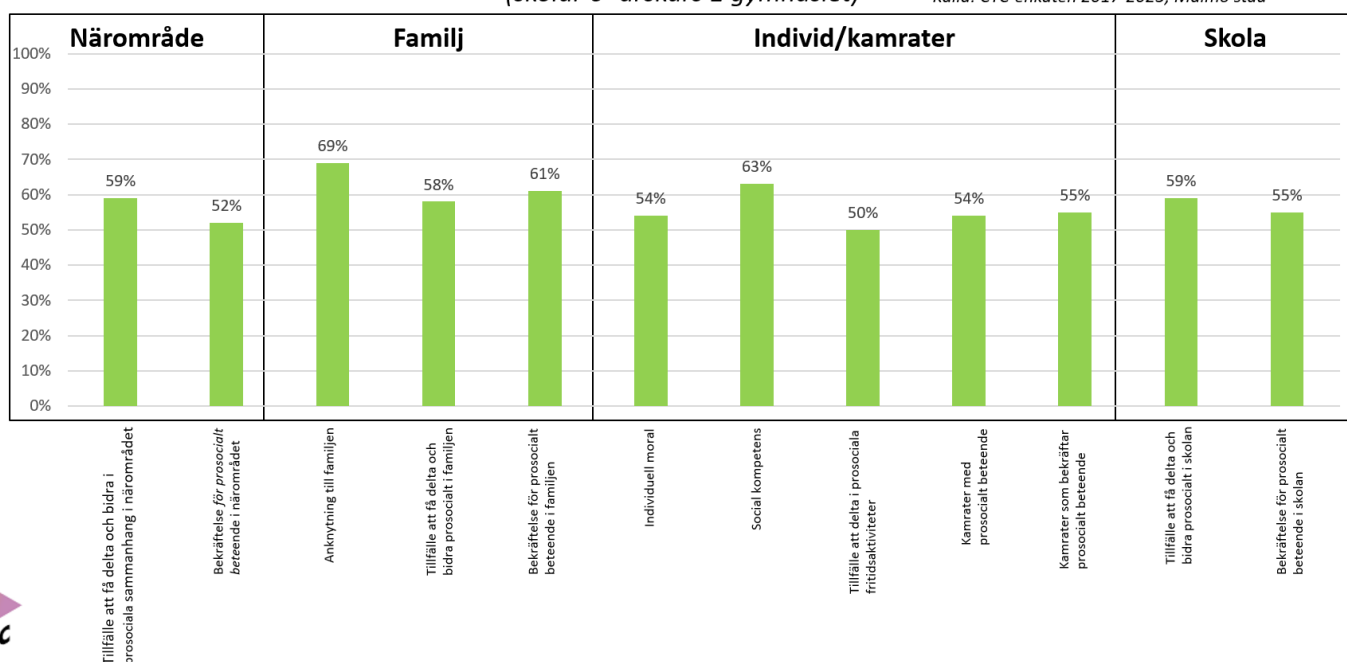
Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolor 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Risikfaktorer

Höga värden behöver sänkas. Procenttalet visar hur många barn i området som är utsatta för respektive riskfaktor, över en viss nivå, som "förutser" senare problem.

Område 14 Hyllievång, Kroksbäck m fl

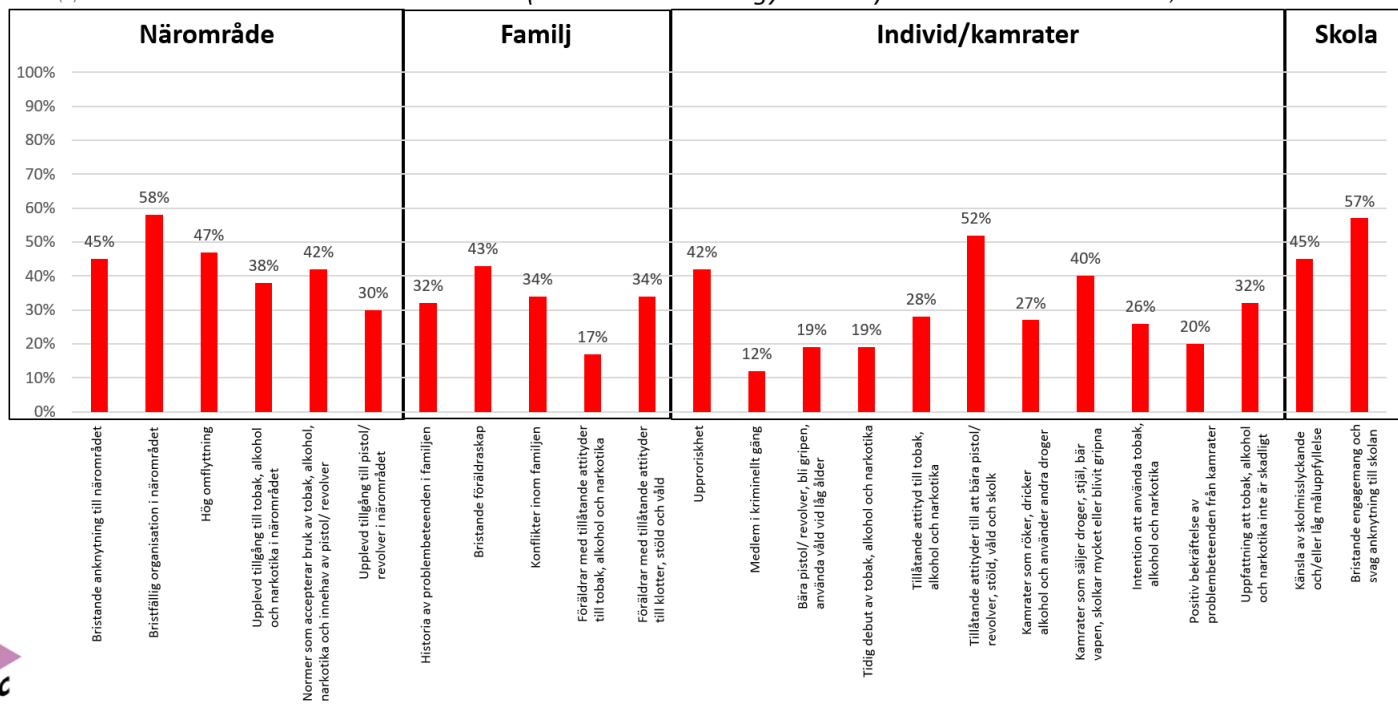
Risikfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Skyddsfaktorer

Låga värden behöver höjas. Procenttalet visar hur många barn i området som har skyddsfaktorn.

Område 14 Hyllievång, Kroksbäck m fl

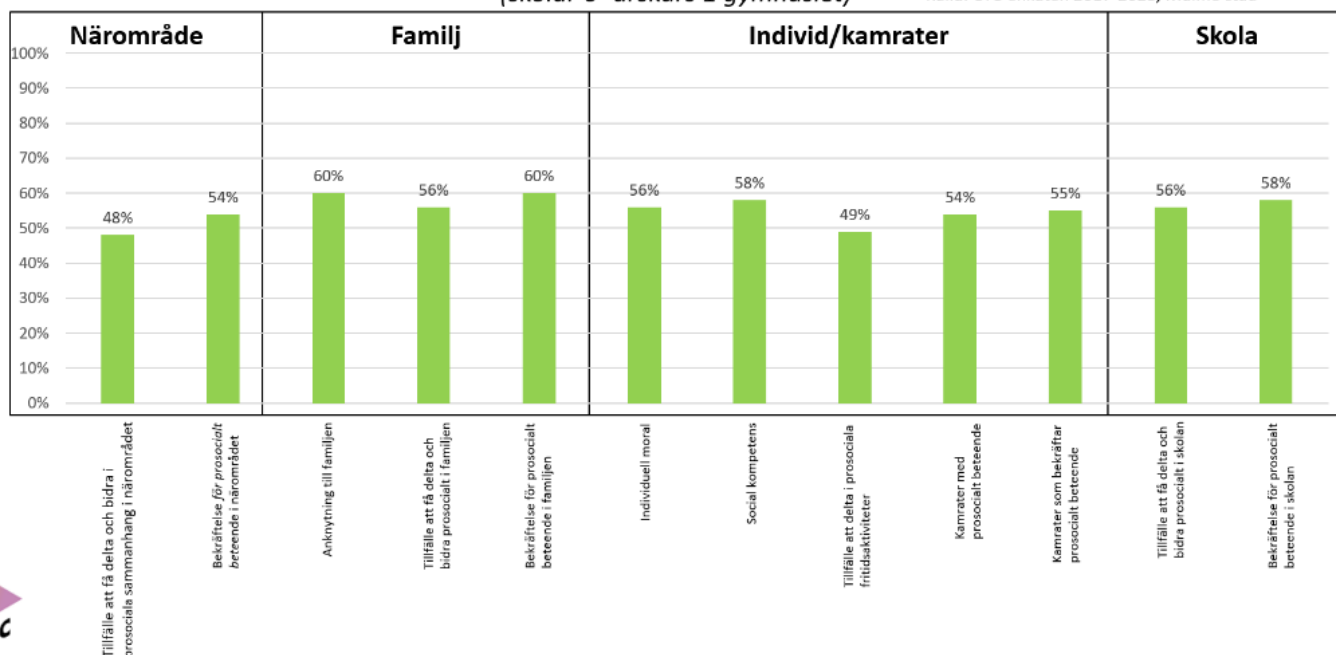
Skyddsfaktorer - Cutpoints

2023

Andel (%)

(skolår 6- årskurs 1 gymnasiet)

Källa: CTC-enkäten 2017-2023, Malmö stad

Bilaga 2 Definitioner av risk- och skyddsfaktorer

Nedan presenteras vilka risk- och skyddsfaktorer som mäts i enkäten, deras definition som också beskriver vilka frågor som respektive risk- och skyddsfaktor är baserad på.

Riskfaktorer i närområdet

Bristande anknytning till närområdet

När barnet inte gillar sitt bostadsområde, vill flytta därifrån och vid en flytt med sin familj inte skulle sakna sitt gamla område.

Bristfällig organisation i närområdet

När barnet inte känner sig tryggt i sitt bostadsområde, upplever att det finns mycket kriminalitet och droghandel där, att det ofta är slagsmål, mycket klotter och många hus som är slitna och dåligt skötta.

Hög omflyttning

När barnet har flyttat många gånger, bytt skola många gånger och när barnet flyttat eller bytt skola senaste året.

Upplevd tillgång till tobak, alkohol och narkotika i närområdet

När barnet tror att om hen skulle vilja, så är det lätt att få tag på cigaretter, alkohol, hasch, marijuana, annan drog eller starka mediciner (t.ex tramadol).

Upplevd tillgång till pistol/revolver i närområdet.

När barnet tror att det skulle vara lätt att få tag på pistol eller revolver om hen skulle vilja det.

Normer som accepterar, bruk av tobak, alkohol, narkotika och innehav av pistol /revolver.

När barnen i området inte tror att någon vuxen skulle reagera och säga ifrån om en 15-åring drack alkohol, eller att någon som röker hasch eller marijuana, eller bär pistol eller revolver i bostadsområdet skulle bli gripen av polisen. Samt när barnen tror att de vuxna i området inte tycker det är fel om ungdomar i barnets ålder röker hasch eller marijuana, dricker alkohol eller röker cigaretter.

Historia av problembeteenden i familjen

När det finns någon i barnets familj som någonsin haft alkohol- eller drogproblem, när barnet har något syskon som dricker alkohol, eller om något syskon någon gång rökt cigaretter, hasch eller marijuana, blivit avstängd eller förvisad från skolan eller om något syskon någon gång tagit med sig pistol eller

revolver till skolan. Hur många vuxna barnet känner som senaste året använt hasch eller marijuana, sålt eller fixat droger, varit fulla eller höga eller gjort något som skulle kunna ge dem problem med polisen som att stjäla, sälja stulna saker, råna eller misshandla andra.

Riskfaktorer i familjen

Bristande föräldraskap

När barnet upplever att det inte finns tydliga regler i familjen, eller att vårdnadshavaren inte frågar om barnet gjort läxan, bryr sig om ifall barnet skolkar, vet var och med vem barnet är eller vet om barnet kommer hem i tid. När barnet upplever att det inte finns tydliga regler i familjen när det gäller alkohol och droger och när vårdnadshavarna inte skulle märka om barnet drack alkohol eller bar pistol eller revolver utan deras tillstånd.

Konflikter inom familjen

När det i familjen ofta bråkas om samma saker om och om igen, när det ofta förekommer allvarliga bråk eller när familjemedlemmarna ofta skriker elaka saker till varandra.

Föräldrar med tillåtande attityder till tobak, alkohol och narkotika

När barnet upplever att dess vårdnadshavare inte tycker det är fel om barnet röker cigaretter, hasch eller marijuana eller dricker alkohol minst en gång i månaden.

Föräldrar med tillåtande attityder till klotter, stöld och våld

När barnet upplever att dess vårdnadshavare inte tycker det är fel om barnet stäl något värt mer än 50 kr, klottrar på byggnader eller annan egendom eller börjar slåss med någon.

Individuella riskfaktorer och riskfaktorer i umgänget med kamrater

Upproriskhet

När barnet brukar strunta i regler som inte "passar mig" och när barnet gör saker som hen vet är fel, bara för att testa gränserna.

Medlem i kriminellt gäng

När barnet har varit med i ett kriminellt gäng, om gänget hade något namn, hur gammal barnet var första gången det var med i ett kriminellt gäng, och om barnet tror att de kompisar hen umgicks mest med det senaste året har varit med i ett kriminellt gäng.

Tidig debut av tobak, alkohol och narkotika

När barnet vid tidig ålder rökte en cigarett, drack mer än en klunk alkohol, började dricka alkohol eller testade att röka hasch eller marijuana.

Bära pistol/revolver, bli gripen, använda våld vid låg ålder

När barnet i tidig ålder slår någon för att allvarligt skada personen, bar pistol eller revolver eller blev gripen av polis eller ordningsvakt.

Kamrater som säljer droger, stjälar, bär vapen, skolkar mycket eller blivit gripna

När barnet tror att många av de kompisar hen tycker bäst om att vara med, de senaste 12 månaderna har sålt droger, burit pistol eller revolver, har blivit avstängda från skolan, har skolkat mer än de har varit på lektioner, har stulit eller försökt stjäla en bil, motorcykel eller moped eller har blivit gripen av polis eller ordningsvakt.

Kamrater som röker, dricker alkohol och använder andra droger

När barnet tror att många av de kompisar hen tycker bäst om att vara med, de senaste 12 månaderna har rökt cigaretter, druckit mer än en klunk alkohol utan att deras föräldrar visste om det, testat hasch, marijuana eller andra droger.

Positiv bekräftelse av problembeteenden från kamrater

När barnet tror att det skulle uppfattas som coolt om hen rökte cigaretter, hasch eller marijuana, drack alkohol minst en gång i månaden, eller bar med sig en pistol eller revolver.

Tillåtande attityd till att bära pistol/revolver, stöld, våld och skolka

När barnet inte tycker det är fel om någon i deras ålder stjälar något värt mer än 50 kronor, startar ett slagsmål, misshandlar någon, skolkar en hel dag eller tar med pistol eller revolver till skolan.

Tillåtande attityd till tobak, alkohol och narkotika

När barnet inte tycker det är fel om någon i deras ålder dricker alkohol regelbundet (minst en gång i månaden) röker cigaretter, hasch eller marijuana eller använder andra droger.

Uppfattning att tobak, alkohol eller narkotika inte är skadligt

När barnet inte tror att det är farligt för kroppen att röka mer än ett paket cigaretter om dagen, testa hasch eller marijuana ett par gånger, röka hasch eller marijuana regelbundet eller dricka ett eller två glas alkohol nästan varje dag.

Intention att använda tobak, alkohol och narkotika

När barnet tror att hen kommer att röka cigaretter, ofta dricka sig full eller röka hasch eller marijuana som vuxen.

Riskfaktorer i skolan

(Känsla av) skolmisslyckande och/eller låg måluppfyllelse

Vilket betyg barnet fick föregående år och om barnet har sämre resultat eller måluppfyllnad eller betyg än sina kamrater.

Bristande engagemang och svag anknytning till skolan

Hur ofta barnet, det senaste året, tyckte om att vara i skolan, hatade att vara i skolan eller om barnet inte försöker göra sitt bästa i skolan. Hur många hela dagar barnet skolkat de senaste fyra veckorna och om barnet ofta uppfattar att skoluppgifterna inte är meningsfulla, viktiga eller intressanta samt om barnet inte tror, att det hen lär sig i skolan, kommer att vara viktigt senare i livet.

Skyddsfaktorer i närområdet

Tillfälle att få delta och bidra i prosociala sammanhang i närområdet

När finns vuxna i området (som inte är barnets släktingar) som barnet litar på och som hen skulle kunna prata med om viktiga saker. När barnet upplever att det finns aktiviteter som är tillgängliga, såsom: idrottsföreningar, kulturaktiviteter (dans, teater, band, kör, bild och form, Kulturskolan) uteaktiviteter (Scouter, 4H, friluftaktiviteter, idrottsföreningar) eller annan ungdomsverksamhet i olika föreningar, organisationer eller trossamfund.

Bekräftelse för prosocialt beteende i närområdet

När det finns vuxna (förutom släktingar eller skolpersonal) omkring barnet som uppmuntrar barnet att göra sitt bästa, grannar som lägger märke till om barnet gör något bra och säger det eller om det finns vuxna i bostadsområdet som berömmar barnet när hen gör något bra.

Skyddsfaktorer i familjen

Tillfälle att få delta och bidra prosocialt i familjen

När barnet upplever att hen, om hen har problem, kan be någon av sina vårdnadshavare om hjälp. När barnet ges många tillfällen att göra roliga saker tillsammans med sina vårdnadshavare och när hen upplever att vårdnadshavarna frågar vad barnet tycker, innan de bestämmer saker som gäller för barnet.

Bekräftelse för prosocialt beteende i familjen

När barnet upplever att dess vårdnadshavare ofta talar om att de är glada för något barnet gjort, när de märker när barnet gör något bra och talar om det för barnet och när barnet tycker om att vara tillsammans med en eller två vårdnadshavare.

Anknytning till familjen

När barnet upplever att hen har en nära relation till en eller två vårdnadshavare och att de berättar om sina tankar och känslor för denna eller dessa.

Individuella skyddsfaktorer och skyddsfaktorer i umgänget med kamrater

Individuell moral

När barnet upplever att det är fel att slå ner en person som startar slagsmål, att det är viktigt att vara ärlig mot sina vårdnadshavare, även om de blir arga eller besvikna, att det är fel att stjäla även om man inte blir upptäckt och att det är fel att fuska i skolan.

Social kompetens

När barnet samarbetar med sina vårdnadshavare, klarar sig ur, och säger nej i, knepiga situationer, t.ex. om någon kompis snattar, röker eller bråkar med någon så att det kan eskalera och bli våldsamt.

Tillfälle att delta i prosociala fritidsaktiviteter

När barnet deltar i idrottsförening, kulturaktiviteter (dans, teater, band, kör, bild och form, Kulturskolan), uteaktiviteter (Scouter, 4H, friluftaktiviteter, idrottsföreningar) eller annan ungdomsverksamhet i olika föreningar, organisationer eller trossamfund. När barnet jobbat med skolarbete hemma fast det inte var läxa eller deltagit i något arbete på fritiden för att hjälpa andra.

Kamrater med prosocialt beteende

När barnet tror att de kompisar hen har umgåtts mest med, de senaste tolv månaderna, har deltagit i kulturaktiviteter (dans, teater, band, kör, bild och form, Kulturskolan), uteaktiviteter (Scouter, 4H, friluftaktiviteter, idrottsföreningar) eller annan ungdomsverksamhet i olika föreningar, organisationer eller trossamfund. När barnet tror att kompisarna har försökt göra bra ifrån sig i skolan och att de gillar att gå i skolan.

Kamrater som bekräftar prosocialt beteende

När barnet upplever att hen skulle uppfattas som cool av sina kompisar om hen arbetade hårt i skolan, försvarade någon som blev retad eller mobbad i skolan eller regelbundet deltog i något arbete på fritiden för att hjälpa andra.

Skyddsfaktorer i skolan

Tillfälle att få delta och bidra prosocialt i skolan

När barnet upplever att hen får vara med och påverka vilka ordningsregler som ska gälla för alla, när lärarna ger möjligheter att ta ansvar för uppgifter som har med skolmiljön att göra, t ex att delta i matråd, i aktivitetsråd, i festråd eller vara elevskyddsombud eller liknande. Att det finns vuxna på skolan som barnet litar på och kan prata med om viktiga saker och att barnet har möjlighet att påverka vilka teman och aktiviteter de ska arbeta med, eller på annat sätt påverka undervisningens innehåll.

Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan

När barnet upplever att hen känner sig trygg på skolan, att lärarna berömmar barnet när hen arbetar hårt i skolan och att lärarna lägger märke till när barnet har gjort något bra och berättar det för barnet och att lärarna berättar för vårdnadshavarna när barnet gjort något bra.

Bilaga 3 Ordlista

Nedan beskrivs några vanligt förekommande begrepp, såväl i rapporten som i preventionsarbete över lag.

Antisocialt beteende

Ett sätt att agera och reagera som inte främjar social samverkan och positiva sociala relationer. Benämns även som normbrytande beteende.

Baslinjemätningen

De nivåer av problembeteenden och nivåer av risk- och skyddsfaktorer som utgör måtten som vi mäter utvecklingen mot. Nivåerna bygger på en sammanslagning av resultaten från två mätningar, år 2017 och år 2019.

Blueprints

Är en programdatabas som ställer höga krav på effektivitet. De utför granskningar av samtliga studier som gjorts på programmen genom att titta på kvalitén i forskningsdesignen, mätningarna, den statistiska analysen och likheten mellan kontrollgrupp respektive den grupp som fått insatsen. Av de över 1600 program som hittills har granskats, har endast 113 certifierats (våren 2024). <https://blueprintsprograms.org/>

Bruk av tobak, alkohol och narkotika

Användning av tobak, alkohol och narkotika hos ungdomar kan leda till såväl personliga som samhälleliga konsekvenser. I CTC-enkäten ställs frågor om användandet av tobak, snus, alkohol och narkotika.

CTC

Communities That Care syftar till att skapa goda uppväxtvillkor. Det är en arbetsmetod för att kvalitetssäkra och systematisera förebyggande arbete mot ungdomskriminalitet, tobaks-, alkohol- och narkotikabruk, våld, sexuellt riskbeteende, ofullständig skolgång samt depression och ångest. CTC omfattar också ett systematiskt främjande arbete för att stärka barns positiva utveckling.

CTC-enkät

Elevenkäten, också kallad CTC-enkäten, samlar in data om ungdomars problembeteenden, hälsoproblem och data om 24 riskfaktorer och 12 skyddsfaktorer. Enkäten är internationellt validerad. Den svenska enkäten utgår från den internationella och har testats i tre olika omgångar och därefter anpassats efter svenska förhållanden. Enkäten fylls i under lektionstid via frågeformulär på webben. Det är frivilligt att delta för eleverna och vårdnadshavare informeras i förväg. Enkätsvaren behandlas anonymt och hanteras utifrån gällande lokala och nationella regelverk för informationssäkerhet. Resultaten har sammanställts på lokalområdesnivå. Då eleverna anger var de bor påverkar inte det fria skolvalet utfallet.

Cut points

Varje risk- och skyddsfaktor består av ett antal olika frågor som tillsammans mäter respektive faktor. När vi har byggt ihop riskfaktorerna och skyddsfaktorerna utifrån de individuella frågorna, behöver vi därefter dela in samtliga svar i två olika kategorier: de som är utsatta för en riskfaktor på en sådan hög nivå att det förutspår senare problem och de som inte är utsatta för en riskfaktor på en sådan nivå (prognostisk validitet). På samma sätt gör vi med skyddsfaktorerna, fast då handlar det om att inte ha tillräckligt med skydd. Det kallas för att dikotomisera svaren. Gränsvärdet, det vill säga det värde som separerar de med risk från de som inte har risk, kallas på engelska cut off value eller cut point. Det är genom den epidemiologiska forskningen som kunskapen finns var gränsvärdena ligger. Värdet, som uttrycks i procent, visar hur många i befolkningen som befinner sig på "fel sida" av gränsvärdet, oavsett om vi pratar om riskfaktorer eller skyddsfaktorer.

Deltagarmål i effektiva program

I implementeringsplanen för varje program sätts mål för vad deltagarna ska uppnå genom programmet. Deltagarmålen består av fyra nivåer:

Kunskap – t.ex. kunskap om att rökning är farligt.

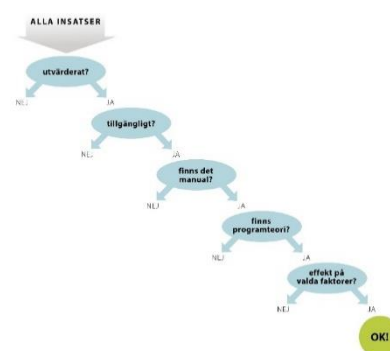
Attityder – t.ex. tro att rökning är farligt.

Kompetenser – t.ex. att besitta kompetensen att säga nej.

Beteende – t.ex. att välja rökfritt.

Effektiv insats/program

Effektiva insatser fyller flera olika kriterier. För att vara helt säkra på att en insats fungerar och verkligen påverkar de valda risk- och skyddsfaktorerna, rekommenderas att den är *utvärderad* med en kontrollgrupp. Studien ska visa hur bra insatsen var i jämförelse med dem som inte fick den. Vidare behövs en *programteori*, en teoretisk förklaring som beskriver hur insatsen leder till förändring. För att säkerställa implementeringen behövs en *manual*. Insatsen behöver också vara *tillgänglig* för området.

Främjande arbete

är insatser som utgår från att stärka och bibehålla människors hälsa och välbefinnande. I CTC-arbetet innebär det att stärka skyddsfaktorer.

Gapanalys

Det är den tredje analysen i analysarbetet. Resultatet visar om det finns några luckor eller överlappningar i områdets befintliga programutbud och det ligger till grund för arbetet med handlingsplanen.

Handlingsplan

Handlingsplanen gäller i tio år. Varje år gör områdesteamet en uppföljning och vart annat år revideras den så att insatserna fortfarande matchar områdets behov.

Implementeringsmål

För varje *insats/program* formuleras implementeringsmål som besvarar frågorna: Vem är målgruppen? Vem utför programmet? Programmets längd, antal träffar? Hur ofta? Var ska det genomföras? Vilken metod, hur ska det levereras? Hur ska deltagare rekryteras? Hur många deltagare ska nås av programmet?

Indikerad prevention

är insatser som riktas till individer som redan har problem eller hög risk att utveckla dessa.

Utvecklingsledare

En funktion med uppgift att leda och samordna områdesteamet genom CTC-processen med hjälp av CTC-checklistan.

Ofullständig skolgång

Ofullständig skolgång försvårar inträdet på arbetsmarknaden och påverkar möjligheterna till försörjning. I CTC-enkäten mäts det med frågor om skolk.

Område

Begreppet *områden* inom CTC och i den här rapporten syftar på de fem CTC-områden. Varje område består av flera delområden.

Områdesmål

I handlingsplanen finns kortsiktiga och långsiktiga mål. Områdesmålen är de långsiktiga. De omfattar:

Mätbara mål för hur barn och ungas problembeteenden i området ska sänkas (cirka 8-10 år).

Mätbara mål för prioriterade risk- och skyddsfaktorer (cirka 3-5 år).

Områdesteam

Framgångsrikt preventionsarbete är komplext och kräver samverkan från flera olika aktörer. Alla som arbetar med barns och ungas välbefinnande i området ges möjlighet att delta i arbetet och de organiseras i ett *områdesteam* med olika arbetsgrupper. Arbetsprocessen ger en gemensam kunskap om, och verktyg för, ett effektivt preventionsarbete. Det finns en beskriven arbetsgång som bygger på forskning där arbetet nogt dokumenteras och kvalitetsgranskas med hjälp av en checklista. Arbetet samordnas av en utvecklingsledare. I områdesteamen i Malmö ingår representanter för lokala kommunala verksamheter, näringslivet, civilsamhället och boende.

Områdesprofil

En rapport som sammanfattar analysarbetet och beskriver nuläget i området. Den består av tre analyser: riskanalys, resursanalys och gapanalys.

Områdesprofilen revideras vartannat år. Områdesteamet stämmer då av att de gjorda prioriteringarna fortsatt är relevanta.

Problem, problemutfall

Förebyggande och främjande arbete syftar till att skapa goda uppväxtvillkor. Begreppet problem/problemutfall avser i detta sammanhang de problem som står i vägen för goda uppväxtvillkor och som hanteras av CTC-arbetet. De är ungdomsbrottslighet, bruk av tobak, alkohol, narkotika, ofullständig skolgång, våld, sexuellt riskbeteende och psykisk ohälsa.

Programgrupp

Arbetsgrupp i områdesteamet vars uppgift är att kartlägga befintliga insatser i området och analysera vilka behov som finns. I arbete med handlingsplanen ta fram förslag på effektiva program och därefter följa upp implementeringen av dessa.

Prosocialt beteende

Ett sätt att agera och reagera som främjar social samverkan och positiva sociala relationer.

Psykisk ohälsa

Frågorna i CTC-enkäten mäter depressiva symtom. Det ger ett tillförlitligt mått på förekomsten av psykisk ohälsa bland ungdomarna i lokalområdet och kan inte användas för att diagnostisera depression hos enskilda individer.

Resursanalys

I resursanalysen identifieras och synliggörs områdets befintliga program, insatser och aktiviteter. De kategoriseras i främjande insatser och förebyggande insatser. I analysen blir det tydligt vilka effektiva resurser som redan finns i området, om de påverkar de prioriterade risk- och skyddsfaktorerna och om de behöver anpassas.

Riskanalys

Riskanalysen är en del av analysarbetet och görs för att det förebyggande arbetet ska riktas mot områdets behov. Riskanalysen bygger till stor del på resultat från elevenkäten. Datan analyseras och jämförs med övriga Malmö och med annan data exempelvis data från polis, räddningstjänst, skolor och socialtjänsten. Erfarenheter från området, boende och tjänstepersoners kunskaper tillvaratas också i analysarbetet.

Riskfaktor

En riskfaktor är en omständighet som ökar risken för att problem, problembeteenden och hälsoproblem, ska utvecklas. Barn som växer upp med flera riskfaktorer löper större risk att utveckla problem än barn som växer upp med färre riskfaktorer. Riskfaktorer är *universella*. De utgör en risk för barn och unga oberoende av kön, etnicitet, religion, kulturella eller regionala skillnader. Varje lokalområde har sin sammansättning av riskfaktorer. En riskfaktor förutspår flera olika problem.

Selekterad prevention

är insatser som rikas till olika grupper i samhället med förhöjd risk att utveckla problembeteenden och hälsoproblem, s.k. riskgrupper.

Sexuellt risktagande

När ungdomar är sexuellt aktiva utan preventivmedel vilket kan leda till oönskade graviditeter samt sexuellt överförbara sjukdomar som är ett hot mot hälsan. I CTC-enkäten ställs frågor om oskyddat sex och ev. påverkan av alkohol/narkotika vid samlag.

Sociala utvecklingsstrategin

Arbetet med den sociala utvecklingsstrategin, också kallat hjärtat i CTC-arbetet, syftar till att utveckla känslan av tillhörighet till goda förebilder och/eller positiva, sociala sammanhang. Med det menas förebilder eller sammanhang där normer och värderingar som är viktiga i vårt demokratiska samhälle förmedlas och vidmakthålls. Känslan av tillhörighet utvecklas i en relation där barnet får: tillfälle att delta och bidra, får utveckla förmågor och kunskaper och samt får bekräftelse för ansträngningen.

Socialiseringsprocess

Processen att överföra kulturellt accepterade normer, övertygelser och beteenden och att agera på sådana signaler på ett lämpligt sätt. Socialiseringsprocessen kan vara både prosocial eller antisocial. Socialisering är en livslång process och individen kommer att påverkas av ett stort antal socialiseringsagenter (till exempel vårdnadshavare, lärare, kamratgrupper, organisationer och media).

Skyddsfaktor

Skyddsfaktorer är inte motsatsen till riskfaktorer. De buffrar riskfaktorer. Ett barn med flera skyddsfaktorer står bättre rustad än ett barn med färre skyddsfaktorer.

Universell prevention

är insatser riktade till en hel befolkningsgrupp oavsett individuell risk.

Ungdomsbrottslighet

Ett samlingsnamn för olika brott som begås av ungdomar. Våldsbrott, rån, hot, egendomsbrott, anlagda bränder och vandalism. I CTC-enkäten ställs frågor om snatteri, stöld, drogförsäljning, förstörelse av annans egendom, om de varit fulla eller påverkade av droger i skolan, eller blivit gripna.

X-change

Är en europeisk programdatabas med effektiva insatser, framtagen av EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
<http://www.emcdda.europa.eu/best-practice/xchange>

Våld

Med våld menas handlingar mot personer som leder till kroppsskador eller där det hotas med kroppsskador. Våld omfattar många olika brott. I CTC-enkäten ställs frågor om våld använts i avsikt att allvarligt skada någon, Burit pistol eller revolver eller Burit med dig pistol eller revolver till skolan?